

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

**COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS**

**INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN**

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

jeudi

donderdag

19-02-2004

19-02-2004

Après-midi

Namiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	<i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i> <i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i> <i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Excusés	1
Modification au sein du gouvernement	1
Communications	1
Démission de MM. Jacques Simonet et Daniel Ducarme de leurs fonctions	2
Prestation de serment d'un membre suppléant appelé à siéger en remplacement d'un membre élu par les Conseils en qualité de ministre ou de secrétaire d'Etat	3
Admission et vérification complémentaire des pouvoirs d'un nouveau membre	4
Remplacement d'un membre du Parlement européen	5
QUESTIONS	5
Questions jointes de	6
- M. Pieter De Crem au premier ministre sur "la nouvelle querelle diplomatique avec les Etats-Unis" (n° P235)	6
- M. Francis Van den Eynde au premier ministre sur "la nouvelle querelle diplomatique avec les Etats-Unis" (n° P236)	6
Orateurs: Pieter De Crem , président du groupe CD&V, Francis Van den Eynde , Guy Verhofstadt , premier ministre, Filip De Man	
Questions jointes de	9
- M. Hendrik Daems au premier ministre sur "l'abaissement du taux de TVA dans le secteur horeca" (n° P238)	9
- Mme Anne-Marie Baeke au ministre des Finances sur "l'abaissement du taux de TVA dans le secteur horeca" (n° P245)	9
- M. Pierre-Yves Jeholet au ministre des Finances sur "l'accord en matière de TVA dans le secteur horeca" (n° P246)	9
Orateurs: Hendrik Daems , président du groupe VLD, Anne-Marie Baeke , Pierre-Yves Jeholet , Guy Verhofstadt , premier ministre	
Question de M. Pieter De Crem au premier ministre sur "le processus décisionnel au sein de l'Union européenne" (n° P239)	12
Orateurs: Pieter De Crem , président du groupe CD&V, Guy Verhofstadt , premier ministre	
Question de M. Filip De Man au premier ministre sur "l'Exécutif des musulmans" (n° P237)	14
Orateurs: Filip De Man , Laurette Onkelinx , vice-première ministre et ministre de la Justice	
Question de Mme Hilde Claes à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "des projets pilote en matière de visioconférence" (n° P241)	16
Orateurs: Hilde Claes , Laurette Onkelinx , vice-première ministre et ministre de la Justice	

INHOUD

Berichten van verhindering	1
Wijziging binnen de regering	1
Mededelingen	1
Ontslag van de heren Jacques Simonet en Daniel Ducarme uit hun ambt	2
Eedadflegging van een opvolgend lid die zitting zal hebben ter vervanging van een lid die door de Raden tot minister of tot staatssecretaris werd gekozen	3
Toelating en aanvullend onderzoek der geloofsbriefen van een nieuw lid	4
Vervanging van een lid van het Europees Parlement	5
VRAGEN	5
Samengevoegde vragen van	5
- de heer Pieter De Crem aan de eerste minister over "de nieuwe diplomatieke rel met de Verenigde Staten" (nr. P235)	6
- de heer Francis Van den Eynde aan de eerste minister over "de nieuwe diplomatieke rel met de Verenigde Staten" (nr. P236)	6
Sprekers: Pieter De Crem , voorzitter van de CD&V-fractie, Francis Van den Eynde , Guy Verhofstadt , eerste minister, Filip De Man	
Samengevoegde vragen van	9
- de heer Hendrik Daems aan de eerste minister over "de BTW-verlaging in de horeca" (nr. P238)	9
- mevrouw Anne-Marie Baeke aan de minister van Financiën over "de BTW-verlaging in de horeca" (nr. P245)	9
- de heer Pierre-Yves Jeholet aan de minister van Financiën over "het akkoord over de BTW in de horecasector" (nr. P246)	9
Sprekers: Hendrik Daems , voorzitter van de VLD-fractie, Anne-Marie Baeke , Pierre-Yves Jeholet , Guy Verhofstadt , eerste minister	
Vraag van de heer Pieter De Crem aan de eerste minister over "de besluitvorming in de Europese Unie" (nr. P239)	12
Sprekers: Pieter De Crem , voorzitter van de CD&V-fractie, Guy Verhofstadt , eerste minister	
Vraag van de heer Filip De Man aan de eerste minister over "de moslimexecutieve" (nr. P237)	14
Sprekers: Filip De Man , Laurette Onkelinx , vice-eerste minister en minister van Justitie	
Vraag van mevrouw Hilde Claes aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "proefprojecten inzake videoconferentie" (nr. P241)	16
Sprekers: Hilde Claes , Laurette Onkelinx , vice-eerste minister en minister van Justitie	

Questions jointes de - M. Melchior Wathelet au vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "la demande de permis d'environnement de BIAC" (n° P242)	17	Samengevoegde vragen van - de heer Melchior Wathelet aan de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "de milieuvergunningsaanvraag van BIAC" (nr. P242)	17
- M. Olivier Maingain au ministre de la Mobilité et de l'Economie sociale sur "la demande de permis d'environnement de BIAC" (n° P251)	17	- de heer Olivier Maingain aan de minister van Mobiliteit en Sociale Economie over "de milieuvergunningsaanvraag van BIAC" (nr. P251)	17
- Mme Marie Nagy au vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "le financement des adaptations d'infrastructure de Bruxelles-National" (n° P243)	17	- mevrouw Marie Nagy aan de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "de financiering van de aanpassing van de infrastructuur op de luchthaven van Brussel-Nationaal" (nr. P243)	17
Orateurs: Melchior Wathelet, Olivier Maingain, Marie Nagy, Johan Vande Lanotte , vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques		Sprekers: Melchior Wathelet, Olivier Maingain, Marie Nagy, Johan Vande Lanotte , vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven	
Question de M. Willy Cortois au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "le résultat de la concertation au sommet avec la police fédérale" (n° P244)	22	Vraag van de heer Willy Cortois aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "het resultaat van het topoverleg met de federale politie" (nr. P244)	22
Orateurs: Willy Cortois, Patrick Dewael , vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur		Sprekers: Willy Cortois, Patrick Dewael , vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken	
Questions jointes de - M. Jean-Jacques Viseur au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les revendications des travailleurs du secteur non marchand" (n° P247)	24	Samengevoegde vragen van - de heer Jean-Jacques Viseur aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de eisenbundel van de witte woede" (nr. P247)	24
- M. Koen Bultinck au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les revendications des travailleurs du secteur non marchand" (n° P248)	24	- de heer Koen Bultinck aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de eisenbundel van de witte woede" (nr. P248)	24
- Mme Inge Vervotte au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les revendications des travailleurs du secteur non marchand" (n° P249)	24	- mevrouw Inge Vervotte aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de eisenbundel van de witte woede" (nr. P249)	24
Orateurs: Jean-Jacques Viseur, Koen Bultinck, Inge Vervotte, Rudy Demotte , ministre des Affaires sociales et de la Santé publique		Sprekers: Jean-Jacques Viseur, Koen Bultinck, Inge Vervotte, Rudy Demotte , minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid	
Question de Mme Catherine Doyen-Fonck au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'annonce d'un suicide dans les médias et la politique de santé mentale" (n° P250)	27	Vraag van mevrouw Catherine Doyen-Fonck aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de berichtgeving over een zelfmoord in de media en het beleid inzake geestelijke gezondheidszorg" (nr. P250)	27
Orateurs: Catherine Doyen-Fonck, Rudy Demotte , ministre des Affaires sociales et de la Santé publique		Sprekers: Catherine Doyen-Fonck, Rudy Demotte , minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid	
PROJETS ET PROPOSITIONS	29	ONTWERPEN EN VOORSTELLEN	29
Projet de loi relatif à l'agrément de certaines associations sans but lucratif d'accompagnement des victimes d'actes intentionnels de violence (636/1-4)	29	Wetsontwerp betreffende de erkenning van verenigingen zonder winstoogmerk die slachtoffers van opzettelijke gewelddaden begeleiden (636/1-4)	29
Discussion générale	29	Algemene besprekking	29
Orateur: Melchior Wathelet , rapporteur		Spreker: Melchior Wathelet , rapporteur	
Discussion des articles	31	Besprekking van de artikelen	31
Proposition de loi insérant dans la loi du	31	Wetsvoorstel tot herinvoering in de wet van	32

24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, une disposition réautorisant les officiers de police judiciaire à pénétrer et à fouiller dans tout lieu pendant la nuit sans autorisation préalable du tribunal de police (768/1-4)

- Proposition de loi insérant dans la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, une disposition réautorisant la pénétration et la fouille dans tout lieu, durant la nuit, sans autorisation préalable du tribunal de police (769/1-2)

Discussion générale 32
Discussion des articles 32
Proposition de loi modifiant la loi du 2 juin 1998 portant création d'un Centre d'information et d'avis sur les organisations sectaires nuisibles et d'une cellule administrative de coordination de la lutte contre les organisations sectaires nuisibles (790/1-4)

Discussion générale 33
Discussion des articles 33
Projet de loi visant à octroyer le droit de vote aux élections communales à des étrangers (578/1-5)

- Proposition de loi visant à octroyer le droit de vote et d'éligibilité aux élections communales et provinciales aux ressortissants étrangers (76/1-3)

- Proposition de loi modifiant la loi électorale communale, coordonnée le 4 août 1932, en vue d'octroyer le droit de vote aux étrangers non ressortissants de l'Union européenne aux élections communales (197/1-2)

- Proposition de loi relative à l'extension du droit de vote et d'éligibilité aux élections communales et intracommunales aux ressortissants non européens résidant en Belgique (261/1-2)

- Proposition de loi portant organisation d'une consultation populaire sur l'octroi du droit de vote au niveau communal aux résidents en Belgique qui ne sont pas des ressortissants d'un Etat membre de l'Union européenne (400/1-2)

Discussion générale 34
Orateurs: Jacqueline Galant, rapporteur, Dirk Claes, rapporteur, Pieter De Crem, président du groupe CD&V, Joseph Arens, Filip De Man, Gerolf Annemans, président du groupe VLAAMS BLOK, Elio Di Rupo, Bart Laeremans, Hendrik Daems, président du groupe VLD, Francis Van den Eynde,

24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen van de bevoegdheid van officieren van gerechtelijke politie om 's nachts alle plaatsen te betreden en te doorzoeken zonder voorafgaande toelating van de politierechtbank (768/1-4)

- Wetsvoorstel tot herinvoering in de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen van de bevoegdheid om 's nachts alle plaatsen te betreden en te doorzoeken zonder voorafgaande toelating van de politierechtbank (769/1-2)

Algemene besprekking 32
Besprekking van de artikelen 32
Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en adviescentrum inzake schadelijke sektarische organisaties en van een administratieve coördinatiecel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties (790/1-4)

Algemene besprekking 33
Besprekking van de artikelen 33
Wetsontwerp tot toekenning van het actief kiesrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen aan vreemdelingen (578/1-5)

- Wetsvoorstel tot toekenning van het actief en passief kiesrecht bij de gemeente- en provincieraadsverkiezingen aan de buitenlandse onderdanen (76/1-3)

- Wetsvoorstel tot wijziging van de gemeentekieswet, gecoördineerd op 4 augustus 1932, teneinde bij de gemeenteraadsverkiezingen kiesrecht te verlenen aan de vreemdelingen die geen ingezeten van de Europese Unie zijn (197/1-2)

- Wetsvoorstel betreffende de uitbreiding van het actief en passief kiesrecht bij gemeenteraads- en districtraadsverkiezingen tot de niet-Europese onderdanen die in België verblijven (261/1-2)

- Wetsvoorstel houdende organisatie van een volksraadpleging over de toekenning van stemrecht op gemeentelijk niveau aan de in België verblijvende niet-Europese Unie onderdanen (400/1-2)

Algemene besprekking 34
Sprekers: Jacqueline Galant, rapporteur, Dirk Claes, rapporteur, Pieter De Crem, voorzitter van de CD&V-fractie, Joseph Arens, Filip De Man, Gerolf Annemans, voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, Elio Di Rupo, Bart Laeremans, Hendrik Daems, voorzitter van de VLD-fractie, Francis Van

Philippe Monfils, Philippe De Coene		den Eynde, Philippe Monfils, Philippe De Coene	
ANNEXE	87	BIJLAGE	87
DECISIONS INTERNES	87	INTERNE BESLUITEN	87
DEMANDES D'INTERPELLATION	87	INTERPELLATIEVERZOEKEN	87
DEMANDES	87	INGEKOMEN	87
RETRAITS	87	INGETROKKEN	87
PROPOSITIONS	88	VOORSTELLEN	88
AUTORISATION D'IMPRESSION	88	TOELATING TOT DRUKKEN	88
COMMUNICATIONS	89	MEDEDELINGEN	89
COMMISSIONS	89	COMMISSIES	89
RAPPORTS	89	VERSLAGEN	89
SENAT	91	SENAAT	91
PROJETS DE LOI TRANSMIS	91	OVERGEZONDEN WETSONTWERPEN	91
GOUVERNEMENT	92	REGERING	92
BUDGET GENERAL DES DEPENSES 2003	92	ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 2003	92
COUR D'ARBITRAGE	93	ARBITRAGEHOF	93
ARRETS	93	ARRESTEN	93
RECOURS EN ANNULATION	93	BEROEPEN TOT VERNIETIGING	93
QUESTIONS PREJUDICIELLES	94	PREJUDICIËLE VRAGEN	94
RAPPORTS ET COMPTES ANNUELS	95	JAARVERSLAGEN EN -REKENINGEN	95
BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE	95	NATIONALE BANK VAN BELGIË	95
TRIBUNAL DU TRAVAIL D'AUDENARDE	95	ARBEIDSRECHTBANK TE OUDENAARDE	95
TRIBUNAL DU TRAVAIL DE MALINES	96	ARBEIDSRECHTBANK TE MECHELEN	96
RESOLUTIONS	96	RESOLUTIES	96
PARLEMENT EUROPEEN	96	EUROPEES PARLEMENT	96
MOTIONS	97	MOTIES	97
DIVERS	98	VARIA	98
CONGRES INTERNATIONAL SUR LES VICTIMES DE	98	INTERNATIONAAL CONGRES OVER DE	98
TERRORISME		SLACHTOFFERS VAN TERRORISME	
INSTITUT NATIONAL D'ASSURANCES SOCIALES POUR	98	RIJKSINSTITUUT VOOR DE SOCIALE	
TRAVAILLEURS INDEPENDANTS		VERZEKERINGEN DER ZELFSTANDIGEN	

SÉANCE PLÉNIÈRE**PLENUMVERGADERING**

du

van

JEUDI 19 FEVRIER 2004

DONDERDAG 19 FEBRUARI 2004

Après-midi

Namiddag

La séance est ouverte à 14.16 heures par M. Herman De Croo, président.
De vergadering wordt geopend om 14.16 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Didier Reynders, Guy Verhofstadt.

Le président: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.
Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.

**Excusés
Berichten van verhinderung**

Paul Tant, pour raisons de santé / wegens ziekte;
Karel De Gucht, pour raisons familiales / familieaangelegenheden;
Daniel Ducarme, empêché / verhinderd;
Stef Goris, à l'étranger / buitenlands;
François-Xavier de Donnea, Guy Hove, Patrick Moriau, OSCE / OVSE.

01 Modification au sein du gouvernement**01 Wijziging binnen de regering**

Par lettre du 12 février 2004, le premier ministre transmet copie de l'arrêté royal du 12 février 2004 intitulé "Gouvernement – Démission - Nomination".

Bij brief van 12 februari 2004 zendt de eerste minister een afschrift over, van het koninklijk besluit van 12 februari 2004 met als opschrift "Regering – Ontslag - Benoeming".

02 Communications**02 Mededelingen**

Par lettre du 13 février 2004, la présidente du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale annonce la démission de M. Daniel Ducarme en qualité de ministre-président du gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.

Bij brief van 13 februari 2004 geeft de voorzitter van het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kennis van het ontslag van de heer Daniel Ducarme als minister-president van de Brusselse Hoofdstedelijke regering.

Par lettre du 16 février 2004, la présidente du Parlement de la Communauté française annonce la

démission de M. Daniel Ducarme en qualité de ministre du gouvernement de la Communauté française. Bij brief van 16 februari 2004 geeft de voorzitter van het Frans Gemeenschapsparlement kennis van het ontslag van de heer Daniel Ducarme als minister van de Franse Gemeenschapsregering.

Par lettre du 17 février 2004, la présidente du Parlement de la Communauté française annonce la prestation de serment de M. Olivier Chastel en qualité de ministre du gouvernement de la Communauté française.

Bij brief van 17 februari 2004 geeft de voorzitter van het Frans Gemeenschapsparlement kennis van de eedaflegging van de heer Olivier Chastel als minister van de Franse Gemeenschapsregering.

03 Démission de MM. Jacques Simonet et Daniel Ducarme de leurs fonctions

03 Ontsrag van de heren Jacques Simonet en Daniel Ducarme uit hun ambt

L'article 50 de la Constitution dispose que "le membre de l'une des deux Chambres, nommé par le Roi en qualité de ministre et qui l'accepte, cesse de siéger et reprend son mandat lorsqu'il a été mis fin par le Roi à ses fonctions de ministre".

Artikel 50 van de Grondwet bepaalt het volgende: "Een lid van één van beide kamers dat door de Koning tot minister wordt benoemd en de benoeming aanneemt, houdt op zitting te hebben en neemt zijn mandaat weer op wanneer de Koning een einde heeft gemaakt aan zijn ambt van minister."

L'article 59 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles dispose que le membre de la Chambre des représentants élu membre du gouvernement wallon, du gouvernement de la Communauté française ou du gouvernement flamand, cesse immédiatement de siéger et reprend son mandat lorsque ses fonctions de ministre prennent fin.

Artikel 59 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt dat een lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers dat gekozen wordt tot lid van de Vlaamse regering, van de Waalse regering, of van de Franse Gemeenschapsregering, onmiddellijk ophoudt zitting te hebben en zijn mandaat weer opneemt wanneer zijn ambt van minister een einde neemt.

De même, l'article 35 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises dispose que le membre de la Chambre des représentants élu membre du gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, cesse immédiatement de siéger et reprend son mandat lorsque ses fonctions de ministre prennent fin.

Artikel 35 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen bepaalt het volgende: "Een lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers die gekozen wordt tot lid van de regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, houdt onmiddellijk op zitting te hebben en hij neemt zijn mandaat weer op wanneer zijn ambt van minister een einde neemt".

M. Daniel Ducarme ayant démissionné de ses fonctions de ministre du gouvernement de la Communauté française et de ministre-président du gouvernement de la région de Bruxelles-Capitale en date du 12 février 2004, il reprend son mandat parlementaire.

Daar de heer Daniel Ducarme op 12 februari 2004 ontslag heeft genomen uit zijn ambt van minister van de regering van de Franse Gemeenschap en van minister-president van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, neemt hij zijn parlementair mandaat weer op.

M. Jacques Simonet, ayant démissionné de ses fonctions de secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et aux Affaires étrangères, adjoint au ministre des Affaires étrangères, et le Roi ayant accepté sa démission en date du 12 février 2004, il reprend son mandat parlementaire.

Daar de heer Jacques Simonet ontslag heeft genomen uit zijn ambt van Staatssecretaris voor Europese Zaken en Buitenlandse Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, en de Koning op 12 februari 2004 zijn ontslag heeft aangenomen, neemt hij zijn parlementair mandaat weer op.

MM. Alain Courtois et Eric Libert, admis à siéger en qualité de membres effectifs de la Chambre des représentants en remplacement respectif de MM. Simonet et Ducarme cessent de siéger et redeviennent respectivement premier et deuxième suppléants de la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvorde.

De heren Alain Courtois en Eric Libert die zitting hebben in de hoedanigheid van lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers ter vervanging van respectievelijk de heren Simonet en Ducarme houden op zitting te hebben en worden opnieuw eerste en tweede opvolger voor de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde.

Par lettre du 18 février 2004, la présidente du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale annonce l'élection et la prestation de serment de M. Jacques Simonet en qualité de ministre-président du gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, en remplacement de M. Daniel Ducarme, démissionnaire.

Bij brief van 18 februari 2004 geeft de voorzitter van het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kennis van de verkiezing en de eedaflegging van de heer Jacques Simonet in de hoedanigheid van minister-voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke regering, ter vervanging van de heer Daniel Ducarme, ontslagenmend.

04 Prestation de serment d'un membre suppléant appelé à siéger en remplacement d'un membre élu par les Conseils en qualité de ministre ou de secrétaire d'Etat

04 Eedaflegging van een opvolgend lid die zitting zal hebben ter vervanging van een lid die door de Raden tot minister of tot staatssecretaris werd gekozen

L'article 59 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles dispose que le membre de la Chambre des représentants élu membre du Gouvernement wallon, du Gouvernement de la Communauté française ou du Gouvernement flamand, cesse immédiatement de siéger et reprend son mandat lorsque ses fonctions de ministre prennent fin.

Artikel 59 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt het volgende: "Een lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers die gekozen wordt tot lid van de Vlaamse Regering, van de Waalse Regering, of van de Franse Gemeenschapsregering, houdt onmiddellijk op zitting te hebben en neemt zijn mandaat weer op wanneer zijn ambt van minister een einde neemt".

Selon l'article 1bis de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives, le ministre ou le secrétaire d'Etat d'un gouvernement régional ou communautaire qui cesse de siéger est remplacé par le premier suppléant en ordre utile de la liste sur laquelle le ministre ou le secrétaire d'Etat a été élu.

Volgens artikel 1bis van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers, wordt de minister of staatssecretaris van een Gewest- of Gemeenschapsregering die ophoudt zitting te hebben, vervangen door de eerst in aanmerking komende opvolger van de lijst waarop de minister of de staatssecretaris gekozen is.

Nous devons donc procéder à l'admission et à la prestation de serment du suppléant appelé à siéger en remplacement de M. Olivier Chastel, ministre du gouvernement de la Communauté française.

Wij moeten dus overgaan tot de toelating en de eedaflegging van de opvolger die zitting zal hebben ter vervanging van de heer Olivier Chastel, minister van de regering van de Franse Gemeenschap.

Le suppléant appelé à le remplacer est M. Jean-Luc Crucke, premier suppléant de la circonscription électorale du Hainaut.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen is de heer Jean-Luc Crucke, eerste opvolger van de kieskring Henegouwen.

Les pouvoirs de ce suppléant ont été validés en notre séance du 5 juin 2003. Comme la vérification complémentaire, prévue par l'article 235 du Code électoral, ne porte que sur la conservation des conditions d'éligibilité, il apparaît que cette vérification n'a, au vu des pièces produites, qu'un caractère de pure formalité.

De geloofsbriefen van deze opvolger werden tijdens onze vergadering van 5 juni 2003 geldig verklaard. Daar het aanvullend onderzoek door artikel 235 van het Kieswetboek voorgescreven, uitsluitend slaat op het behoud van de verkiezbaarheidsvereisten, gaat het, gelet op de voorgelegde stukken, om een loutere formaliteit.

Je vous propose donc de passer à l'admission de ce suppléant appelé à siéger en qualité de membre de la Chambre des représentants en remplacement de M. Olivier Chastel, ministre du gouvernement de la Communauté française et pendant la durée des fonctions de celui-ci, sans renvoi à une commission de vérification des pouvoirs.

Ik stel u dus voor tot de toelating over te gaan van deze opvolger die zitting heeft in de hoedanigheid van lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers ter vervanging van de heer Olivier Chastel, minister van de regering van de Franse Gemeenschap en zolang het ambt van deze duurt, zonder dat tot verzending naar een commissie tot onderzoek der geloofsbriefen wordt besloten.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Je rappelle les termes du serment: "Je jure d'observer la Constitution" "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Ich schwöre die Verfassung zu beachten".

Ik memoreer de bewoordingen van de eed: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu beachten".

Je prie M. Jean-Luc Crucke de prêter le serment constitutionnel.

Ik verzoek de heer Jean-Luc Crucke de grondwettelijke eed af te leggen.

M. Jean-Luc Crucke prête le serment constitutionnel en français.

De heer Jean-Luc Crucke legt de grondwettelijke eed af in het Frans.

M. Jean-Luc Crucke fera partie du groupe linguistique français. (*Applaudissements*)

De heer Jean-Luc Crucke zal deel uitmaken van de Franse taalgroep. (*Applaus*)

Le **président**: Je vous félicite, cher collègue.

05 Admission et vérification complémentaire des pouvoirs d'un nouveau membre

05 Toelating en aanvullend onderzoek der geloofsbriefen van een nieuw lid

M. Jacques Simonet, représentant de la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvorde, a été élu ministre-président du gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale en date du 18 février 2004.

De heer Jacques Simonet, vertegenwoordiger voor de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, is verkozen tot minister-president van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met ingang van 18 februari 2004.

Le suppléant appelé à le remplacer est M. Alain Courtois.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen is de heer Alain Courtois.

Le 26 juin 2003, ce dernier avait été admis à siéger en qualité de membre de la Chambre des représentants en remplacement de M. Daniel Ducarme, élu ministre-président du gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, pour la durée des fonctions de celui-ci.

Op 26 juni 2003 werd hij toegelaten zitting te hebben in de hoedanigheid van lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers ter vervanging van de heer Daniel Ducarme, verkozen tot minister-president van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en zolang het ambt van deze duurde.

Il n'y a, dès lors, plus lieu de procéder à la vérification des pouvoirs de M. Alain Courtois en qualité de membre de la Chambre et nous pouvons passer aussitôt à son admission comme membre effectif de la Chambre des représentants.

Er dient dus niet meer te worden overgegaan tot onderzoek der geloofsbriefen van de heer Alain Courtois in de hoedanigheid van lid van de Kamer. Wij kunnen onmiddellijk overgaan tot zijn toelating als effectief lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Je proclame M. Alain Courtois membre de la Chambre des représentants.

Ik roep de heer Alain Courtois tot lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers uit.

Je rappelle que les membres élus par le collège électoral de l'arrondissement de Bruxelles font partie soit du groupe linguistique français, soit du groupe linguistique néerlandais de la Chambre, selon qu'ils prêtent serment en français ou en néerlandais. Si le serment est prêté en plusieurs langues, celle d'entre elles qui

est utilisée en premier lieu est déterminante.

Ik herinner eraan dat de leden gekozen door het kiescollege van het arrondissement Brussel deel uitmaken van de Nederlandse of van de Franse taalgroep van de Kamer, naargelang zij de eed in het Nederlands of in het Frans afleggen. Wordt de eed in verscheidene talen aangelegd, dan is de taal waarin hij het eerst is aangelegd beslissend.

Je prie M. Alain Courtois de prêter le serment constitutionnel: "Je jure d'observer la Constitution" "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Ich schwöre die Verfassung zu beachten".

Ik verzoek de heer Alain Courtois de grondwettelijke eed af te leggen: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu beachten".

M. Alain Courtois prête le serment constitutionnel en français et en néerlandais.

De heer Alain Courtois legt de grondwettelijke eed af in het Frans en in het Nederlands.

M. Alain Courtois fera partie du groupe linguistique français. (*Applaudissements*)

De heer Alain Courtois zal deel uitmaken van de Franse taalgroep. (*Applaus*)

06 Remplacement d'un membre du Parlement européen

06 Vervanging van een lid van het Europees Parlement

Par lettre du 16 février 2004, Mme Frédérique Ries informe le président du Parlement européen de sa nomination, le 12 février 2004, en qualité de membre du gouvernement fédéral belge.

Bij brief van 16 februari 2004 laat mevrouw Frédérique Ries de voorzitter van het Europees Parlement weten dat zij op 12 februari 2004 tot lid van de Belgische federale regering benoemd is.

Conformément à l'article 6, § 1er, de l'Acte du 20 septembre 1976 portant élection des représentants au Parlement européen au suffrage universel direct, cette fonction est incompatible avec le mandat de membre du Parlement européen.

Overeenkomstig artikel 6, paragraaf 1, van de Akte van 20 september 1976 betreffende de verkiezing van de vertegenwoordigers in het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen is deze functie onverenigbaar met het mandaat van Europees Parlementslied.

Le suppléant appelé à remplacer Mme Frédérique Ries est Mme Jacqueline Rousseaux.

De opvolger die in aanmerking komt om mevrouw Frédérique Ries te vervangen is mevrouw Jacqueline Rousseaux.

Il appert qu'elle remplit toujours les conditions d'éligibilité prévues par les articles 1 et 41 de la loi du 23 mars 1989 relative à l'élection du Parlement européen.

Het blijkt dat zij nog voldoet aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden, bedoeld in artikelen 1 en 41 van de wet van 23 maart 1989 met betrekking tot de verkiezing van het Europees Parlement.

Afin de permettre à Mme Jacqueline Rousseaux d'exercer son mandat de membre du Parlement européen dès le 26 février 2004, je vous propose de présenter Mme Jacqueline Rousseaux en qualité de membre effectif du Parlement européen.

Om mevrouw Jacqueline Rousseaux in staat te stellen vanaf 26 februari 2004 haar mandaat van Europees Parlementslied uit te oefenen stel ik u voor mevrouw Jacqueline Rousseaux voor te dragen als vast lid van het Europees Parlement.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Questions

Vragen

07 Samengevoegde vragen van

- de heer Pieter De Crem aan de eerste minister over "de nieuwe diplomatieke rel met de Verenigde Staten" (nr. P235)
- de heer Francis Van den Eynde aan de eerste minister over "de nieuwe diplomatieke rel met de Verenigde Staten" (nr. P236)

07 Questions jointes de

- M. Pieter De Crem au premier ministre sur "la nouvelle querelle diplomatique avec les Etats-Unis" (n° P235)
- M. Francis Van den Eynde au premier ministre sur "la nouvelle querelle diplomatique avec les Etats-Unis" (n° P236)

07.01 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, ik wil u in deze plenaire vergadering een vraag stellen. Oorspronkelijk had ik een interpellatie voorbereid, maar die zou door de betrokken zelf, minister Flahaut, beantwoord worden. Ik zal kort zijn in mijn vraagstelling.

Uitspraken van minister Flahaut hebben eens te meer tot een diplomatieke rel geleid tussen de Verenigde Staten en België. Dat was reeds het geval ten tijde van de Irak-crisis. Ik herinner u eraan dat uw minister van Buitenlandse Zaken uw minister van Landsverdediging ooit een ezel heeft genoemd in een interview in De Standaard, maar blijkbaar gaat de minister van Landsverdediging nu verder op dat ingeslagen pad.

Minister Flahaut deed een aantal uitspraken over de effectiviteit van het Amerikaans leger. Hij vergelijkt die effectiviteit met een aantal andere zaken. Hij zegt ook dat hij een aantal opvattingen heeft over de Amerikaanse politiek, over de wijze waarop daar aan politiek wordt gedaan en over wie voor de Amerikanen de beste president zou zijn. Het is niet de eerste keer dat dit gebeurt. Ik herinner u er ook aan dat uw minister van Buitenlandse Zaken ooit zei dat Al Gore een betere president geweest zou zijn dan George Bush voor de Amerikanen. Stel u voor dat Colin Powell zou zeggen dat iemand anders dan u een betere eerste minister zou zijn voor de Belgen, dan zou ik graag eens weten wat uw appreciatie daarover zou zijn geweest.

Het belangrijkste is dat u hebt moeten ingrijpen. U hebt uw minister van Landsverdediging terechtgewezen via een hoogst onuitgegeven procedure, namelijk via een schriftelijke vermaning.

Ik zou willen weten wat in die schriftelijke vermaning stond en welk gevolg u geeft aan de houding die de minister van Landsverdediging heeft aangenomen.

Ten slotte wil ik van u weten of het echt kan dat de minister van Landsverdediging dergelijke uitspraken doet over een land dat u ook toch nog altijd als een bondgenoot beschouwt, of men dat nu graag heeft of niet.

07.02 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, toen u mijnheer De Crem riep, dacht ik aan de parabel van de goede herder, als ik dat ten overstaan van u mag gebruiken.

Mijnheer de eerste minister, het is inderdaad niet de eerste keer en ik vrees dat het ook niet de laatste keer zal zijn. Ik moet zeggen, mijnheer de eerste minister, dat die Amerikanen blijkbaar niet al te veel humor hebben. Onze minister van Landsverdediging, de heer

07.01 Pieter De Crem (CD&V): Ce n'est pas la première fois que les déclarations de M. Flahaut provoquent une querelle avec les Etats-Unis. Après ses déclarations déplacées pendant la crise irakienne, le ministre de la Défense met à présent en doute l'efficacité de l'armée américaine dans une interview. En outre, il a critiqué la politique menée actuellement par les Etats-Unis et a également indiqué qui, selon lui, ferait le meilleur président.

Le premier ministre a rappelé M. Flahaut à l'ordre par le biais d'une réprimande écrite, procédure très inhabituelle. Pour quelle raison le premier ministre n'a-t-il pas pris de mesure plus drastique? Quelle est la teneur de cette réprimande? Un ministre belge peut-il faire de telles déclarations à propos d'un allié?

07.02 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Ce n'est pas la première fois que le ministre de la Défense met notre pays dans l'embarras. Or les Américains n'ont pas le sens de l'humour car au lieu d'éclater de rire quand M. Flahaut, ministre de cette "poor

Flahaut, beweert in een interview dat het Belgisch leger efficiënter is en beter dan het Amerikaans leger. Die Amerikanen vallen niet van hun stoel van het lachen, die denken niet dat die Flahaut een tweede uitgave is van Comical Ali, die zijn boos! Ze hadden beter gelachen. Natuurlijk, het tweede gedeelte waarover zij vallen in dat interview, is toch al andere koek. De minister van Landsverdediging van poor little Belgium – ik zie dat door de ogen van iemand die aan de overkant van de oceaan woont –, die minister van Landsverdediging van dat kleine landje dat in Amerikaanse ogen amper groter is dan Liechtenstein, permitteert zich bovendien om doodgewoon adviezen te geven aan de Amerikanen voor wie zij moeten stemmen. Hij zegt: "Mocht ik Amerikaan zijn, dan stemde ik voor de Democraten."

Ik zal even wachten, want de heer Dewael is een klein beetje op de verkeerde piste geweest.

De voorzitter: Laat mij toe te zeggen dat ik met plezier de heer Dewael verwelkom in deze Kamer. Dat doet mij genoegen.

07.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Ik ook, en met plezier zoals u, mijnheer de voorzitter.

Mijnheer de eerste minister, dit gezegd zijnde, kom ik terug bij mijn vraag.

De minister van Landverdediging geeft stemadvies aan de Amerikanen door te zeggen dat ze voor de Democraten moeten stemmen of althans dat hij voor de Democraten zou stemmen. Ik vraag mij af wat de reactie zou zijn, mocht een of andere minister of politicus uit het buitenland hier zou komen zeggen dat hij liever op de oppositie zou stemmen – voor de christen-democraten of voor het vermaledijde Vlaams Blok. Men zou nogal wat horen.

Uw reactie was nogal soft, mijnheer de eerste minister. U heeft zich verontschuldigd, maar tenzij het briefje waarnaar de heer De Crem daarnet verwees, is er in feite niet veel gebeurd. Uw minister van Landsverdediging heeft uw regering en vooral uw regeringspolitiek belachelijk gemaakt. Ik verwachtte van u iets krassere maatregelen. Misschien kunt u ons vertellen waarom u zich tot voornoemde reactie heeft beperkt.

07.04 Eerste minister Guy Verhofstadt: Mijnheer de voorzitter, het is een publiek feit dat ik twee weken geleden, naar aanleiding van het interview met minister Flahaut, een brief tot hem heb gericht waarbij ik hem inderdaad meedeelde dat de bewoordingen die hij heeft gebruikt over een bondgenoot van de alliantie ongelukkig en ongepast waren. Onze Amerikaanse bondgenoot werd van de inhoud van deze brief op de hoogte gebracht.

Met dit schrijven is zowel voor mij, voor de heer Flahaut als voor onze bondgenoot het incident gesloten.

Daarmee is ook een einde gekomen aan die kleine en korte polemiek, die welgeteld 24 uur heeft geduurd, mijnheer Van den Eynde en mijnheer De Crem.

"little Belgium", déclare que notre armée est plus efficace que la US Army, ils se mettent en colère. Non content de faire des déclarations ridicules, notre ministre se permet de donner des consignes de vote aux citoyens américains.

Le président: Je souhaite la bienvenue au ministre Dewael qui est à nouveau parmi nous.

07.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Qu'arriverait-il si un politicien étranger se permettait de tenir le même genre de propos au sujet du gouvernement et de la politique belges? Le premier ministre a présenté ses excuses et a adressé un courrier à M. Flahaut. Mais cette réaction est-elle bien à la hauteur de l'incident?

07.04 Guy Verhofstadt, premier ministre: Il y a deux semaines, j'ai effectivement adressé une lettre au ministre de la Défense pour lui indiquer que les déclarations qu'il avait faites dans cette interview étaient malencontreuses et inopportunnes. J'ai ensuite informé notre allié américain de la teneur de cette lettre. Je pense que l'incident est donc clos, que ce soit pour moi-même, M. Flahaut ou notre allié. Je considère que cela met fin à cette polémique qui a duré en tout et pour tout vingt-quatre heures.

07.05 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, de eerste minister vermoedt dat bondgenoten die tot twee, drie keer toe beleidigd worden een geheugen zouden hebben dat maar 24 uur ver strekt. Ik kan u natuurlijk begrijpen, mijnheer de eerste minister, u kunt niet anders dan uw minister terechtwijzen, maar ik vind dit in elk geval een bijzonder slechte zaak voor de reputatie van ons land.

Wij zijn toch geen onbelangrijke partner in internationale verbanden waarin de Amerikanen ook een belangrijke rol spelen. Er zijn meer dan 16.000 Amerikaanse bedrijven in ons land. Zij zorgen voor meer dan 200.000 jobs, wat uw doelstelling is. Ik zou deze zaak absoluut in de gaten houden, maar ik vind in elk geval dat uw minister van Landsverdediging het niet meer waard is minister van Landsverdediging te zijn, niet alleen om deze reden, maar ook om vele andere.

07.06 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, u hebt vorige keer al bijna op uw knieën bij de Amerikanen moeten smeken om de incidenten, veroorzaakt door minister Michel, met de mantel der liefde te bedekken. U bent daar toen misschien in geslaagd, maar geef toe dat de provocatie die deze keer uitging van Flahaut van een veel sterker allooi was. Vergeet niet dat het symbool van de republikeinse partij een olifant is.

Olifanten hebben naar verluidt een goed geheugen. Als u hier vertelt dat alles weer vergeven en vergeten is, dan denk ik dat u uw dromen voor realiteit neemt en dat wij nog eens een paar klappen terug zullen krijgen. Jammer genoeg zijn het dan telkens Vlaanderen en de Vlaamse economie die deze klappen krijgen. Dat stoort mij een beetje. Walen kunnen ongeremd provoceren. Wij blijven betalen, zoals we trouwens altijd doen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter:** Mijnheer De Man, mevrouw Onkelinx zal uw vraag beantwoorden, anders moet de eerste minister alle vragen beantwoorden. De eerste minister heeft mevrouw Onkelinx belast met het beantwoorden van die vraag.

07.07 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, de eerste minister is wel voorzitter van het ministerieel comité voor veiligheid. Hij heeft daar samen met minister Onkelinx, met Binnenlandse Zaken en Landsverdediging zitting in. Hij is daarvan de voorzitter.

07.08 Eerste minister Guy Verhofstadt: Uw vraag gaat niet daarover.

07.09 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Het is uw rol om dat soort zaken in het oog te houden.

De **voorzitter:** Mijnheer De Man, wees niet ongeduldig. U blijft nog wel een tijdje bij ons vandaag. Wees dus niet ongeduldig.

Ik zal de vragen over de BTW aan de orde brengen.

07.05 Pieter De Crem (CD&V): Le premier ministre semble croire que la mémoire de nos alliés ne remonte pas à plus de 24 heures. Cet incident est funeste pour la réputation de notre pays. Il y a en Belgique 16.000 sociétés américaines qui occupent plus de 200.000 personnes. Ce ministre de la Défense n'est plus digne d'exercer ses fonctions.

07.06 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Lors de l'incident précédent, qui concernait M. Michel, le premier ministre est peut-être encore parvenu à sauver les meubles et à calmer les esprits, mais la provocation de M. Flahaut est autrement plus percutante. Si vous croyez que cet incident est à présent oublié et pardonné, vous vous faites des illusions. L'éléphant républicain a une bonne mémoire. Ce sera l'économie flamande qui écoperà, et les Wallons, eux, peuvent provoquer sans aucune retenue.

Le **président:** La ministre Onkelinx répondra à la question de M. De Man au sujet de l'exécutif des musulmans.

07.07 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Le premier ministre, à qui la question était adressée, est pourtant présent. Par ailleurs, il préside le comité de sécurité.

07.10 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, ik wil toch even zeggen dat minister Dewael, bij monde van staatssecretaris Van Quickenborne, het volledige en gedetailleerde antwoord heeft gegeven op de vraag die de heer De Man stelt. Die vraag is dus in feite onontvankelijk. Maar goed, dat is slechts een detail.

07.10 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: La réponse à cette question a été donnée cette semaine en commission.

De **voorzitter**: Ik heb daarstraks één vraag geschrapt. U moet het mij natuurlijk tijdig zeggen. Ik kan niet alles weten wat er in de Kamer gebeurt. Mijnheer De Man, u zal uw vraag stellen.

Ik laat nu de drie vragen aan de eerste minister stellen, meer bepaald van de heer Daems, van mevrouw Baeke et de M. Jeholet.

08 Samengevoegde vragen van

- de heer Hendrik Daems aan de eerste minister over "de BTW-verlaging in de horeca" (nr. P238)
- mevrouw Anne-Marie Baeke aan de minister van Financiën over "de BTW-verlaging in de horeca" (nr. P245)
- de heer Pierre-Yves Jeholet aan de minister van Financiën over "het akkoord over de BTW in de horecasector" (nr. P246)

08 Questions jointes de

- M. Hendrik Daems au premier ministre sur "l'abaissement du taux de TVA dans le secteur horeca" (n° P238)
- Mme Anne-Marie Baeke au ministre des Finances sur "l'abaissement du taux de TVA dans le secteur horeca" (n° P245)
- M. Pierre-Yves Jeholet au ministre des Finances sur "l'accord en matière de TVA dans le secteur horeca" (n° P246)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de eerste minister)

(La réponse sera fournie par le premier ministre)

08.01 **Hendrik Daems** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, u herinnert zich ongetwijfeld dat wij op 18 september 2002 – minder dan anderhalf jaar geleden – een staten-generaal voor de horeca hebben gehouden en voor het eerst de thematiek van de horeca op de politieke agenda hebben geplaatst.

Als u denkt dat dit een "getelefoneerde" vraag is, dan heeft u gelijk. Ik stel deze vraag evenwel graag en wel om de volgende redenen.

De staten-generaal van een sector met 40.000 horecazaken en 120.000 werknemers, die als het ware de buik van de Vlaming symboliseert – ook letterlijk – heeft toen drie conclusies getrokken.

Een eerste conclusie was dat wij de lasten op arbeid en meer bepaald op gelegenheidsarbeid doen dalen. Ten tweede, wij moeten de aftrekbaarheid van restaurantkosten die in 1992 is afgeschaft terug herstellen. En ten derde, wij moeten de BTW verlagen.

Mijnheer de minister van Financiën, mijnheer de eerste minister, ik kan alleen maar vaststellen dat wij op het einde van de vorige regering de lasten op gelegenheidsarbeid daadwerkelijk hebben doen dalen. Dat is in voege vanaf 1 januari. Dat was overigens nog met mevrouw Onkelinx. Recent hebben wij de aftrekbaarheid van de restaurantkosten in grote mate hersteld. België zette druk op de Europese collega's om de BTW-verlaging voor de horeca mogelijk te maken. Hoewel de Duitsers eerst dwars lagen, is sinds gisteren de weerstand van Duitsland vermoedelijk gevallen. Wij hebben immers gelezen dat er een akkoord is en dat Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië het mee steunen.

08.01 **Hendrik Daems** (VLD): D'aucuns considéreront que cette question est téléphonée, mais elle est importante. Le 18 septembre 2002 ont été inaugurés les états généraux de l'horeca, un secteur où l'on recense pas moins de 40.000 entreprises qui occupent 120.000 travailleurs. Ces états généraux sont parvenus aux conclusions suivantes: les charges pesant sur le travail occasionnel doivent baisser, la déductibilité des frais de restaurant doit être réinstaurée et la TVA doit être abaissée.

Deux de ces desiderata sont déjà devenus réalité: à compter du 1er janvier 2004, les charges sur le travail occasionnel seront diminuées et il a été décidé récemment que les frais de restaurant seraient de nouveau déductibles dans une proportion importante. Hier, l'Allemagne a décidé de cesser de s'opposer à la réduction de la TVA. Cette dernière revendication sera-t-elle

Ik hoop dat de lastendaling op gelegenheidsarbeid en de aftrekbaarheid van restaurantkosten niet zal worden teruggedraaid. Mijn vraag is heel concreet, mijnheer de eerste minister. Als de ministers van Financiën het erover eens zijn dat een BTW-verlaging in de horeca kan worden doorgevoerd, zal de Belgische regering dit standpunt dan volgen? Meer concreet, zal de BTW voor de horeca worden verlaagt?

08.02 Anne-Marie Baeke (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, uit de hoorzittingen die we de jongste weken hebben gehad in de commissie voor de Financiën blijkt dat de BTW-verlaging heel belangrijk is voor onze horecasector. Ik vernam gisterenavond in een nieuwsuitzending dat de regeringsleden van de drie grote EU-lidstaten op een minitop tot een akkoord zijn gekomen om het BTW-tarief terzake te verlagen. Duitsland heeft, ondanks het aandringen van België, lange tijd dwars gelegen.

Ik heb de volgende concrete vragen. Hebt u enig zicht op de concrete aspecten van die maatregel? Hoe zal die in zijn werk gaan? Zal de verlaging alleen gelden voor restaurants of voor alle horecazaken? Dat is volgens mij immers belangrijk.

In de mate dat u al zicht hebt op de regeling, denkt u dat de andere lidstaten nu wel zullen instappen in deze regeling? Zal er daarvoor unanimiteit zijn? Het geheel van maatregelen in dit kader, en meer bepaald de convenanten die zullen moeten worden gesloten in het kader van sociale inspecties, is volgens mij belangrijk. Hebt u er al zicht op hoe dat in zijn werk zal gaan en wanneer de verlaging er zal komen?

BTW-verlaging is een zaak die echter past in het geheel van maatregelen die tot doel hebben meer mensen op restaurant en op café te krijgen, wat het rendement voor de horeca moet verhogen en meer jobs moet opleveren. Kunt u mij concreet zeggen wat die BTW-verlaging zal betekenen voor de prijzen die de klanten moeten betalen wanneer ze naar horecazaken gaan? Dat is volgens mij toch een heel belangrijk aspect. Er is sprake van een verlaging van 15% en het is belangrijk dat de klanten daaruit zelf ook enig voordeel halen.

Ten slotte, wat zijn de verhoudingen tussen die BTW-maatregelen en de maatregelen die werden aangekondigd op de Ministerraad van Gembloux, meer bepaald de aftrek van restaurantkosten die wordt verhoogd tot 62,5 en 75%?

08.03 Pierre-Yves Jeholet (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, je ne reviendrai pas sur ce qui a été dit concernant la diminution des charges sociales dans le secteur. Un accord est intervenu hier, après beaucoup de tergiversations et d'intransigeances du côté allemand. Je crois que nous pouvons nous en réjouir.

Monsieur le premier ministre, avez-vous eu des contacts avec la présidence irlandaise au sujet du timing de ce dossier? Avez-vous des informations concernant la position des autres pays? Le ministre des Finances en particulier et vous-même, vous avez mis en avant ce dossier à de nombreuses reprises. D'autres pays ont-ils manifesté leur position à ce sujet? On a beaucoup parlé de la réticence de l'Allemagne et de l'Autriche en la matière.

aussi satisfaite en Belgique?

08.02 Anne-Marie Baeke (sp.a-spirit): Lors d'un mini-sommet organisé hier, les trois grandes puissances européennes ont conclu un accord sur un abaissement du taux de TVA. Le ministre a-t-il connaissance des aspects concrets de cette mesure? Le ministre sait-il si toute l'UE est unanime à ce propos? Qu'en est-il des accords conclus dans le cadre des inspections sociales? Cette mesure doit s'inscrire dans un ensemble de mesures censées encourager la population à recourir davantage aux services de l'horeca. Quel est le rapport entre les mesures prises sur le plan de la TVA et les mesures adoptées à Gembloux sur la déductibilité des frais de restaurant? Quel impact l'abaissement du taux de TVA aura-t-il sur le prix facturé au client?

08.03 Pierre-Yves Jeholet (MR): Na lang dralen werd gisteren een akkoord bereikt; we kunnen dat alleen maar toejuichen. Heeft u contact gehad met het Ierse voorzitterschap over het tijspad? Beschikt u over informatie met betrekking tot de standpunten van de andere landen?

Mijn tweede vraag betreft de hogere fiscale aftrekbaarheid van de restaurantkosten. Bevestigt u

J'en viens à la décision de l'augmentation de la déductibilité fiscale des notes de restaurant, prise par le Conseil des ministres à Gembloux. Confirmez-vous cette décision ou comptez-vous revenir sur celle-ci?

Enfin, depuis hier et l'accord intervenu avec l'Allemagne, il est question du timing de 2006, moment où il est prévu de revoir la liste des secteurs à haute intensité de main-d'œuvre pour lesquels on peut appliquer un taux de TVA réduit. Confirmez-vous ce timing de 2006?

08.04 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, sinds gisteren maken we, mijns inziens, grote kans om een BTW-verlaging in de horecasector te realiseren waarvoor België en de minister van Financiën in het bijzonder hebben geijverd. Europa hanteert een brede definitie terzake, waardoor ook restauratiecatering en al de geassimileerde activiteiten onder de noemer vallen zodat quasi de volledige horecasector van de maatregel zal kunnen genieten.

Voor ons kwam de doorbraak op de top van de drie landen niet geheel onverwacht. Op 13 januari heeft de Franse eerste minister Rafarin een afspraak gemaakt om verder te ijveren voor de vermindering van de BTW in de horecasector. Tijdens deze ontmoeting werd afgesproken aan Duitsland een voorstel te doen om in te stemmen met die vermindering op voorwaarde dat ze zou ingaan op 1 januari 2006. De datum van invoering heeft dus voor een doorbraak in het dossier gezorgd.

We moeten een globaal akkoord nastreven.

Nous devons maintenant essayer d'obtenir un accord global au sein de l'Ecofin.

Lors des prochaines réunions d'Ecofin, je pense qu'il sera possible d'arriver à un accord complet. Je précise que c'était l'Allemagne qui avait émis le plus de réticences dans ce dossier.

Ten slotte, wat de vraag over de andere maatregelen betreft, die gaan gewoon door. Overigens, de maatregel inzake de aftrekbaarheid – die vroeger 100% bedroeg maar die in de jaren '90 is teruggebracht tot 50% – verhogen wij tot 62,5% en later tot 75% op de voorziene data, te weten: 62,5% voor het inkomstenjaar 2004 en 75% voor het inkomstenjaar 2005. Daar verandert niets aan, zoals wij ook steun verlenen aan het voorstel van collega Van der Maelen – van uw fractie overigens, mevrouw Baeke – om de retributie op de sterke dranken af te schaffen. Ook die maatregel gaat door.

Wij zeggen dus niet: het is het ene of het andere. Met andere woorden, wij gaan de retributie op de sterke dranken afschaffen in 2005; de verhoging van de aftrekbaarheid gebeurt in twee keren, tot 75% ook in 2005; en vanaf 2006 vermindert het BTW-tarief op basis van een unanieme Europese beslissing.

08.05 **Hendrik Daems** (VLD): Mijnheer de eerste minister, mijn repliek is kort. Ik stel gewoon vast dat paars toch in staat is een heel

de beslissing die door de Ministerraad in Gembloers werd genomen?

Sinds het sluiten van het akkoord met Duitsland, stelt men 2006 als streefdatum voorop, wanneer de lijst van de arbeidsintensieve sectoren waarvoor men het verlaagd tarief mag toepassen, zal worden herzien. Bevestigt u die streefdatum?

08.04 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: L'Allemagne ayant cessé de s'opposer à une réduction de la TVA dans l'horeca, celle-ci est enfin envisageable. La Belgique en est partisane depuis toujours ; nous l'avons réaffirmé pas plus tard que le 13 janvier dernier lors d'une entrevue avec le premier ministre français. Nous sommes alors convenus de ne faire entrer en vigueur cette mesure que le 1er janvier 2006 et c'est ce qui a persuadé l'Allemagne de se rallier à notre position.

We hebben geprobeerd om binnen Ecofin tot een globaal akkoord te komen. Dat ligt nu binnen handbereik vermits Duitsland het meest huiverachtig stond tegenover de BTW-verlaging.

Les autres mesures seront évidemment mises en oeuvre elles aussi: une déductibilité accrue des frais de restaurant, à savoir 62,5% en 2004 et 75% en 2005 ainsi que la suppression de la rétribution sur les boissons spiritueuses en 2005, proposition de M. Van der Maelen.

08.05 **Hendrik Daems** (VLD): Je puis donc conclure que la coalition

belangrijke sector verder te helpen. Meer bepaald hebben wij wat de sociale lasten betreft vanaf 1 januari 2004 de gelegenheidsarbeid bijna vrij van lasten gemaakt. Ook de verhoogde aftrekbaarheid voor inkomsten van dit jaar is een feit en zij gaat volgend jaar naar 75%. Ik noteer het heel duidelijke antwoord van de eerste minister dat vanaf 1 januari 2006 de BTW-verlaging voor de horeca effectief tot de realiteit zal behoren, uitgaande van de veronderstelling natuurlijk dat de Europese ministers van Financiën daarover een akkoord bereiken, maar dat blijkt zo te zullen zijn.

Ik hoop dan ook dat de volgende stap, te weten een algemeen horeca-akkoord met het Horecaplatform – waarvan ik de voorzitter, de heer Paul De Keersmaeker, vandaag in het Parlement begroet – er snel kan komen. Ik hoop ook dat er een akkoord kan komen over een aantal andere aspecten zodat voor die sector, die ons allemaal na aan het hart ligt – wij drinken allemaal graag een goede pint en wij eten allemaal graag een goed stukje in plaats van een broodje gezond à la hollandaise – dat dossier goed afgerond wordt. Ik ben fier dat paars in het algemeen, en de VLD in het bijzonder, daarbij een doorbrekende rol heeft gespeeld.

08.06 Anne-Marie Baeke (sp.a-spirit): Mijnheer de eerste minister, ik denk dat dit inderdaad een belangrijke doorbraak is, zeker omdat de maatregelen in een pakket genomen worden, samen met de aftrek van de restaurantkosten. Ik heb weliswaar geen antwoord gekregen op mijn vraag wat het zal betekenen voor de klanten zelf. Zullen zij inderdaad mee kunnen genieten van die maatregel?

08.07 Eerste minister Guy Verhofstadt: Uiteraard moeten wij ervoor zorgen dat de maatregel effectief doorgerekend wordt in de prijzen, net zoals wij er trouwens voor moeten zorgen dat wij niet de convenanten loslaten die wij moeten afsluiten over de sociale en fiscale maatregelen. Maar dat is de taak van de minister van Financiën. Hij heeft trouwens in overleg voorzien om die convenanten klaar te maken.

08.08 Pierre-Yves Jeholet (MR): Monsieur le président, je pense que l'on peut se réjouir de l'accord d'hier et de la volonté affichée par votre gouvernement de venir en aide au secteur de l'horeca qui connaît certaines difficultés mais est aussi créateur d'emplois. Le débat a débuté en commission des Finances avec l'audition d'une partie du secteur. C'est aussi l'occasion de pouvoir conclure un accord avec l'horeca pour que toutes ces mesures lui soient profitables - ce secteur est demandeur d'une clarification de certaines situations – mais aussi qu'elles soient bénéfiques à l'ensemble des consommateurs.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Vraag van de heer Pieter De Crem aan de eerste minister over "de besluitvorming in de Europese Unie" (nr. P239)

09 Question de M. Pieter De Crem au premier ministre sur "le processus décisionnel au sein de l'Union européenne" (n° P239)

09.01 Pieter De Crem (CD&V): Ook op onze beurt van harte welkom aan onze gewezen collega Paul De Keersmaeker – het is hier de grote verwelkoming – en alle vrienden en bekenden die op de tribune

violette donne un sérieux de coup de pouce à cet important secteur. M. De Keersmaeker, président de la plate-forme horeca, qui assiste aujourd'hui à la séance du haut de la tribune, verra certainement ces mesures d'un bon oeil. J'espère qu'elles permettront d'aboutir à un accord global avec la plate-forme.

08.06 Anne-Marie Baeke (sp.a-spirit): Le premier ministre propose un train de mesures intéressante. L'abaissement du taux de TVA se traduira-t-il par une diminution de prix pour le consommateur?

08.07 Guy Verhofstadt, premier ministre: C'est sans nul doute notre objectif. Dans l'intervalle, M. Reynders prépare un accord contenant des mesures fiscales et sociales.

08.08 Pierre-Yves Jeholet (MR): Ik ben blij met het bereikte akkoord. De horeca is een moeilijke sector die echter heel wat werkgelegenheid genereert. Dit is het gepaste ogenblik om een aantal dingen te verduidelijken - waarvoor de sector vragende partij is - en maatregelen te treffen die de consument ten goede komen.

09.01 Pieter De Crem (CD&V): Je suis frappé de constater que M. Daems, qui salue à présent, lui

zitten. Het is nu de gewoonte dat men de mensen verwelkomt.

Ik stel wel vast dat collega Daems meer praatkracht heeft in de oppositie dan daadkracht toen hij bevoegd minister was voor de verlaging van de BTW in de horeca. Dat is maar een kleine vaststelling. (*Rumoer*)

Premier, gisteren heeft zich een belangrijke gebeurtenis voltrokken in Berlijn waar het driespan Londen-Parijs-Berlijn elkaar aan de Spree heeft ontmoet. Het is toch wel een belangwekkende gebeurtenis in het kader van de Europese Unie, omdat het de vijfde keer is dat zo'n topontmoeting plaatsvindt en ze is eigenlijk toch wel eigenaardig. Er vloeien enkele belangrijke beslissingen uit voort, onder andere het feit dat er een Europese supercommissaris zou moeten komen voor industriële ontwikkeling. Anderzijds heeft deze topontmoeting ook de woede of toch de verborgen woede van een aantal andere lidstaten opgewekt. Ik denk aan Spanje, Portugal, Oostenrijk en Italië.

Het lijkt mij goed dat wij als kleine, maar belangrijke partner zouden weten wat het standpunt is van de regering met betrekking tot die top. Is het een soort veruitwendiging van de avant-garde, de voorhoede? Of is het een soort tussenspel om een andere Europese realiteit waar te maken? Het lijkt mij een belangrijk moment in de Europese procesmaking.

09.02 Eerste minister Guy Verhofstadt: Mijnheer de voorzitter, ik ben – zoals de heer De Crem in zijn vraag – niet helemaal negatief over de verschillende bijeenkomsten die worden georganiseerd, zoals sommigen dat wel zijn.

Zoals de heer De Crem aangeeft, was dit de vijfde ontmoeting van die drie landen. Ik weet niet de hoeveelste keer het is gebeurd tussen Frankrijk en Duitsland. Volgens mij zitten zij al aan hun dertigste of veertigste bijeenkomst. Er zijn jaarlijkse bijeenkomsten tussen bijvoorbeeld Frankrijk en Italië. Er zijn bijeenkomsten tussen een aantal landen uit het noorden van Europa. U weet dat er een Scandinavische groep is die regelmatig vergadert. Er is de Benelux-groep. Men moet niet zeggen dat die Benelux-groep geen invloed heeft. Kijk maar naar wat er in de Conventie is gebeurd. Ik denk dat wij daar toch een belangrijke bijdrage hebben kunnen leveren.

Ik behoor helemaal niet tot degenen die kritiek hebben op de idee dat beslissingen bilateraal, trilateraal of zelfs multilateraal worden voorbereid voor de Europese Unie. Ik denk dat dat juist goed is voor de Europese Unie. Dat mag natuurlijk geen instituut worden in de zin van een directoire in de Europese Unie, maar ik denk dat dat niet het geval is met de vergaderingen zoals wij ze de voorbije twintig jaar in de Unie zich hebben zien ontwikkelen tussen Frankrijk, Duitsland, Engeland, andere grote en kleine landen, de noordelijke lidstaten en dergelijke meer.

Wat de inhoud van de maatregelen betreft, zal ik niet terugkomen op die inzake de horeca, want daarover hebben we het daarnet al gehad. Ik wil toch even zeggen dat er een punt is dat volgens mij belangrijk is. Ik vraag, mijnheer de voorzitter, dat wij binnen enkele weken – ik stel voor in de tweede of derde week van maart – zouden kunnen komen tot een evaluatie van het Lissabon-proces, als de fractieleiders daarmee akkoord gaan.

aussi, des connaissances assises dans la tribune, a davantage de faconde en qualité de président de groupe que de ministre. (*Tumulte*)

Ma question concerne également le mini-sommet européen d'hier. Les trois grandes puissances y ont décidé de désigner un super-commissaire au développement industriel. Leur réunion en comité restreint a contrarié l'Espagne, le Portugal, l'Autriche et l'Italie. Quelle est la position de la Belgique à l'égard de cette initiative? Est-ce là un premier échantillon de "l'avant-garde européenne"?

09.02 Guy Verhofstadt, premier ministre: Cette initiative ne m'inspire aucune critique négative. Il s'agit d'ailleurs de la cinquième réunion de ce type. Les pays scandinaves et les Etats membres du Benelux organisent aussi régulièrement de telles réunions pour préparer le processus de décision européen. Nous devons seulement veiller à ce que de telles réunions bilatérales ou multilatérales ne deviennent pas une institution.

Hier, l'Allemagne, la France et le Royaume-Uni sont parvenus à un accord sur l'horeca. Je l'ai déjà indiqué en réponse à la précédente question.

Autre sujet à l'ordre du jour: la politique économique de l'Union. Les pays précités souhaitent qu'un commissaire spécial soit désigné et chargé de l'élaboration d'une politique économique plus volontariste. Je ne puis qu'applaudir à cette initiative, car j'estime que le processus de Lisbonne ne suffit pas pour relever le défi de l'indispensable modernisation de l'économie

Het is mijn persoonlijke overtuiging dat het Lissabon-proces – dat is een van de ideeën die daar ook aan de orde is geweest – onvoldoende is om de Europese economie werkelijk te moderniseren. Het is niet door voortdurend vergelijkingen te maken in tabellen tussen de verschillende lidstaten van de Europese Unie dat we vooruit geraken. De uitdaging van de Europese economie is geen intern probleem. Het is een extern probleem. Ik verwijst naar de VS, China, Japan en andere groeimachten in de wereld. Ik meen dat er een meer voluntaristische politiek nodig is die verder gaat dan het maken van vergelijkende tabellen.

Dat is ook de zin van het idee – ik vind het een positief idee – om een commissaris te belasten met de economische hervormingen binnen de Unie. Dan zullen we verder moeten gaan dan de tabellen, de peer review, de benchmarking en de best practices van het Lissabon-proces.

Ik zou het een goede zaak vinden, mijnheer de voorzitter, indien we over het Lissabon-proces an sich – hoe dat werkt, wat het nut ervan is – en de vraag of we dit niet moeten versterken en hervormen, in het Parlement een debat zouden voeren. Dat heeft te maken met de twee andere punten die op de top tussen die drie landen aan de orde zijn geweest. Ik denk dat België daarin een klare en duidelijke positie moet kunnen innemen, in de zin van een meer voluntaristische economische politiek binnen de Unie.

De voorzitter: Wij zullen dat in afspraak met de Conferentie van voorzitters en uzelf misschien in de tweede week van maart organiseren.

09.03 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, de eerste minister heeft een interessante suggestie gedaan om een verdere besprekking te houden in het Parlement omtrent het Lissabon-project, dat een beetje als een satelliet rondom de bijeenkomst van het driespan in Berlijn heeft gevlogen.

In elk geval is het niet zonder waarde of betekenis dat vier belangrijke lidstaten, uw collega's uit Spanje, Portugal, Oostenrijk en Italië – België heeft zich een beetje afzijdig gehouden in het commentaar, maar ik zoek daar niets achter – een voorbehoud hebben gemaakt. Ik denk toch dat op een volgende topbijeenkomst de verhouding tussen die driespanbijeenkomst en de andere Europese vergadermomenten moet worden vastgelegd. Ik weet dat het een formeel-informeel gebeuren is, maar het is niet goed dat dit niet in afspraken is vastgelegd.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

10 Vraag van de heer Filip De Man aan de eerste minister over "de moslimexecutieve" (nr. P237)
10 Question de M. Filip De Man au premier ministre sur "l'Exécutif des musulmans" (n° P237)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Justitie)
(La réponse sera fournie par la vice-première ministre et ministre de la Justice)

10.01 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, als de eerste minister hier met enig aplomb durft zeggen dat het een oude

europeenne, confrontée à de nombreux problèmes externes. Je propose dès lors d'organiser au mois de mars, au Parlement, une évaluation du processus de Lisbonne, afin de pouvoir renforcer ce processus.

Le président: Cela me paraît une bonne suggestion.

09.03 Pieter De Crem (CD&V): Quatre grands Etats membres ont émis des réserves. Il pourrait donc bien être utile de formaliser davantage le rapport entre les rencontres de ces trois pays et les autres réunions européennes.

10.01 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Cette question est bel et

affaire is, dan zou ik zeggen dat het inderdaad een aanslepende affaire is maar dat er een nieuw element is. De grote baas van de Staatsveiligheid, de heer Dassen, heeft gisteren – dat is dus niet zo lang geleden – een verklaring afgelegd in de krant De Tijd waarvan ik eerlijk gezegd achterover sloeg. Met uw toelating, voorzitter, zal ik citeren wat ik in dat artikel lees: "De heer Dassen verdedigt nu de toelating van fundamentalistische groeperingen tot de moslimexecutieve" – en nu citeert hij de heer Dassen – "Toen de executieve tot stand kwam, was dat vooral om de Arabische landen te tonen dat de moslimgemeenschappen in België een plaats hadden maar sindsdien zijn de belangen van de Staat veranderd". Dan komt het: "Vandaag is het doel van de executieve veeleer om het debat met alle tendensen binnen de moslimgemeenschap in België te bevorderen. Het is dus belangrijk dat ook extremistische stromingen toegang krijgen tot de executieve". Dat argumenteert de heer Dassen. Zo staat het zwart op wit en dit is dus het nieuwe feit. Ik sloeg achterover, voorzitter. Mevrouw de minister, ik heb maar één vraag voor u. Hebt u de heer Dassen op staande voet ontslagen wegens onbekwaam?

bien pertinente dans la mesure où un nouvel élément important est apparu dans le dossier de l'Exécutif des musulmans. Hier, l'administrateur général de la Sûreté de l'Etat, M. Dassen, a déclaré dans le quotidien "De Tijd" que des groupements intégristes devaient également pouvoir accéder à l'Exécutif des musulmans. Il justifie ce point de vue choquant en indiquant que le débat avec tous les courants de la communauté musulmane doit être favorisé

Je suis tombé des nues. En l'espèce, je ne vois qu'une seule question à poser : M. Dassen a-t-il été démis de ses fonctions sur-le-champ pour incompétence?

10.02 Minister Laurette Onkelinx: Mijnheer de voorzitter, er zijn voor mij geen nieuwe elementen. De heer Dewael heeft op 13 januari laatstleden al op dezelfde vraag geantwoord. Ik heb hetzelfde antwoord als de heer Dewael.

10.02 Laurette Onkelinx, ministre: Le ministre Dewael a déjà répondu à cette question le 13 janvier dernier. Je me rallie entièrement à sa réponse. A mes yeux, aucun élément nouveau n'est intervenu dans l'intervalle.

Je n'ai rien d'autre à ajouter. Vous pouvez me citer toutes les semaines des nouvelles déclarations des uns et des autres. Je vous répéterai tout simplement la procédure qui a été suivie sous l'ancienne législature et le respect de la décision prise par le Conseil des ministres également sous l'ancienne législature! Punt aan de lijn!

Ik heb daar niets aan toe te voegen. U mag aanhalen wie u wilt, ik zal enkel herhalen welke procedure tijdens de vorige regeerperiode werd gevuld en dat de beslissing die de Ministerraad destijds nam, wordt gevuld.

10.03 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijn verbazing neemt nog toe. Ik hoor een minister van Justitie verklaren dat er niets is veranderd, ook niet wanneer de baas van de Veiligheid van de Staat verklaart dat hij er geen graten in ziet dat fundamentalisten en extremisten toetreden tot het Executief van de Moslims, een soort regering die instaat voor de benoeming van de imams en de islamleerkrachten in dit land en binnenkort bovendien een aantal miljoenen euro in de schoot geworpen krijgt om in te staan voor het beheer van onder meer moskeeën.

10.03 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Je suis de plus en plus étonné. Selon la ministre, il n'y a aucun nouvel élément. Or, le chef de la Sûreté de l'Etat ne voit aucun inconvénient à ce que des extrémistes fassent partie de l'Exécutif des musulmans. Il s'agit toutefois d'une sorte de gouvernement habilité à nommer des imams et des professeurs de religion et qui, en contrepartie, reçoit quelques millions. Lorsque Soetkin Collier a voulu représenter la Belgique au concours Eurovision, notre pays a fait des problèmes alors qu'aujourd'hui, le gouvernement fait comme si de rien n'était.

De minister van Justitie ziet daar geen graten in. De heer Verhofstadt vindt dat een oude affaire. De baas van de Veiligheid van de Staat ziet er evenmin graten in. Toen Soetkin Collier naar het Eurosongfestival werd afgevaardigd, had België een probleem! Nu is er niets aan de hand. We wachten rustig af. Schandalig!

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

11 Vraag van mevrouw Hilde Claes aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "proefprojecten inzake videoconferentie" (nr. P241)

11 Question de Mme Hilde Claes à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "des projets pilote en matière de visioconférence" (n° P241)

11.01 Hilde Claes (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de voorbije weken is het debat over de politiehervorming opnieuw opgelaaid. In dat verband is opnieuw een pijnpunt van Justitie gebleken, met name het probleem van de overbrenging voor ondervraging van de verdachte voorlopig gedetineerden naar het justitiële paleis. Daarvoor moet telkens minimaal in drie tot vier politieagenten worden voorzien. Deze overbrenging neemt dikwijls uren in beslag. Soms moeten zij zelfs onverrichter zake naar de gevangenis terugkeren, om dan 's anderdaags naar het justitiële paleis terug te keren voor ondervraging. Dit alles kost uiteraard handenvol geld.

Tijdens de vorige legislatuur heeft de toenmalige minister van Justitie dienaangaande twee proefprojecten opgezet, namelijk in Charleroi en in Leuven-Hulp, waarbij bepaalde gedetineerden – voornamelijk vluchtgevaarlijke gedetineerden – vanuit de gevangenis konden deelnemen aan de zitting van de raadkamer. Dat kon heel wat voordelen hebben, maar jammer genoeg had hij nagelaten voor de proefprojecten in de nodige wettelijke basis te voorzien, zodanig dat na verloop van tijd – nadat de investeringen waren gebeurd en de projecten al operationeel waren – de kamer van inbeschuldigingstelling van Bergen oordeelde dat de hele operatie niet wettelijk was. Het gevolg is dat de proefprojecten afgevoerd zijn.

Mevrouw de minister, bent u bereid om de proefprojecten toch nog enige tijd te laten draaien? Concreet is mijn vraag dus of u bereid bent in de nodige wettelijke basis voor de projecten te voorzien.

11.02 Minister Laurette Onkelinx: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Claes, ik moet u eerlijk bekennen dat ik twijfel. Voor mij is de fysieke aanwezigheid van een verdachte in een raadkamer belangrijk. Ik begrijp echter ook wel de praktische voordelen. Ik wacht dus op de verslagen van de twee proefprojecten. Ik moet nog een vergadering met vertegenwoordigers van de balies beleggen, waarop ik zal proberen om een nieuwe wettelijke basis voor te stellen.

11.03 Hilde Claes (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik dank u uiteraard voor uw antwoord.

Ik hoop evenwel dat u de praktische voordelen terzake voor ogen wil houden en ze de doorslag wil laten geven. Het gaat hier duidelijk om een maatregel die niet alleen de besparingen, maar vooral ook de veiligheid ten goede komt aangezien gevvaarlijke gedetineerden niet meer moeten worden verplaatst.

11.01 Hilde Claes (sp.a-spirit): Le débat sur la réforme des polices est donc relancé. En ce qui concerne la Justice se pose surtout un problème de transfèrement des suspects au palais de justice. Ce transfèrement nécessite chaque fois trois ou quatre agents qui s'en retournent souvent sans avoir transféré le moindre inculpé. Cela coûte très cher à la collectivité. Le précédent ministre de la Justice avait lancé à Charleroi et à la prison auxiliaire de Leuven des projets pilotes qui consistaient à faire participer les suspects à l'audience de la chambre du conseil depuis la prison où ils étaient détenus, cela grâce à des vidéoconférences.

La chambre des mises en accusation de Mons ayant déclaré ces projets illégaux, ils ont été abandonnés tous les deux. La ministre a-t-elle l'intention de réactiver ces projets et de leur conférer une base légale?

11.02 Laurette Onkelinx, ministre: J'hésite. Je considère que la présence physique des suspects est très importante mais je comprends que cela pose des problèmes pratiques. Je préfère attendre les rapports relatifs à ces projets pilotes et j'envisagerai alors une réunion avec les barreaux. Ensuite, j'essaierai de proposer une base légale.

11.03 Hilde Claes (sp.a-spirit): J'espère que les avantages pratiques feront pencher la balance du bon côté. C'est là une belle occasion à la fois de réaliser des économies et d'accroître la sécurité.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

12 Questions jointes de

- M. Melchior Wathelet au vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "la demande de permis d'environnement de BIAC" (n° P242)
- M. Olivier Maingain au ministre de la Mobilité et de l'Economie sociale sur "la demande de permis d'environnement de BIAC" (n° P251)
- Mme Marie Nagy au vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "le financement des adaptations d'infrastructure de Bruxelles-National" (n° P243)

12 Samengevoegde vragen van

- de heer Melchior Wathelet aan de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "de milieuvergunningaanvraag van BIAC" (nr. P242)
- de heer Olivier Maingain aan de minister van Mobiliteit en Sociale Economie over "de milieuvergunningaanvraag van BIAC" (nr. P251)
- mevrouw Marie Nagy aan de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "de financiering van de aanpassing van de infrastructuur op de luchthaven van Brussel-Nationaal" (nr. P243)

(La réponse sera fournie par le vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques)
(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven)

12.01 Melchior Wathelet (cdH): Monsieur le ministre, je lis dans la presse ce matin et j'ai entendu hier que la BIAC dont vous avez la tutelle dans vos compétences a déposé un permis d'environnement auprès de la députation permanente du Brabant flamand concernant l'exploitation de l'aéroport de Zaventem en vue d'augmenter le nombre de vols de nuit possibles par an à l'aéroport et en vue également de diminuer ou de revoir les normes d'évaluation du bruit à l'aéroport de Zaventem. Cette demande aurait été introduite le 5 janvier 2004, avant le "conclave" de Petit-Leez. Il m'avait semblé entendre dans les conclusions que vous aviez tirées à Petit-Leez au sujet de l'aéroport de Zaventem et de DHL entre autres, que la décision serait prise le 1er septembre 2004 et en concertation avec un certain nombre d'acteurs dont la BIAC, DHL, la Région flamande, l'Etat fédéral ainsi que le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.

J'apprends aujourd'hui que le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale n'était pas au courant, qu'il a eu en tout cas un certain mal à se procurer ce permis d'environnement qui a déjà été déposé par la BIAC. D'après ses propres dires, il aurait dû se le procurer de manière officielle. Comment envisagez-vous la suite de ce dossier étant donné qu'il va y avoir une décision de la députation permanente? Des acteurs tels que la Région de Bruxelles-Capitale seront-ils consultés dans ce dossier? Quelle sera la décision définitive si la Région de Bruxelles-Capitale marque son désaccord alors que le permis d'environnement aura déjà été octroyé par la députation permanente ou par le gouvernement flamand?

12.02 Olivier Maingain (MR): M. Wathelet a bien introduit le sujet et dressé le tableau de la situation. Cette initiative de la BIAC me semble intempestive, voire de nature à biaiser la portée de la décision du Conseil des ministres lors de son séminaire à Petit-Leez, Grand-Leez ou Gembloux, comme on le souhaite. Alors que c'est une procédure de concertation entre les Régions, l'Etat fédéral et DHL qui doit permettre de décider de l'extension éventuelle des activités de DHL et

12.01 Melchior Wathelet (cdH): In de pers verneem ik dat BIAC een milieuvergunning heeft aangevraagd voor de uitbating van de luchthaven van Zaventem. Deze aanvraag werd ingediend op 5 januari 2004, vóór uw conclaaf in Petit-Leez. Daar werd overeengekomen dat iedere beslissing over dit onderwerp tot 1 september 2004 zou worden uitgesteld en door de federale staat in samenspraak met het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, BIAC en DHL zou worden genomen.

De Brusselse regering lijkt niet van de aanvraag van BIAC op de hoogte te zijn gebracht. Hoe ziet u het dossier verder evolueren? Zal er met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest overleg worden gepleegd? Wat als het Gewest er niet mee akkoord gaat en blijkt dat de vergunning reeds werd toegekend?

12.02 Olivier Maingain (MR): Dit initiatief van BIAC is ongepast en wijkt af van de overlegprocedure tussen de Gewesten, de federale staat en DHL waartoe tijdens de Ministerraad in Petit-Leez was beslist. Handelde BIAC op eigen

du lieu de ces extensions, l'initiative de la BIAC revient à biaiser cette procédure de concertation. Je m'interroge quant à savoir si l'initiative de la BIAC a été une initiative "motu proprio" du seul conseil d'administration ou des seuls dirigeants de la BIAC, si le gouvernement fédéral a été prévenu de cette initiative. Dans l'affirmative, quelle a été la réaction du ministre de tutelle? À défaut d'avoir été prévenu, comment le ministre de tutelle apprécie-t-il cette situation? Envisage-t-il d'inviter les autorités de la BIAC à différer cette procédure, de sorte que la concertation entre Régions et État fédéral intervienne avant toute introduction de permis d'environnement?

12.03 Marie Nagy (ECOLO): Monsieur le président, ma question est légèrement différente de celles de mes deux collègues mais elle est cependant de la même veine.

Le président: Si vous voulez la poser maintenant, allez-y. Je vois qu'elle traite du "financement de l'implantation d'infrastructures à Bruxelles-National". Posez votre question maintenant et le ministre répondra aux trois en même temps.

12.04 Marie Nagy (ECOLO): Merci, monsieur le président. Monsieur le ministre, alors qu'on a le sentiment qu'à travers cette demande de permis, la BIAC tente de contourner la décision de Petit-Leez, je m'interroge sur une autre question liée à cette demande de permis et à l'exploitation future de Zaventem. La presse a repris des déclarations récentes de M. Van den Bossche, actuellement administrateur délégué de la BIAC, qui considère que la BIAC ne peut plus financer la modernisation et les nouveaux investissements nécessaires pour l'aéroport et qu'il revient à l'État fédéral de prendre en charge ces investissements. Il signale par ailleurs qu'il n'y a pas pour le moment de demande en matière d'infrastructures mais qu'il faudrait en réaliser en cas de développement de l'aéroport.

Pour votre collègue, M. Bert Anciaux, la demande d'extension de DHL nécessite des investissements, notamment pour l'allongement d'une des pistes.

Monsieur le ministre, en tant que ministre de tutelle, que pensez-vous des déclarations de M. Van den Bossche, administrateur délégué? Considérez-vous que de nouveaux investissements sont effectivement nécessaires en matière d'infrastructure? A charge de qui ces investissements seront-ils réalisés? Dans le cadre de la licence nécessaire à BIAC – pour l'instant, il n'y a pas de nouvelle licence – avez-vous introduit la question des nouvelles infrastructures, du financement? La Chambre pourrait-elle avoir connaissance de cette licence?

12.05 Johan Vande Lanotte, ministre: Monsieur le président, nous sommes dans une période où l'on essaie de dire beaucoup de choses mais il faut garder un minimum de sérénité dans ce débat.

1. BIAC est une entreprise. Comme toute entreprise, elle a besoin d'un permis d'environnement. A l'expiration du délai, il faut demander un nouveau permis. M. Maingain se demande s'il ne vaudrait pas mieux attendre mais, sans nouveau permis, l'aéroport doit être fermé. Il faut donc demander un nouveau permis.

2. Quand une entreprise demande un permis, ce n'est pas elle qui fixe

houtje of werd de regering op de hoogte gebracht? Hoe reageert de bevoegde minister? Zal hij BIAC verzoeken deze procedure in afwachting van overleg te onderbreken?

12.04 Marie Nagy (ECOLO): De heer Van den Bossche, gedelegeerd bestuurder van BIAC, verklaarde dat het bedrijf de modernisering van de luchthaven niet langer kon financieren en dat de federale staat voor de nieuwe investeringen moest instaan.

Volgens minister Anciaux echter moet er worden geïnvesteerd en moet de baan - op vraag van DHL - worden verlengd.

Meent u dat bijkomende investeringen nodig zijn? Zo ja, wie moet die voor zijn rekening nemen? Rijst de vraag betreffende de nieuwe infrastructuur in het kader van de vergunningsaanvraag van BIAC? Kan de Kamer inzage krijgen in die vergunning?

12.05 Minister Johan Vande Lanotte: BIAC is een bedrijf en heeft dus een milieuvergunning nodig. Wanneer de bestaande vergunning afloopt, moet een nieuwe aanvraag worden ingediend.

Het bedrijf dat de vergunning aanvraagt, stelt niet zelf de voorwaarden vast. BIAC diende

les conditions. Pour le moment, le maximum a été fixé à 25.000 vols. Ce n'est pas BIAC qui a fixé cette limite. BIAC a demandé un permis et la députation permanente ou le gouvernement flamand a imposé la limite jugée nécessaire. C'est leur rôle. Ils déterminent les limites après enquête publique.

Aujourd'hui, comme il y a cinq ans – je ne connais plus exactement la date –, BIAC a introduit une demande de permis que la députation permanente doit examiner.

M. Gosuin a indiqué qu'il avait demandé des informations, qu'il m'avait demandé le dossier. Ce n'est pas exact! Il m'a envoyé, pour information, une lettre adressée par lui à BIAC. M'envoyer une lettre pour information ne signifie pas que l'on demande quelque chose! Que ce soit clair! D'après la presse, j'aurais refusé mais je n'ai pas pu refuser quelque chose que l'on ne m'a pas demandé.

J'ai contacté la députation permanente. Elle doit agir selon le décret de publicité de l'administration, et plus spécifiquement conformément au chapitre consacré aux permis d'environnement.

Si M. Gosuin demande des informations – ce qu'il n'a pas fait -, la députation permanente réagira conformément au décret, en tenant compte de divers éléments. Si elle ne le faisait pas, on pourrait lui reprocher de ne pas avoir suivi la procédure. M. Gosuin a demandé une consultation avec la députation permanente. Ce n'est pas possible, elle n'a pas la possibilité de le faire.

D'après moi, il faut que la Région bruxelloise et la Région flamande – cette dernière ayant le pouvoir de tutelle –, responsables en matière de réglementation, travaillent de concert, en tenant compte du fait qu'après la décision de la députation permanente, un recours auprès de la Région flamande est éventuellement encore possible. Comme cela a déjà été convenu maintes fois, sans avoir été concrétisé, il est urgent de se mettre d'accord sur des normes plus ou moins similaires, ce qui n'est pas le cas aujourd'hui.

Je le répète, les gouvernements de la Région bruxelloise et de la Région flamande doivent se réunir, notamment pour examiner la demande de permis d'exploitation qui a été introduite, et essayer de trouver des solutions. Dans le cas présent, l'Etat fédéral peut difficilement intervenir. Le permis d'environnement n'est pas de sa compétence, c'est une compétence du gouvernement flamand et, étant donné l'impact sur Bruxelles, la Région bruxelloise a aussi son mot à dire. Mais le gouvernement fédéral ne peut intervenir en matière d'environnement. Je plaide très clairement pour une concertation entre les deux gouvernements directement concernés, en respectant toutes les procédures administratives car il faut aussi tenir compte du fait que l'on a affaire à une entreprise et à des actionnaires privés. Nous devons rester très attentifs en la matière.

En ce qui concerne le financement des travaux, il est clair que, si un accord est trouvé et si des investissements supplémentaires s'avèrent nécessaires, une discussion aura certainement lieu sur la question de savoir qui en assumera les coûts. Nous le savons depuis le départ. En effet, lors de la discussion avec DHL, quand différentes options étaient envisageables, nous savions que des investissements supplémentaires seraient sans doute nécessaires. Il fallait donc savoir

een vergunningsaanvraag in en de bestendige deputatie en de Vlaamse regering leggen, na een openbaar onderzoek, bepaalde normen op. Na vijf jaar heeft BIAC nu een nieuwe vergunningsaanvraag ingediend.

Minister Gosuin stuurde me, ter informatie, een aan BIAC gerichte brief. Hij heeft me niets gevraagd en ik heb bijgevolg niets geweigerd.

De bestendige deputatie moet rekening houden met het decreet op de openbaarheid van bestuur, meer bepaald met het milieuhoofdstuk. De heer Gosuin dringt aan op overleg met de bestendige deputatie, maar dat is niet mogelijk, want dat is niet haar rol.

Het Brusselse Gewest moet maar samenwerken met het Vlaamse Gewest, dat de toezijdende overheid is voor de bestendige deputatie en waarbij in hoger beroep kan worden gegaan. De federale overheid kan niets doen, wegens niet bevoegd voor de milieuvergunning. Ik pleit voor overleg tussen beide betrokken regeringen, met inachtneming van de administratieve procedures.

Als er een akkoord wordt bereikt over de financiering van de werken en er besloten wordt te investeren, zal over de financiële lasten gepraat moeten worden. Het probleem zal op dat moment te berde komen. De heer Van den Bossche heeft al verklaard dat BIAC tengevolge van zijn schuldenlast niet onbeperkt kan investeren. De regering is zich daarvan bewust.

qui assumerait ces investissements.

La position de BIAC - qui est logique, sa dette étant assez élevée - est que l'emprunt pour investissements qu'elle est encore capable de supporter est assez limité. Ce n'est pas à BIAC de décider combien investir, ce sont les banques qui accordent les prêts. D'autres solutions doivent donc être trouvées. Le gouvernement fédéral en est conscient. Ce problème resurgira au moment où l'on tentera de trouver un accord. M. Van den Bossche avait donc raison de dire que BIAC n'avait plus beaucoup de possibilités, en termes d'investissements dans de grandes infrastructures. C'est une réalité que le gouvernement connaît.

12.06 Melchior Wathelet (cdH): Monsieur le vice-premier ministre, je vous confirme en effet que la presse fait état du fait que M. Gosuin affirme que le gouvernement fédéral n'a pas accepté de lui transmettre copie de la demande de permis. Je pense que vous avez été très clair à ce sujet, mais vous pourriez peut-être mettre les choses au point avec M. Gosuin.

Manifestement, nous sommes en présence de deux positions différentes et ce n'est pas à moi de trancher.

Concernant les négociations qui devraient être entreprises entre le gouvernement bruxellois et le gouvernement flamand, bien sûr, BIAC doit déposer son permis d'environnement; c'est légitime de la part de toute société. Il est tout à fait logique que l'autorité qui doit délivrer ce permis d'environnement puisse ou non l'accorder.

Evidemment, les gouvernements bruxellois et flamand peuvent se mettre d'accord, mais ils n'y sont pas obligés. Le gouvernement flamand pourrait dire qu'il accepte le permis d'environnement octroyé par la députation permanente; dans ce cas, les concertations annoncées à Petit-Leez et devant se terminer pour le 1er septembre 2004 seraient biaisées.

En effet, si un permis d'environnement a déjà été octroyé par la députation permanente et qu'on a déjà autorisé un plus grand nombre de vols de nuit et d'autres manières de mesurer le bruit, il est évident que la concertation entre l'autorité fédérale, la Région flamande, la Région de Bruxelles-Capitale, DHL et la BIAC n'a plus aucune raison d'être. En fait, par ce mécanisme, on ignore la Région de Bruxelles-Capitale et on permet à ce qui aurait dû être décidé avant le 1er septembre 2004 d'être complètement vidé de sa substance.

12.07 Olivier Maingain (MR): La question n'est pas de savoir si, finalement, il y a eu ou non communication du dossier. Il n'y a pas eu communication. BIAC n'a pas transmis à la Région de Bruxelles-Capitale, de quelque manière que ce soit, sa demande de permis d'environnement et BIAC n'a pas non plus informé la Région de Bruxelles-Capitale de ses intentions. Mais là n'est pas le point le plus important.

L'essentiel est de savoir si, dans sa demande, BIAC souhaite obtenir une dérogation aux critères imposés actuellement par le permis d'environnement tel que délivré jusqu'à présent par la Région. De deux choses l'une: ou BIAC demande de déroger à ces normes et préjuge de ce que pourrait être la décision par concertation; il biaise

12.06 Melchior Wathelet (cdH): De heer Gosuin zegt dat de federale regering niet bereid was een kopie van de vergunningsaanvraag toe te zenden.

Wat de onderhandelingen tussen de Vlaamse regering en Brussel betreft, als de Vlaamse regering met de milieuvergunning heeft ingestemd, dan zijn de onderhandelingen scheefgetrokken. Als die vergunning al is toegekend, dan hebben onderhandelingen geen zin.

Op die manier holt men het overleg uit.

12.07 Olivier Maingain (MR): BIAC heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet van haar milieuvergunningsaanvraag in kennis gesteld. Het is belangrijk om te weten of BIAC vraagt om van de thans opgelegde criteria te mogen afwijken.

ainsi la concertation prévue. Ou BIAC est invitée, éventuellement par le ministre de tutelle, à ne pas demander une dérogation à ces normes, ce qui laisse place à la concertation. Voilà l'aspect important.

12.08 Johan Vande Lanotte, ministre: Vous dites: de deux choses l'une. Je réponds non, car une troisième chose est vraie: quand une entreprise demande un permis, c'est à la députation permanente de donner ses conditions. Ni la dernière fois ni cette fois-ci, il n'existe de demande de dérogation. Ce n'est donc pas "de deux choses l'une". Vous voulez le faire croire dans ce sens.

12.08 Minister Johan Vande Lanotte: Wanneer een bedrijf een vergunning vraagt, is het de bestendige deputatie die de voorwaarden vaststelt. Er werd geen aanvraag voor een afwijking ingediend.

12.09 Olivier Maingain (MR): Bien entendu. Ce n'est tout de même pas innocemment que BIAC, dans les circonstances actuelles, connaissant le côté délicat du dossier, demande le renouvellement du permis d'environnement. Cette démarche doit être accompagnée politiquement en sachant ce que désire BIAC à travers cette décision.

12.09 Olivier Maingain (MR): Wat wil BIAC dan met deze aanvraag bereiken?

12.10 Johan Vande Lanotte, ministre: Je m'excuse mais ce n'est pas vrai! Ce n'est pas à l'entreprise de dire ce qu'elle veut, c'est la députation permanente qui décide.

12.10 Minister Johan Vande Lanotte: Het is niet het bedrijf dat hierover beslist, maar wel de bestendige deputatie!

12.11 Olivier Maingain (MR): Rien n'interdit à BIAC de faire savoir qu'elle accepte le maintien des conditions actuelles.

12.11 Olivier Maingain (MR): BIAC kan toch te kennen geven dat het de huidige voorwaarden aanvaardt ...

12.12 Johan Vande Lanotte, ministre: Pourquoi doit-elle faire cela?

12.13 Olivier Maingain (MR): Pourquoi ne pourrait-elle pas le faire? Quand on sait l'aspect politiquement délicat de ce dossier, il est évident qu'aller introduire la demande de permis d'environnement sans savoir ce à quoi on va déroger ou pas, c'est prendre un risque...

12.13 Olivier Maingain (MR): ... en een aanvraag voor een milieuvergunning indienen zonder dat het weet waarop de afwijkingen betrekking hebben.

12.14 Johan Vande Lanotte, ministre: Vous faites des insinuations!

12.15 Olivier Maingain (MR): Nous ne sommes pas dupes, c'est différent.

12.16 Johan Vande Lanotte, ministre: Il vous faut un ennemi commun en vue des élections!

12.17 Olivier Maingain (MR): La concertation n'a de sens que si BIAC accepte le maintien éventuel des conditions actuelles.

12.18 Johan Vande Lanotte, ministre: C'est quand même BIAC qui doit accepter les résultats politiques. Ce sont des insinuations!

Le président: J'aime bien l'explication de part et d'autre.

12.19 Marie Nagy (ECOLO): Ce qui est bien avec M. Maingain, ce sont les envolées mais la difficulté, ce sont les atterrissages.

12.20 Melchior Wathelet (cdH): Il va y avoir une motion.

Le président: Il n'y a pas de motion à une question, monsieur Wathélet!

12.21 Marie Nagy (ECOLO): Monsieur le ministre, toute la question du permis d'environnement est importante puisqu'on sait que les 25.000 mouvements par an autorisés par le permis d'environnement actuel sont insuffisants pour répondre à la demande de DHL qui tourne aux environs de 34.000 mouvements. De là vient la question sur la demande introduite. Cela me surprend qu'on fasse l'étonné puisque BIAC est une entreprise publique dans laquelle les ministres du gouvernement fédéral ont leurs représentants. Malgré les airs qu'on se donne de ne pas savoir, tout cela est parfaitement concerté. Je veux dire que ce ne sont pas des choses qui se passent dans un autre monde, sans coordination avec le gouvernement

Je vous remercie pour votre réponse sur la prise en charge des travaux. C'est un peu étonnant, dans le temps on parlait de la privatisation des profits et de la socialisation des coûts. BIAC va donc être privatisée et pour le moment, on nous dit que les travaux futurs pourraient être éventuellement pris en charge par le gouvernement fédéral. Permettez-moi de dire que je trouve cela assez surprenant, d'autant plus que l'aéroport n'est utilisé qu'aux deux tiers de sa capacité et que, par ailleurs, on sait que cet aéroport est relativement surdimensionné depuis la faillite malheureuse de la Sabena. J'ai donc des difficultés à comprendre que, vous qui êtes en général si sévère sur les dépenses publiques, vous envisagiez ici, même éventuellement, cette possibilité.

Nous suivrons cela avec attention car il ne faudrait pas que M. Van den Bossche, qui nous a laissé l'ardoise de Copernic, vienne encore l'alourdir par des investissements à Zaventem.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

13 Vraag van de heer Willy Cortois aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "het resultaat van het topoverleg met de federale politie" (nr. P244)
13 Question de M. Willy Cortois au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "le résultat de la concertation au sommet avec la police fédérale" (n° P244)

13.01 Willy Cortois (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u zou het misschien denken maar mijn vraag gaat niet meteen over de betoging van de politie van gisteren. Ze geeft misschien een oplossing voor een deel van het probleem dat ook daar is gerezen. Ik verwijs daarbij, mijnheer de minister, naar de intentie van de regering om 2.500 politiemannen extra op straat te brengen. Ik meen dat men zich daartoe baseert op een audit die is verschenen in 2002 en waarin gesteld wordt dat er nogal wat bureaucratie, administratie en reglementering in de federale politie aanwezig. Het werkt allemaal nogal stroef en waarschijnlijk zou een deel van de overlast kunnen worden weggewerkt mocht men het allemaal wat eenvoudiger willen doen. Ik herinner mij dat de leiding van de federale politie dat nogal gemakkelijk heeft weggevaagd terwijl het de indruk is van het publiek en van mensen in dit Parlement dat toch een aantal vragen kunnen worden gesteld bij de efficiëntie van die top, die toch al een hele tijd bezig is. Misschien geldt dat ook voor u, mijnheer de minister. Vandaar mijn vragen. U hebt waarschijnlijk al wat contacten gehad met die top. Blijft die erbij dat de federale politie niet bureaucratisch maar efficiënt werkt? Is dat ook uw mening? Denkt u

12.21 Marie Nagy (ECOLO): De milieuvergunning is belangrijk omdat de huidige 25.000 toegestane vliegbewegingen ruim overschreden zullen worden. Hoe valt het te verantwoorden dat de federale regering de geplande werken op zich neemt terwijl BIAC geprivatiseerd is en de omvang van de luchthaven nu al de behoeften overstijgt. Waarom moet er overheids geld tegenaan gegooaid worden terwijl minister Van den Bossche na de Copernicushervorming al een diepe put heeft achtergelaten?

13.01 Willy Cortois (VLD): Le gouvernement avait l'intention d'engager 2.500 agents de police supplémentaires pour patrouiller sur le terrain. Cette volonté se fonde sur un audit réalisé en 2002 qui démontre que la bureaucratie paralyse la police fédérale. Une simplification des procédures permettrait de supprimer en grande partie les tracasseries administratives.

Les dirigeants des services de police n'ont à l'époque pas hésité à balayer cet audit du revers de la main. Dans l'intervalle, nous sommes en droit de nous poser des questions sur l'efficacité des

dat er toch wel een mogelijkheid moet bestaan om de overlast en de bureaucratie daar aan te pakken?

dirigeants eux-mêmes. Le ministre pourrait-il me préciser si la direction de la police fédérale continue à penser que la bureaucratie ne paralyse pas la police? Partage-t-il ce point de vue ou est-il d'avis qu'une simplification s'impose?

13.02 Minister Patrick Dewael: Mijnheer de voorzitter, collega's, in de eerste plaats dank ik u omdat ik van hier mag antwoorden, in zittende houding. Het is inderdaad juist dat ik gisteren met de eerste minister en de minister van Justitie de top van de federale politie heb ontvangen, op hun verzoek, nadat in de loop van vorige week uit nogal diverse hoeken kritiek was geuit, voornamelijk op de nogal bureaucratische werking van de federale politie. Ik verwijst naar een aantal verklaringen, sommige vrij ongenuineerd, afgelegd door een aantal onderzoeksrechters.

Laat mij allereerst opmerken dat de hervorming zoals ze wordt doorgevoerd veronderstelt dat een aantal cultuurverschillen moeten verdwijnen, dingen die nog geërfd zijn uit de vroegere militaire structuur van de rijkswacht. Dat zal tijd vragen. Het is inderdaad juist dat, zoals collega Cortois aangeeft, in de loop van 2001 er een audit is geweest. Ik heb de resultaten daarvan bekeken. De audit werd uitgevoerd door PriceWaterhouseCoopers. De vraag dringt zich op of de resultaten van die audit wel in voldoende mate door de federale politie zijn geïmplementeerd. De eerste minister, de minister van Justitie en ikzelf hebben die vraag ook gesteld aan de top van de federale politie. Met andere woorden, is die audit in voldoende mate uitgevoerd op het terrein, is hij in voldoende mate geïmplementeerd? Wij gaan de top van de federale politie op korte termijn opnieuw ontmoeten om op die vraag een antwoord te krijgen. Ik sluit niet uit dat eventueel een aanvullende opdracht aan PriceWaterhouseCoopers zal worden gegeven.

Mijnheer de voorzitter, als u het mij toelaat heb ik nog een tweede element van antwoord. Men moet natuurlijk ook goed kijken naar de oorzaak van paperasserij en bureaucratie. Die kan velerlei oorzaken hebben. Sommige formaliteiten en documenten die moeten ingevuld worden zijn ingegeven door de strafprocedure en die moet gerespecteerd worden. Andere zijn ingegeven door het feit dat het statuut veronderstelt dat er nogal wat toelagen zijn die moeten worden aangevraagd. Sommige formaliteiten moeten toelaten om controle te kunnen uitoefenen. Op het eerste gezicht lijkt het mij echter dat minder bureaucratie zou moeten kunnen.

Er is nog een derde element. In kritieken werden wat twijfels geuit over het feit of de federale politie wel voldoende overtuigd is van de noodzaak van een geïntegreerde politie om daarvan een succes te maken. We hebben erop aangedrongen dat de federale politie en de top goed zouden meewerken, ook in de schoot van de begeleidingscommissie onder leiding van professor De Ruyver. Om alle twijfel in dat verband weg te nemen heb ik in overleg met mijn collega van Justitie echter beslist om voortijdig een evaluatie van de top van de federale politie door te voeren. U weet dat de top van de federale politie – de commissaris-generaal, de directeurs-generaal en de adjuncten – mandaathouders zijn voor een termijn van vijf jaar,

13.02 Patrick Dewael, ministre: Hier, j'ai en effet eu un entretien avec la direction de la police fédérale en présence du premier ministre et de la ministre de la Justice. Au cours des dernières semaines, la presse a relayé de nombreuses critiques dénonçant la bureaucratie qui règne au sein de la police fédérale, critiques notamment formulées par un juge d'instruction bruxellois.

Depuis la réforme des polices, les différences de culture n'ont pas encore été totalement gommées. Nous avons demandé à la direction des services de police si les recommandations formulées par l'audit de PriceWaterhouse Coopers avaient été suffisamment suivies d'effet. Nous attendons une réponse à cette question lors de la prochaine réunion qui aura lieu d'ici peu.

La bureaucratie a de multiples causes: les formalités qui font partie de la procédure pénale, les formalités qui découlent du statut, comme les primes qui doivent être demandées, et les formalités liées au contrôle. Je pense néanmoins qu'il doit être possible de réduire cette bureaucratie.

Certains mettent en doute le fait que la police fédérale est convaincue de la nécessité de l'intégration. J'ai demandé instamment à tous les membres de la commission présidée par M. De Ruyver de collaborer positivement aux travaux.

De plus, nous venons de décider de procéder à une évaluation précoce de la direction de la police fédérale. Il ne faut pas voir dans

maar dat zij na drie jaar evalueerbaar zijn. Het is mijn bedoeling, in overleg met de minister van Justitie, om die evaluatie in overleg met Justitie te vervroegen, niet als een teken van wantrouwen, maar omdat ik meen dat in de storm die thans als het ware wordt ontketend tegen de federale politie, een succesvolle evaluatie elke twijfel die er terzake zou bestaan kan wegnemen.

Collega Cortois, ik kom aan het laatste deel van mijn antwoord. Ik heb ook de bedoeling om externen te betrekken bij die evaluatie. Het zou dus een evaluatiecommissie zijn waarvan ook externen deel zullen uitmaken.

13.03 Willy Cortois (VLD): Mijnheer de minister, ik onthoud uit uw antwoord dat u blijkbaar van mening bent dat het ook in de federale politiestructuur tijd is om een evaluatie te maken. Men verwijst steeds naar de problematiek op het zonale vlak, maar algemeen stel ik vast dat men in vele zonale politiekorpsen die aanpassing wel heeft doorstaan en dat men daar veel moeite voor doet. Anderzijds heb ik de indruk – ik heb u terzake al een paar keer ondervraagd in de commissie voor Binnenlandse Zaken – dat de top van de federale politie nog steeds te veel denkt en handelt in functie van de oude rijkswacht. Ik hoop dat het slecht een indruk is.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

14 Questions jointes de

- M. Jean-Jacques Viseur au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les revendications des travailleurs du secteur non marchand" (n° P247)
- M. Koen Bultinck au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les revendications des travailleurs du secteur non marchand" (n° P248)
- Mme Inge Vervotte au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les revendications des travailleurs du secteur non marchand" (n° P249)

14 Samengevoegde vragen van

- de heer Jean-Jacques Viseur aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de eisenbundel van de witte woede" (nr. P247)
- de heer Koen Bultinck aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de eisenbundel van de witte woede" (nr. P248)
- mevrouw Inge Vervotte aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de eisenbundel van de witte woede" (nr. P249)

14.01 Jean-Jacques Viseur (cdH): Monsieur le président, lundi dernier, le secteur non marchand a organisé une grande manifestation. Le secteur non marchand hospitalier a déposé, le 11 décembre 2003, par la voie de ses syndicats, un cahier de revendications pour la période de fin 2004 début 2005 et les années suivantes. Ce cahier contient un certain nombre de demandes, tant sur le plan des revendications salariales que sur le plan des revendications qualitatives, ce qui est important pour ce secteur.

Ma question est très simple. Ce cahier de revendications étant sur la table, quel est l'horaire prévu pour les discussions qui vont nécessairement avoir lieu? Durant cette année 2004, il est important de déterminer comment rencontrer un certain nombre de demandes. Autre question: y a-t-il du grain à moudre? Nous savons, en effet, à quel point les revendications en la matière peuvent avoir des conséquences financières sur le budget des hôpitaux, dont on sait qu'il pose un certain nombre de difficultés.

cette évaluation anticipée le signe de notre méfiance, cette évaluation étant au contraire un moyen de dissiper le moindre doute. Nous avons aussi l'intention d'intégrer des externes dans la commission d'évaluation.

13.03 Willy Cortois (VLD): Manifestement, le ministre Dewael estime qu'une évaluation précoce s'impose. Il lui semble que la direction de la police fédérale vit encore trop dans l'univers mental de l'ancienne gendarmerie.

14.01 Jean-Jacques Viseur (cdH): De non-profit ziekenhuis-sector heeft op 11 december een eisenpakket ingediend waarin een aantal verbeteringen geëist worden op het vlak van de lonen en de kwaliteit. Deze zouden moeten gerealiseerd worden vanaf eind 2004, begin 2005.

Volgens welk schema zullen de gesprekken tussen de sector en uzelf verlopen?

Maar kan er wel over iets onderhandeld worden? De gesprekken zullen inderdaad een

[14.02] Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de witte woede is helemaal terug van weggeweest. Maandag jongstleden hebben wij vastgesteld dat duizenden werknemers uit de verzorgingsinstellingen opnieuw betoogd hebben in Brussel en opnieuw betere arbeidsvoorwaarden, een beter loon en een vermindering van de werkdruk vragen.

Mijnheer de minister, als ik mij goed herinner is er op 1 maart 2000 een overeenkomst met de sector gesloten. Blijkbaar zijn er nu, op zijn zachtst uitgedrukt, nieuwe problemen. Ik ben geschrokken toen ik de reactie van de regering vernam op de betoging. Hoe reageerde de regering? Ik citeer: "Het is de bedoeling om na te gaan of de overeenkomst van 1 maart 2000 correct wordt uitgevoerd en wat de gevolgen ervan zijn. Op basis daarvan kunnen conclusies getrokken worden wat de nieuwe eisen van de sector betreft."

Mijnheer de minister, zo'n reactie verwondert mij. Ik kan begrijpen dat politici deze dagen vooral de indruk geven dat zij met zichzelf bezig zijn en niet met de zwaksten in de samenleving, maar men mag er toch van uitgaan dat deze regering en ook de vorige zouden geweten hebben in welke mate dit plan, dat dateert van 2000, correct opgevolgd en al dan niet correct uitgevoerd wordt. Ik heb een zeer duidelijke en concrete vraag, mijnheer de minister. Wat is de stand van zaken in de concrete uitvoering van dit plan? Hoeveel bijkomende jobs zijn er echt gecreëerd in die sector? Hoeveel loonsverhoging is er echt tot stand gekomen? Wanneer mogen wij definitief een evaluatie en een bijsturing verwachten?

[14.03] Inge Vervotte (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wij hebben vastgesteld dat er deze week 15.000 mensen betoogd hebben en dat er een algemene staking is uitgeroepen. Dit is een sector waarvan men weet dat het heel diep zit, als zij in staking gaan en betogen. Het zijn namelijk mensen die werken met mensen, die zich persoonlijk engageren en er alles aan doen om niet voor het ultieme wapen van een staking of betoging te moeten gaan.

Ik heb mij afgevraagd hoe het komt dat die mensen uiteindelijk toch zijn overgegaan tot het ultieme wapen. De grootste onvrede leeft blijkbaar sinds deze mensen een tijdje geleden zijn binnengekomen met 1.200 mensen van de sector om te bekijken hoe het verder moet in de toekomst, om een antwoord te bieden op de vragen betreffende de toekomst van de sector. U weet ook dat wij voor heel veel uitdagingen staan door de vergrijzing en dat het belangrijk is dat er voldoende personeel zal zijn in de sector. Vanuit die vergadering is er een brief geschreven met het verzoek dringend opnieuw om de tafel te gaan zitten om de gesloten akkoorden van 2000 te herbekijken, omdat die eigenlijk bijna zijn uitgevoerd. Wat zal er verder gebeuren? Zij vroegen dus een dringend onderhoud.

Die mensen hebben moeten vaststellen dat zij tot nu toe nog geen antwoord hebben gekregen. Ik denk dat een zo belangrijke sector, met alle toekomstige uitdagingen, op zijn minst het recht heeft op een antwoord en dat zij niet moeten overgaan tot drukkingsmiddelen,

budgettaire weerslag hebben op de ziekenhuizen die nu reeds in slechte papieren zitten.

[14.02] Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Après une période de répit, les blouses blanches manifestent à nouveau leur mécontentement. Le secteur de l'aide sociale revendique une amélioration des conditions de travail et une revalorisation salariale. En mars 2000, un accord a été trouvé avec le gouvernement mais manifestement, des problèmes se posent à nouveau.

Le gouvernement affirme à présent qu'il souhaite vérifier si l'accord de 2000 a été correctement mis en œuvre. C'est surprenant: nos ministres devraient tout de même savoir s'ils ont exécuté leur propre plan! Combien de nouveaux emplois ont-ils été créés dans le secteur de l'aide sociale? Quelles augmentations salariales ont-elles été accordées? Quand le gouvernement évaluera-t-il et, le cas échéant, ajustera-t-il le plan de 2000?

[14.03] Inge Vervotte (CD&V): Traditionnellement, les travailleurs du secteur des soins de santé ne se mettent pas facilement en grève. Ce fut pourtant le cas et la raison principale est l'absence de concertation sur l'avenir du secteur. Avec le vieillissement de la population, les besoins en personnel vont augmenter. Les accords de 2000 touchent à leur fin. Des représentants du secteur de l'aide sociale ont écrit une lettre au ministre mais ils n'ont toujours pas obtenu de réponse à ce jour. Il est n'est pas normal de devoir aller jusqu'à la grève pour obtenir une réponse.

Quel est le point de vue du ministre à propos du cahier de revendications du secteur? Quel budget a-t-il été affecté à l'aide sociale? Comment le gouvernement créera-t-il 25.000 emplois

zoals betogingen en stakingen, om daaromtrent een antwoord van de minister te kunnen krijgen.

Mijn vragen aan u zijn de volgende. Wat vindt u van de eisenbundel? Als wij nagaan hoe de onderhandelingen de vorige keer zijn verlopen, stellen wij vast dat het nog negen maanden heeft geduurd nadat er een akkoord was vooraleer het akkoord omgezet kon worden in CAO's, wegens de complexiteit van de sector. Wij weten dus dat onderhandelingen veel tijd vergen in deze sector. Wat is uw standpunt met betrekking tot de eisenbundel? Bent u bereid daarvoor middelen vrij te maken? Hoeveel? Hoe staat u ten opzichte van de 25.000 bijkomende jobs die gevraagd worden?

14.04 Minister **Rudy Demotte**: Mijnheer de voorzitter, het is een overkomst die van 1 maart 2000 dateert en het gaat over een periode van vijf jaar. Het zal dus tot 2005 duren. Het is dus nog een beetje vroeg om te zeggen of wij een andere overeenkomst zullen maken. Wat men nu wel al kan zeggen, is dat in 2005 het over een som van ongeveer 350 miljoen euro gaat. Het is dus geen kleine som. De concrete gevolgen van de eerste overeenkomst ben ik nu samen met mijn collega's, de heer Vandenbroucke en mevrouw Van Brempt, aan het nagaan. Het is natuurlijk niet zo gemakkelijk als het hier wordt voorgesteld. Waarom? Omdat het over een zeer gecompliceerd systeem gaat waarvan de evaluatie niet zo gemakkelijk is.

supplémentaires? La dernière fois, il a encore fallu attendre neuf mois après la conclusion de l'accord pour conclure des CCT. Il est donc grand temps d'entamer le dialogue.

14.04 **Rudy Demotte**, ministre: L'accord conclu en 2000 est valable pour cinq ans. Il est donc prématué de songer déjà à en conclure un nouveau. Le budget pour 2005 s'élève à 350 millions d'euros. Ce n'est pas rien. Le gouvernement examine actuellement les effets tangibles de l'accord passé en 2000. Il s'agit d'une matière très complexe, ce qui ne rend pas très aisée une évaluation.

En ce qui concerne les pistes pour l'avenir, je répète que nous ne pouvons pas, sans connaître l'évaluation qui est en cours et que nous allons nous affairer à terminer dans les temps les plus proches, déjà donner d'indications plus précises sur ce que nous allons faire dans l'accord qui pourrait intervenir pour la période future.

Zolang wij niet over de resultaten van de aan de gang zijnde evaluatie beschikken, kunnen wij niet meer toelichtingen verstrekken over wat wij zullen ondernemen in het kader van het akkoord dat zou kunnen worden gesloten.

14.05 **Jean-Jacques Viseur** (cdH): Monsieur le ministre, il est important - et vous l'avez dit aujourd'hui - d'établir le calendrier et de procéder à l'évaluation des mesures 2000; ceci permettra de déterminer ce dont on dispose dans le cadre d'hôpitaux qui, par ailleurs, crient à la famine en raison d'une évaluation qui - je l'espère - se terminera dans les prochaines semaines.

J'espère aussi que le personnel aura un interlocuteur et pourra, de façon complète, aborder les problèmes tant pécuniaires que qualitatifs inhérents au secteur.

14.05 **Jean-Jacques Viseur** (cdH): Het is inderdaad belangrijk dat een tijdpad wordt vastgesteld en dat men kennis heeft van de resultaten van de evaluatie om te bepalen welke middelen beschikbaar zijn.

Ik hoop dat het ziekenhuispersoneel, wie het water aan de lippen staat, gehoor zal vinden.

14.06 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u uiteraard voor uw antwoord, maar ik moet u zeggen dat ik uw antwoord met stijgende verwondering heb aanhoord.

Mijnheer de minister, ik kan niet begrijpen dat over een plan dat dateert van 1 maart 2000 iemand namens de regering mij en het Parlement doodleuk komt zeggen dat men niet weet hoe ver de concrete uitvoering van dat plan staat. In het kader van de concrete opvolging en efficiënt politiek werk, mijnheer de minister, kan ik alleen

14.06 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): Au fur et à mesure que vous avez déroulé votre réponse, j'ai été d'étonnement en étonnement. Ce plan date de 2000 et le gouvernement ignore à quel stade en est son exécution.

C'est là une attitude on ne peut plus incorrecte vis-à-vis du

zeggen dat ik met verstomming ben geslagen. Dit is niet meer correct ten aanzien van de parlementsleden.

Mijnheer de minister, iedereen kent de problematiek van de vergrijzing. Ik denk dat wij het er allemaal, over de partijgrenzen heen, over eens zijn dat juist de mensen die in de verzorgende sector als verpleegkundige en dergelijke aan het werk zijn, ons aller respect verdienen. Zij zorgen voor de zwaksten in de samenleving. Wij als parlementsleden, u met de regering, hebben dus ook de taak om, zeker voor hen, dit dossier met de nodige aandacht op te volgen.

U hebt niet concreet geantwoord, mijnheer de minister, en dat ontgoochelt mij, op het standpunt met betrekking tot de eisenbundel van de sector. U houdt de boot zeer ver af. Ik garandeer u dat wij vanuit de oppositie dit politiek op de agenda zullen blijven zetten.

14.07 Inge Vervotte (CD&V): Mijnheer de minister, u hebt zelf gezegd dat het een complexe sector is en dat onderhandelingen lang zullen aanslepen. Ik hoef dan ook geen tekening te maken: wij zijn ondertussen bijna eind februari. Wij gaan inderdaad onze tijd goed moeten gebruiken en voldoende moeten gebruiken. Ik denk dat sociale rust in deze sector uiterst cruciaal is. Het gaat hier om mensen en het is duidelijk dat de sociale rust hier nog niet gegarandeerd is, dat de mensen niet tevreden zijn met het antwoord dat u gegeven hebt. Ik denk dan ook dat het zeer belangrijk is dat u er primordiaal werk van maakt om de rust in de sector te doen terugkeren en de problemen die er zijn in de sector serieus te nemen. De mensen pikken het niet en hebben niet aanvaard dat zij enkel en alleen een antwoord hebben gekregen via de pers en dat zij geen persoonlijk of schriftelijk antwoord hebben teruggekregen op de vragen die ze gesteld hebben.

Als u zegt dat u de sector en het akkoord zult evalueren, dan denk ik dat u dit het beste kunt doen door inderdaad in te gaan op hun uitnodiging om rond de tafel te gaan zitten en in te gaan op hun vraag om eens een gesprek te hebben. Zo kan u ook eens evalueren met de mensen zelf. Ik weet niet hoe u anders de evaluatie gaat doen. Ik denk dat het zeer belangrijk is dat u daar een opening maakt en dat u persoonlijk antwoord geeft aan de mensen, ofwel in een onderhoud, ofwel schriftelijk. Geen antwoord geven aan zo'n belangrijke sector met zoveel mensen is, denk ik, hen onrecht aandoen, zeker omdat het hier gaat over de menselijke sector.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

15 Question de Mme Catherine Doyen-Fonck au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'annonce d'un suicide dans les médias et la politique de santé mentale" (n° P250)

15 Vraag van mevrouw Catherine Doyen-Fonck aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de berichtgeving over een zelfmoord in de media en het beleid inzake geestelijke gezondheidszorg" (nr. P250)

15.01 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Monsieur le ministre, je ne sais pas si vous avez vu le "Standaard" d'aujourd'hui. C'est une bonne lecture, n'est-ce pas, monsieur le président?

Le président: Madame, je dis toujours que le seul journal qu'il ne faut jamais manquer de lire, c'est le Moniteur belge!

Parlement et des gens qui travaillent dans le secteur des soins de santé et méritent notre plus grand respect. L'autorité publique se doit d'en tirer les conclusions qui s'imposent. Le ministre a par ailleurs omis de nous donner son point de vue sur le paquet de revendications de ce secteur. L'opposition veillera à ce que thème reste à l'ordre du jour.

14.07 Inge Vervotte (CD&V): Comme le ministre l'a déjà dit, il s'agit d'un secteur complexe. Aussi les négociations dureront-elles longtemps. Il est grand temps d'élaborer un nouvel accord. Le ministre doit veiller en premier lieu à rétablir la paix sociale.

Le personnel soignant n'admet pas que le ministre réponde à ses interrogations par médias interposés. Le meilleur moyen de procéder à une évaluation, c'est de répondre à l'invitation du secteur pour une concertation. Traiter de la sorte un secteur aussi important que celui-là n'est pas correct.

15.02 Catherine Doyen-Fonck (cdH): C'est évidemment encore mieux mais c'est peut-être un peu plus ardu!

Monsieur le ministre, le "Standaard" de ce matin publiait une note relative à une initiative intéressante de l'association des journalistes flamands. Celle-ci transmet une brochure à tous ses membres, les invitant à faire preuve de prudence et de réserve lorsqu'ils écrivent sur le suicide. Comme vous le savez, lorsque les médias évoquent des cas de suicide, cela peut évidemment inciter certains à passer à l'acte.

Le suicide est une problématique majeure de santé publique, essentiellement chez les jeunes même si cela touche toute la population. Il y a soixante à septante tentatives de suicide chaque jour en Belgique. C'est la deuxième cause de mortalité chez les hommes de 25 à 44 ans, et même chez les hommes et les femmes plus jeunes.

Dans ce contexte, vous allez peut-être me dire, monsieur le ministre, qu'il s'agit d'une matière communautaire. Mais comme je vous ai vu, il y a quelques jours, expliquer dans les médias l'importance de l'équilibre alimentaire - qui est aussi, me semble-t-il, une compétence communautaire - je me permets de vous interroger sur cette question. D'autant que cela me paraît être un enjeu majeur de santé publique au niveau fédéral.

Je voudrais donc savoir, monsieur le ministre, ce que vous pensez de cette initiative de l'association des journalistes flamands et si vous comptez l'intégrer dans votre stratégie de santé publique.

15.03 Rudy Demotte, ministre: Monsieur le président, j'ai effectivement pris connaissance de cet article ce matin. Je trouve le point de vue intéressant parce que, effectivement, le fait de relater un acte de suicide peut avoir une influence sur le comportement.

Il ne suffit évidemment pas d'établir le constat et de fermer les yeux sur la réalité. Qu'a fait la Belgique? Elle a déjà organisé une conférence internationale, il y a quelques années, sur ce thème. Si ma mémoire est bonne, c'était en 2002. Il s'agissait de définir la manière dont le praticien de soins - psychiatriques ou autres - peut appréhender les phénomènes de dépression dans leur contexte pour essayer de trouver une solution avant que l'irréparable ne soit commis.

En 2003, dans le cadre d'un sommet européen à Copenhague, et plus précisément dans une réunion de l'OMS, nous avons également fait état - dans une logique de "benchmarking" - de la pratique médicale belge dans ce domaine. Nous avons pu corrélérer un certain nombre d'éléments qui nous paraissaient intéressants, notamment sur la condition physique et mentale des gens ainsi que sur l'appartenance sociale des groupes d'âges. Je pense que tous ces éléments statistiques doivent être mis à la disposition des praticiens. C'est bien, en effet, le rôle du fédéral d'intervenir comme médiateur en termes d'information et de bonne pratique médicale, ce que nous ferons tant en matière de santé publique par rapport à l'alimentation que dans cette question beaucoup plus délicate, malheureusement, qu'est le suicide.

15.02 Catherine Doyen-Fonck (cdH): De krant De Standaard publiceert vandaag een nota over een brochure, een initiatief van de Vlaamse journalistenvereniging, over de berichtgeving omtrent zelfdoding, die soms kan aanzetten tot imitatie.

Zelfdoding is de tweede doodsoorzaak bij mannen van 25 tot 44 jaar, en elke dag doen 50 à 70 mensen een zelfmoordpoging: dit is een probleem waar u als minister van Volksgezondheid niet omheen kan.

Wat vindt u van dat initiatief?

Zal u het in uw strategie voor het volksgezondheidsbeleid inpassen?

15.03 Minister Rudy Demotte: Het standpunt van de journalisten is interessant, maar men mag zich niet beperken tot het vaststellen van de feiten. Alle statistische gegevens moeten ter beschikking van de artsen gesteld worden. Dat zullen wij dan ook doen.

15.04 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Monsieur le ministre, je vous remercie de porter autant d'intérêt à la santé mentale. Je vous rejoins tout à fait sur l'importance de ne pas fermer les yeux par rapport à cette problématique des suicides pour laquelle il convient d'être prudent. Il convient de faire de même pour les pathologies mentales de façon générale.

Il y a quelques semaines, nous avons proposé, avec l'aide de différentes personnes, de rédiger une charte de communication sur les pathologies mentales, conjointement avec les acteurs du monde médiatique. Cette charte, en fait, aurait trois intérêts: premièrement, essayer d'améliorer l'acceptabilité des pathologies mentales; deuxièmement, en finir avec la stigmatisation de la maladie mentale, comme on peut parfois la percevoir; troisièmement et, en la matière, je pense rejoindre l'association des journalistes néerlandophones, insister sur la prudence par rapport à la façon de relater les tentatives de suicide et les suicides.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

De **voorzitter**: Ik herinner eraan dat de mededelingen in het Integraal Verslag zullen worden opgenomen.

Er was een tijd – het was, denk ik, het begin van uw beloftevolle en lang uitgesponnen carrière, mijnheer Van der Maelen – toen alle mededelingen werden afgelezen door de kamervoorzitter. De lectuur ervan duurde ellenlang. Men was er uiteindelijk over akkoord om de mededelingen in het integraal verslag op te nemen. Dames en heren, uw nieuwsgierigheid wordt nog een paar uur op de proef gesteld.

Projets et propositions

Ontwerpen en voorstellen

16 Projet de loi relatif à l'agrément de certaines associations sans but lucratif d'accompagnement des victimes d'actes intentionnels de violence (636/1-4)

16 Wetsontwerp betreffende de erkenning van verenigingen zonder winstoogmerk die slachtoffers van opzettelijke gewelddaden begeleiden (636/1-4)

(Transmis par le Sénat / Overgezonden door de Senaat)

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

16.01 Melchior Wathelet, rapporteur: Monsieur le président, le présent projet de loi avait été voté au Sénat lors de la précédente législature et a été relevé de caducité. Il s'inscrit réellement dans le mouvement créé par des événements tragiques survenus dans notre pays au cours des dernières décennies. Il reflète vraiment la volonté de remédier à la crise de confiance du citoyen dans la justice et d'encourager la participation active et volontaire du citoyen au processus de création d'un nouveau lien entre la victime et la justice.

Le projet de loi permet à des ASBL d'accompagnement de victimes d'actes intentionnels de violence d'être agréées par le ministère de la Justice, dans la mesure où elles remplissent quatre missions:

15.04 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Enkele weken geleden hebben we voorgesteld in samenwerking met de actoren uit de mediawereld een handvest over de berichtgeving over geestesziekten op te stellen.

16.01 Melchior Wathelet, rapporteur: Dankzij dit wetsontwerp kunnen vzw's die slachtoffers van opzettelijke gewelddaden begeleiden door de minister van Justitie worden erkend en maken ze op basis daarvan aanspraak op overheids-subsidie.

Op dit ogenblik werden daarvoor nog geen financiële middelen

1. Diffuser aux victimes des informations relatives aux procédures et à leurs moyens de défense.
2. Accompagner ces victimes dans leurs démarches pour faire valoir leurs droits, sauf devant les instances judiciaires qui restent réservées aux personnes mandatées à cet effet.
3. Collaborer, soit d'initiative soit à leur demande, avec des organismes publics d'aide ou d'accueil aux victimes.
4. Mener des actions auprès du public afin de faciliter la compréhension de nos institutions judiciaires et de nos services de police.

Il appartiendra au Roi de déterminer les conditions d'agrément, notamment en ce qui concerne les qualités morales et professionnelles des membres du conseil d'administration et du personnel dirigeant de l'association. Il fixera également les modes de financement et les moyens qui seront accordés à ces organismes. L'agrément crée un droit à l'allocation de subsides publics dont les conditions devront également être arrêtées par le Roi.

L'amendement n°2 a été adopté en commission. Il s'agira en définitive, dans les deux cas, d'un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, d'une manière collégiale. L'agrément, de même que le droit aux subsides, pourra être retiré par le ministre de la Justice, si l'association venait à manquer à l'une de ses obligations légales.

Le projet de loi impose également aux associations agréées de transmettre annuellement un rapport d'activités au ministre qui devra rassembler ces données dans un rapport unique à destination du Conseil supérieur de la Justice et du Sénat.

Actuellement, il n'y a pas encore de budget prévu pour la subvention de ces ASBL. Ce budget sera déterminé lorsque les critères pour obtenir l'agrément et les montants des subventions seront fixés par le Roi et que le nombre d'ASBL pouvant en bénéficier sera estimé.

Un amendement n°3 a été voté: Le Roi déterminera, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, la date d'entrée en vigueur de la loi. Celle-ci dépendra des moyens budgétaires qui seront libérés pour la mise en œuvre de l'ensemble des dispositions.

Les discussions en commission sont restées relativement courtes et portaient essentiellement sur les points suivants:

1. La distinction qu'il convient de maintenir entre l'aide juridique au sens strict apportée par les maisons de justice et l'accompagnement que vont fournir ces ASBL agréées. En effet, l'objectif de ces ASBL est de favoriser la constitution d'un réseau de citoyens bien informés, encadrés par du personnel compétent.
2. Les critères d'agrément et de subvention des ASBL seront en conséquence différents de ceux prévus par l'arrêté royal pour les organismes d'aide juridique, leur mission étant dès lors tout à fait différente. Les relations des ASBL avec les maisons de justice ont fait l'objet d'un deuxième volet de discussions en commission.

uitgetrokken. Het bedrag zal worden vastgesteld eens de erkenningscriteria en de subsidiebedragen door de Koning zijn vastgesteld en een schatting werd gemaakt van het aantal vzw's dat daarvoor in aanmerking komt. De Koning zal de datum van inwerkingtreding van de wet bepalen.

De discussie in commissie draaide vooral rond het onderscheid dat moet blijven bestaan tussen de rechtshulp senso strictu, die het domein van de justitiehuizen is, en de begeleiding, waarvoor de vzw's instaan; ook de relatie tussen de vzw's en de justitiehuizen was stof voor discussie. Voorts werd bevestigd dat het ontwerp geen schending van de gemeenschapsbevoegdheden inzake slachtofferhulp inhoudt.

Het wetsontwerp werd eenparig aangenomen.

L'amendement n°1 de M. Malmendier a été adopté en commission. Il vise à préciser que ces ASBL travaillent en collaboration avec les services des maisons de justice du SPF Justice.

3. L'absence d'atteinte aux compétences des Communautés en matière d'aide aux victimes. Ce principe a été confirmé. En effet, le Conseil d'Etat a précisé dans son avis que le projet relevait bien de la compétence fédérale, car il ne couvrait que l'organisation de l'aide juridique et non l'aide sociale qui relève bien, elle, des Communautés, ce qui a été confirmé par la ministre de la Justice dans son intervention.

Le projet de loi tel qu'amendé a été adopté à l'unanimité.

Le président: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) (**636/4**)

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**636/4**)

L'intitulé néerlandais a été modifié par la commission en "wetsontwerp betreffende de erkenning van bepaalde verenigingen zonder winstoogmerk die slachtoffers van opzettelijke gewelddaden begeleiden". Het Nederlandse opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp betreffende de erkenning van bepaalde verenigingen zonder winstoogmerk die slachtoffers van opzettelijke gewelddaden begeleiden".

Le projet de loi compte 7 articles.
Het wetsontwerp telt 7 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 7 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 7 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

Je rappelle que ce projet de loi résulte d'une proposition de loi déposée, il y a quelque temps déjà, au Sénat par notre collègue M. Malmendier, à l'époque sénateur.

[17] Proposition de loi insérant dans la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, une disposition réautorisant les officiers de police judiciaire à pénétrer et à fouiller dans tout lieu pendant la nuit sans autorisation préalable du tribunal de police (768/1-4)

- Proposition de loi insérant dans la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, une disposition réautorisant la pénétration et la fouille dans tout lieu, durant la nuit, sans autorisation

préalable du tribunal de police (769/1-2)

[17] Wetsvoorstel tot herinvoering in de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen van de bevoegdheid van officieren van gerechtelijke politie om 's nachts alle plaatsen te betreden en te doorzoeken zonder voorafgaande toelating van de politierechtbank (768/1-4)

- **Wetsvoorstel tot herinvoering in de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen van de bevoegdheid om 's nachts alle plaatsen te betreden en te doorzoeken zonder voorafgaande toelating van de politierechtbank (769/1-2)**

(Déposées par / Ingrediend door: Tony Van Parys, Hilde Claes, Pieter De Crem, Valérie Deom, Jean-Pierre Malmendier, Walter Muls, Martine Taelman, Jo Vandeurzen, Melchior Wathelet – 768; Filip De Man – 769)

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces propositions de loi. (*Assentiment*)

Ik stel u voor een enkele bespreking aan deze wetsvoorstellen te wijden. (*Instemming*)

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Guy Swennen, rapporteur, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

M. Guy Swennen, rapporteur, renvoie à son rapport écrit.

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (**768/4**)

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**768/4**)

La proposition de loi compte 4 articles.

Het wetsvoorstel telt 4 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

[18] Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en adviescentrum inzake schadelijke sektarische organisaties en van een administratieve coördinatiecel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties (790/1-4)

[18] Proposition de loi modifiant la loi du 2 juin 1998 portant création d'un Centre d'information et d'avis

sur les organisations sectaires nuisibles et d'une cellule administrative de coordination de la lutte contre les organisations sectaires nuisibles (790/1-4)

(Ingediend door / Déposée par: Jean-Pierre Malmendier)

**Algemene besprekking
Discussion générale**

De algemene besprekking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Mme Valérie Deom, rapporteur, renvoie à son rapport écrit.
Mevrouw Valérie Deom, rapporteur, verwijst naar haar schriftelijk verslag.

Vraagt iemand het woord? (Nee)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (Non)

De algemene besprekking is gesloten.
La discussion générale est close.

**Besprekking van de artikelen
Discussion des articles**

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking. (Rgt 85, 4) (**790/4**)

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (**790/4**)

Het wetsvoorstel telt 4 artikelen.
La proposition de loi compte 4 articles.

*Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.*

*De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.*

De besprekking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

[19] Projet de loi visant à octroyer le droit de vote aux élections communales à des étrangers (578/1-5)
- Proposition de loi visant à octroyer le droit de vote et d'éligibilité aux élections communales et provinciales aux ressortissants étrangers (76/1-3)
- Proposition de loi modifiant la loi électorale communale, coordonnée le 4 août 1932, en vue d'octroyer le droit de vote aux étrangers non ressortissants de l'Union européenne aux élections communales (197/1-2)
- Proposition de loi relative à l'extension du droit de vote et d'éligibilité aux élections communales et intracommunales aux ressortissants non européens résidant en Belgique (261/1-2)
- Proposition de loi portant organisation d'une consultation populaire sur l'octroi du droit de vote au niveau communal aux résidents en Belgique qui ne sont pas des ressortissants d'un Etat membre de l'Union européenne (400/1-2)

[19] Wetsontwerp tot toekenning van het actief kiesrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen aan vreemdelingen (578/1-5)
- Wetsvoorstel tot toekenning van het actief en passief kiesrecht bij de gemeente- en provincieraadsverkiezingen aan de buitenlandse onderdanen (76/1-3)
- Wetsvoorstel tot wijziging van de gemeentekieswet, gecoördineerd op 4 augustus 1932, teneinde bij de gemeenteraadsverkiezingen kiesrecht te verlenen aan de vreemdelingen die geen ingezetenen van de Europese Unie zijn (197/1-2)

- **Wetsvoorstel betreffende de uitbreidning van het actief en passief kiesrecht bij gemeenteraads- en districtraadsverkiezingen tot de niet-Europese onderdanen die in België verblijven (261/1-2)**
- **Wetsvoorstel houdende organisatie van een volksraadpleging over de toekenning van stemrecht op gemeentelijk niveau aan de in België verblijvende niet-Europese Unie onderdanen (400/1-2)**

(Projet de loi transmis par le Sénat / Wetsontwerp overgezonden door de Senaat)

(Propositions de loi déposées par / Wetsvoorstellen ingediend door: Claude Eerdekkens, Yvan Mayeur, André Frédéric, Karine Lalieux, Mohammed Boukourna – 76; Philippe Monfils – 197; Marie Nagy, Zoé Genot – 261; Willy Cortois, Filip Anthuenis, Claude Marinower – 400)

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

19.01 Jacqueline Galant, rapporteur: Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, votre commission a examiné le présent projet de loi ainsi que les propositions de loi jointes au cours des ses réunions des 3, 10 et 11 février 2004.

Au cours de sa réunion du 3 février 2004, votre commission a décidé, par 15 voix contre 2, de ne pas reporter l'examen du présent projet de loi. Par 13 voix contre 2, elle a rejeté la demande de désignation de M. Filip De Man comme rapporteur; j'ai alors été désignée pour assurer cette tâche par 12 voix contre 2 et 3 abstentions. M. Dirk Claes a été désigné comme co-rapporteur par 6 voix contre 9 abstentions.

A la demande de M. Filip De Man, sa proposition de loi organisant une consultation populaire sur l'octroi du droit de vote aux élections communales aux étrangers non ressortissants de l'Union européenne a été disjointe de l'examen du présent projet de loi. Par 10 voix contre 2, votre commission a rejeté la demande de considérer l'examen de cette proposition de loi comme prioritaire.

L'ordre du jour de la réunion du 10 février 2004 a fait l'objet d'un échange de vues au sein de la commission concernant la rédaction, par le ministre de l'Intérieur, d'une circulaire chargée de préciser les éventuels cas d'exclusion du droit de vote des étrangers non européens.

La ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique a confirmé qu'il existait bien un accord de principe au sein du gouvernement quant à la prise d'une circulaire relative à l'octroi du droit de vote à un citoyen étranger non européen aux élections communales. Celle-ci sera similaire à celle du 25 mai 1999 relative à l'inscription comme électeurs des ressortissants étrangers citoyens de l'Union européenne pour le renouvellement des conseils communaux.

La nouvelle circulaire, qui n'est pas encore rédigée, s'appliquera aux citoyens étrangers non européens qui pourront être suspendus de leur droit de vote s'ils ont écopé d'une peine de prison de 4 mois ou plus. Pour la ministre, cette disposition est entièrement analogue à celle qui existe pour les autres électeurs.

19.01 Jacqueline Galant, rapporteur: De commissie heeft het onderhavige wetsontwerp en de bijgevoegde wetsvoorstellen besproken. Het verzoek om de heer De Man als rapporteur aan te wijzen werd verworpen met 13 tegen 2 stemmen, waarna ik als rapporteur werd aangewezen, met de heer Claes als corapporteur. Het wetsvoorstel van de heer De Man tot het houden van een volksraadpleging over het toekennen van gemeentelijk stemrecht aan vreemdelingen die geen onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie werd uit de bespreking van het ontwerp gelicht.

De minister van Economie heeft bevestigd dat er binnen de regering een principieel akkoord bestaat over de goedkeuring van een omzendbrief betreffende de toekenning van het stemrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen aan niet-Europese vreemdelingen. De omzendbrief zal van dezelfde aard zijn als de circulaire van 25 mei 1999, en zal toepasselijk zijn op niet-EU-staatsburgers, wier stemrecht geschorst kan worden indien ze veroordeeld worden tot een gevangenisstraf van meer dan vier maanden, zoals dat ook voor de andere kiezers geldt.

De commissie heeft het verzoek om de Raad van State te raadplegen over het amendement

La circulaire précisera également que les communes pourront s'adresser au service compétent de la Chambre pour savoir si, dans le cadre d'une demande de naturalisation, le candidat a fait l'objet d'une condamnation. Cette déclaration a fait l'objet de protestations de la part des groupes Vlaams Blok et CD&V pour lesquelles je renvoie à mon rapport écrit.

Notons également que, lors de sa réunion du 11 février 2004, votre commission a rejeté par 13 voix contre 4 la demande de consultation de la section Législation du Conseil d'Etat à propos de l'amendement n° 141 de MM. De Gucht, Cortois et Anthuenis sur lequel reviendra M. Dirk Claes, co-rapporteur.

Dans le cadre de l'exposé introductif du gouvernement, Mme Fientje Moerman, ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique indique que le droit de vote et le droit d'être élu ont, pour la première fois, été accordés aux citoyens des Etats membres de l'Union européenne lors des élections communales d'octobre 2000.

La ministre rappelle qu'on lit dans l'accord de gouvernement que celui-ci invitera le Parlement à se prononcer sur l'octroi du droit de vote et d'éligibilité pour les étrangers au niveau communal. Après de longs débats sur cette question, la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives du Sénat a approuvé, le 25 novembre 2003, la proposition de loi visant à octroyer le droit de vote aux élections communales à des étrangers. L'assemblée plénière du Sénat a fait de même le 11 décembre 2003.

Ce projet de loi vise à accorder le droit de vote aux ressortissants étrangers non européens pour les élections communales. La ministre rappelle que seul le niveau communal est visé par ce projet de loi car la commune est l'institution politique la plus proche du citoyen, l'institution par laquelle il peut se sentir le plus rapidement et le plus facilement concerné. Bien que les élections provinciales et communales soient organisées de manière simultanée, le droit de vote n'est pas d'application aux élections provinciales. Le Conseil d'Etat l'a par ailleurs déconseillé pour des raisons constitutionnelles. En outre, seul le droit de vote est instauré et non le droit d'être élu.

Selon le projet de loi à l'examen, les non-citoyens de l'Union européenne qui résident de façon ininterrompue dans notre pays depuis cinq ans au moins peuvent voter aux élections communales. A cette fin, ils doivent introduire une demande écrite conforme au modèle fixé par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres auprès de la commune dans laquelle ils ont établi leur résidence principale, et y signer une déclaration par laquelle ils s'engagent à respecter la Constitution, les lois du peuple belge et la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

L'étranger qui souhaite faire usage du droit de vote ne doit faire cette déclaration qu'une seule fois. Une nouvelle déclaration n'est pas nécessaire en cas de changement de son lieu de résidence dans notre pays. Il reçoit, en effet, une attestation de sa déclaration initiale. En cas de demande ultérieure d'inscription sur la liste des électeurs d'une autre commune, il produit cette attestation.

La ministre ajoute que les dispositions de la loi électorale communale

nr. 141 van de heer De Gucht cs verworpen.

Mevrouw Moerman herinnerde eraan dat dit wetsontwerp alleen op het gemeentelijke niveau betrekking heeft, vermits de gemeente de politieke instelling is die zich het dichtst bij de burger bevindt. Het stemrecht geldt niet voor de provincieraadsverkiezingen. De Raad van State heeft dit trouwens om grondwettelijke redenen afgeraden. Alleen het recht om te stemmen wordt toegekend, en niet het recht om verkozen te worden. Ten slotte stelde de minister nog dat de betrokken personen aan de algemene voorwaarden voor kiezers moeten voldoen en dat hun aanvraag om op de kiezerslijsten te worden ingeschreven op dezelfde manier wordt behandeld als die van de Belgische staatsburgers.

Mevrouw Lalieux stelde voor de niet-Europese vreemdelingen ook voor de provincieraadsverkiezingen stemrecht toe te kennen. De heer Monfils lichtte toe waarom zijn fractie achter deze tekst staat en wees erop dat de kiezers op wie dit ontwerp betrekking heeft, even goed geïnformeerd zijn als de "gewone" kiezers. Mevrouw Nagy benadrukte dat dit ontwerp geen eind maakt aan de discriminatie wat de verkiesbaarheid betreft. De heer Cortois, tot slot, stelde voor hierover een volksraadpleging te organiseren.

Tijdens de algemene bespreking heeft de heer De Crem gezegd dat zijn fractie voorstander was van een koppeling van het stemrecht aan de nationaliteit.

De heer De Gucht kon niet begrijpen waarom de voorstanders van dit ontwerp dit zo wenselijk vinden. Hij maakte een vergelijking met de situatie in andere "grote immigratielanden" waar een dergelijk recht niet bestaat. Hij

relatives à l'établissement de la liste des électeurs sont également applicables aux étrangers visés présentement. Ainsi, ils doivent remplir les conditions générales pour être électeur, c'est-à-dire avoir 18 ans, être inscrits dans les registres de la population d'une commune et ne pas se trouver dans un des cas de suspension ou d'exclusion du droit de vote. En outre, la procédure de traitement de leur demande d'inscription sur la liste électorale est totalement identique à celle prévue pour le citoyen des Etats membres de l'Union européenne.

Viennent ensuite les exposés introductifs des différents auteurs de propositions inscrites à l'ordre du jour de la commission. Mme Karine Lalieux du PS précise que sa proposition de loi vise à octroyer le droit de vote et d'éligibilité, tant aux élections communales qu'aux élections provinciales, aux ressortissants de pays extracommunautaires inscrits depuis cinq ans au registre de la population de leur commune.

Cette proposition de loi va donc plus loin que le projet de loi visant à octroyer le droit de vote aux élections communales à des étrangers.

M. Philippe Monfils (MR) retrace, quant à lui, l'historique de la problématique du droit de vote des étrangers. L'intervenant rappelle que les auditions de nombreux experts belges et étrangers ont permis d'approfondir le sujet.

Il s'étonne ensuite des remous que provoque cette matière: 120.000 personnes tout au plus sont concernées. Ces électeurs ont, en raison de leur âge et de leur long séjour dans la commune autant de connaissances qu'un électeur ordinaire, affirme l'intervenant. Ils sont donc parfaitement capables d'émettre un vote en connaissance de cause. En conséquence, l'orateur précise que son groupe soutiendra l'octroi du droit de vote aux étrangers non européens, tel qu'il a été encadré dans le projet de loi à l'examen.

Mme Marie Nagy (ECOLO) précise que la proposition de loi relative à l'extension du droit de vote et d'éligibilité aux élections communales aux ressortissants non européens résidant en Belgique a été rejetée par le Sénat le 28 mars 2002. Ce rejet est intervenu à l'issue d'une discussion approfondie au sein de la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives du Sénat. L'intervenante rappelle cependant les arguments qui plaident pour elle en faveur de l'introduction d'un tel droit de vote, mais déclare que le texte en projet ne supprime pas l'inégalité qui existe entre les populations décrites ci-dessus en matière d'éligibilité.

Enfin, Willy Cortois (VLD) souligne qu'avec le droit de vote au niveau communal, on touche à une pierre angulaire de la démocratie, à savoir le conseil communal. Etant donné que l'octroi de ce droit de vote à des ressortissants non européens semble aller trop loin, l'intervenant propose d'organiser une consultation populaire sur cette matière avant de prendre une décision définitive.

Dans le cadre de la discussion générale, M. Pieter De Crem (CD&V) souligne que son groupe est partisan de lier la nationalité au droit de vote en général et au droit de vote aux élections communales en particulier. Pour l'intervenant, celui qui possède ou acquiert la nationalité belge possède ou acquiert ainsi également le droit de voter et le droit d'être élu. Il développe ensuite un certain nombre d'arguments relatifs à la problématique de l'intégration. Pour

denkt evenmin dat de toekenning van dit recht de integratie zal bevorderen.

De heer De Man onderschreef bijna alle argumenten van de heer De Gucht. Mevrouw Van Weert meende dat de maatregel op maximaal 125.000 personen betrekking zou hebben en sprak de wens uit dat onze samenleving de multiculturele toer zou opgaan.

De heer Bourgeois vestigde er de aandacht op dat het debat eerder in het Vlaams parlement thuis hoort en bevestigde dat hij het ontwerp niet zou goedkeuren.

Mevrouw Nagy vond het een goed ontwerp en de heer De Coene onderstreepte het belang van dit ontwerp voor de integratie. Daarbij verwees hij naar de evolutie op de werkvloer.

Hij voegt eraan toe dat de naturalisatie niet wordt uitgehouden door de toekenning van het stemrecht, omdat zij dit recht voor alle assemblees toekent.

De Vlaams Blok-fractie sprak zich bij monde van de heren Van den Eynde en Laeremans tegen deze tekst uit, om redenen die in het schriftelijke verslag zijn vermeld.

De heer Dirk Claes vroeg zich af waarom dit voorstel, dat nadien de vorm van een wetsontwerp heeft aangenomen, niet na de verkiezingen van 13 juni 2004 wordt besproken. Volgens hem biedt dit ontwerp tevens weinig juridische waarborgen doordat het de gevallen van uitsluiting regelt in een omzendbrief en niet bij wet. Zijn partij pleit voor de koppeling van het stemrecht en de nationaliteit.

Mevrouw Lalieux meent dat die koppeling geen zin heeft ; voor haar telt vooral de deelname aan het economische leven. Het stemrecht is een integratiefactor en de kloof tussen Europese en

M. De Crem, compte tenu de la facilité d'obtenir la nationalité belge, d'une part, et des possibilités qu'elle crée, d'autre part, on peut vraiment douter de la volonté réelle d'intégration des étrangers qui refusent de l'acquérir. Par ailleurs, il rappelle que le droit de vote accordé aux ressortissants européens aux élections communales se fonde sur le principe de la réciprocité. Pour l'intervenant, cela n'est pas le cas dans le cadre du projet de loi à l'examen.

niet-Europese ingezeten dient te worden overbrugd. Zij voegt eraan toe dat er een opening dient te komen en betreurt dat vreemdelingen niet kunnen worden verkozen

M. Karel De Gucht (VLD) dit ne pas comprendre pourquoi les partisans du droit de vote des étrangers aux élections communales considèrent que celui-ci est tellement souhaitable. Il rappelle que, tous partis confondus, une très grande majorité de Flamands y est opposée, certains pour des raisons de principe, d'autres pour des motifs d'ordre émotionnel. M. De Gucht fait observer que, dans les grands pays d'immigration, tels que le Canada, l'Australie et les Etats d'Amérique, il n'est nullement question d'accorder le droit de vote aux non-citoyens.

L'intervenant réfute ensuite, d'une part, la thèse selon laquelle lier la nationalité serait dépassée parce que la fin de l'Etat-Nation serait en vue et, d'autre part, la thèse selon laquelle l'octroi du suffrage universel serait un important facteur d'intégration. M. De Gucht dit craindre que la volonté d'intégration faiblisse lorsque, outre l'assouplissement de la législation relative à l'acquisition de la nationalité, l'obtention du droit de vote sera, elle aussi, assouplie.

M. Filip De Man (Vlaams Blok) dit souscrire à presque tous les arguments développés par M. De Gucht. Il développe ensuite un certain nombre de considérations à l'égard de la politique menée par d'autres partis politiques, pour lesquelles je renvoie à mon rapport écrit.

Mme Els Van Weert (sp.a-spirit) estime en premier lieu que l'essence du projet de loi à l'examen réside dans la participation locale de tout au plus 125.000 étrangers non européens. En Flandre, précise l'intervenante, ce chiffre s'élèvera au maximum à 50.000 personnes. L'intervenante développe ensuite son argumentation autour de cinq critères sur base desquels elle appelle les membres de la commission à faire preuve de courage politique afin qu'ils s'orientent vers une société interculturelle plutôt que de répandre un sentiment de peur.

M. Geert Bourgeois (N-VA) attire l'attention des membres sur le fait que le présent débat devrait être mené au sein du parlement flamand subséquemment à une régionalisation en la matière. Sur le fond, l'orateur plaide pour une citoyenneté faite de droits et de devoirs, annonce qu'il ne votera pas le présent projet de loi et rappelle que la naturalisation rapide doit être modifiée. Le droit de vote aux élections communales doit être lié à la citoyenneté et à l'intégration. Enfin, la présence des Flamands dans les collèges des communes bruxelloises doit être garantie.

Mme Marie Nagy (ECOLO) affirme que l'élargissement des droits politiques est un avancement pour la démocratie. Elle déclare n'avoir reçu aucune objection en ce qui concerne le fond du projet de loi. Mme Nagy développe ensuite une argumentation soutenant cette position, pour laquelle je vous renvoie à mon rapport écrit.

M. Philippe De Coene (sp.a-spirit) souligne que certains groupements

d'immigrés ne veulent pas entendre parler d'intégration. C'est, pour lui, dans ce contexte que doit être situé le pessimisme concernant les conséquences de l'octroi du droit de vote aux immigrés. L'orateur précise cependant que la participation des étrangers à la vie sociale locale est l'argument par excellence en faveur de l'octroi du droit de vote aux élections communales aux étrangers. Pour M. De Coene, dans le cadre des élections sociales, les étrangers bénéficient déjà, au sein des entreprises, tant du droit de vote que du droit d'éligibilité, ce qui, pour l'intervenant, a incontestablement renforcé l'intégration sur le lieu de travail. L'intervenant souligne enfin que l'octroi du vote aux étrangers aux élections communales ne vide pas la naturalisation de sa substance. La plus-value de cette dernière réside en effet dans le fait que quiconque acquiert la nationalité belge peut élire toutes les assemblées, y compris le Parlement européen.

Le groupe Vlaams Blok a ensuite affirmé son opposition au texte par les voix de Francis Van den Eynde et Bart Laeremans, qui ont émis des considérations pour lesquelles je vous renvoie à mon rapport écrit.

Je conclurai, monsieur le président, en évoquant les interventions du co-rapporteur, M. Dirk Claes (CD&V) qui me succèdera, dans un instant, à cette tribune ainsi que celles de Mme Lalieux (PS).

M. Claes s'est interrogé quant au timing de la discussion. Il a dit ne pas comprendre pourquoi ce projet de loi n'a pas été abordé après les élections du 13 juin 2004. L'intervenant attire du reste l'attention sur certains dangers que comporte ce projet, notamment en ce qui concerne les faibles garanties juridiques qu'offrirait, selon lui, le règlement de cas d'exclusion par circulaire ministérielle et non par la loi. M. Claes rappelle enfin que son parti soutient avant tout le lien entre le droit de vote et la nationalité.

Mme Karine Lalieux souligne, quant à elle, que le lien invoqué entre la nationalité et le droit de vote n'a pas de raison d'être. Pour l'intervenante, c'est avant tout la participation économique qui doit être prise en compte. Elle rappelle qu'à son estime, le droit de vote est un facteur d'intégration parmi d'autres et qu'il n'est pas bon de maintenir un clivage entre les ressortissants des Etats membres de l'Union européenne et les autres étrangers.

L'intervenante considère, enfin, que la problématique de l'intégration doit être abordée d'un point de vue d'ouverture et regrette, dès lors, que le projet de loi ne prévoit pas la possibilité d'éligibilité des étrangers.

Je vous remercie et je laisse la place au co-rapporteur, M. Claes.

19.02 Dirk Claes, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik wens in de eerst plaats de leden van de commissie voor de Binnenlandse Zaken te bedanken, de heer Arens van cdH, en vooral de collega's van de VLD, die ervoor gezorgd hebben dat ik als rapporteur kan optreden.

Mijnheer de voorzitter, collega's, tijdens de verdere besprekingen van het ontwerp ontwikkelen verscheidene leden van de Vlaams Blok-fractie hun argumentatie tegen de goedkeuring van het voorliggend ontwerp. Vrijwel alle sprekers van het Vlaams Blok wijzen op de

19.02 Dirk Claes, rapporteur: Les membres du Vlaams Blok se sont déclarés opposés au projet. Ils souhaitent que le droit de vote soit associé à la nationalité belge et fustigent l'assouplissement des conditions d'obtention de la nationalité par la coalition arc-en-ciel. Selon eux, les partis francophones imposent le droit de

noodzaak het stemrecht te koppelen aan de nationaliteitsverwerving. Hierbij hekelen zij de versoepeling die door de paars-groene regering in de vorige legislatuur werd doorgevoerd. In tweede instantie keert het Vlaams Blok zich tegen het opdringen van het migrantenstemrecht door de Franstalige partijen in weervil van een Vlaamse meerderheid die tegen het stemrecht voor migranten is gekant. Volgens diverse Vlaams Blok-sprekers wordt dit vooral ingegeven door de specifiek Brusselse situatie waar het grootste gedeelte van de nieuwe stemgerechtigden voor Franstalige partijen zou stemmen.

De heer Monfils verwerpt de idee als zou het stemrecht alleen een Franstalige eis zijn. Hij wijst erop dat België een federale staat is en geen confederale staat. Bovendien ziet de heer Monfils een eerbaar geheel, onder meer omdat er geen sprake is van een automatische toekenning van het stemrecht, maar van een aantal voorwaarden zoals de verklaring in artikel 1ter.

De heer Arens hekelt de electorale stemmingmakerij rond het voorliggend ontwerp. Hij wijst erop dat de toenmalige PSC reeds in de jaren zeventig een voorstel had ingediend dat toen door de Franstalige liberalen werd tegengehouden. Daarnaast stelt hij dat het ontwerp niet vreemd is aan enige hypocrisie van de indieners, die hiermee alleen een tweederangsstemrecht willen verlenen.

De heer De Gucht argumenteert inzake het amendement dat hij heeft ingediend, dat alleen de gangbare procedure van het parlementair debat wordt gevoerd, waarbij er geen sprake is van meerderheid en oppositie en waarbij elke fractie zijn vrijheid herwint. Volgens de heer De Gucht is de piste van de rondzendbrief eerder twijfelachtig, aangezien de mogelijke uitbreiding of beperking van politieke rechten moeilijk via een ander instrument dan een wet kan gebeuren. Nader onderzoek van de naturalisatieprocedure leert ons dat een aantal redenen in aanmerking komt tot de verwerving van het dossier van naturalisatie.

Ten eerste, de betrokkenheid bij drugshandel, mensenhandel, pedofilia, zware misdrijven en georganiseerde misdaad.

Ten tweede, het lidmaatschap van een integristische, terroristische beweging die tegen integratie en tegen de Westerse maatschappij is gekant.

Ten derde, een sekte die gevaarlijk en schadelijk is voor haar leden en voor derden.

Ten vierde, personen die maar een beperkte tijd in ons land mogen verblijven.

Ten vijfde, een dubbelhuwelijk.

Ten zesde, een schijnhuwelijk.

Ten zevende, diegenen wier verzoek meermaals werd verdaagd zonder dat enige verbetering werd vastgesteld.

De heer De Gucht haalt vervolgens diverse voorbeelden van dossiers aan waarbij de naturalisatie werd geweigerd. Geen enkel van deze

vote des immigrés à la majorité flamande parce que les nouveaux électeurs bruxellois voterait majoritairement en faveur de partis francophones.

M. Monfils a toutefois contesté l'argument selon lequel le droit de vote constitue une exigence exclusive des francophones : la Belgique est un Etat fédéral et non confédéral. Il estime le projet honnête, dans la mesure où il subordonne le droit de vote à certaines conditions.

M. Arens a vivement critiqué toute cette agitation aux relents électoraux. Dans les années 1970, les libéraux francophones ont en effet contrecarré une proposition du PSC. En outre, il est hypocrite de n'accorder qu'un droit de second rang.

M. De Gucht a observé qu'une procédure parlementaire usuelle est suivie en ce qui concerne son amendement, et que dans ce cadre, il n'est plus question de majorité et d'opposition. Chaque groupe regagne sa liberté. Etant donné que les droits politiques peuvent difficilement être modifiés en l'absence d'une loi, M. De Gucht n'est guère favorable à une circulaire.

Le rejet de dossiers de naturalisation est basé sur les critères suivants: implication dans un trafic de drogues, traite d'êtres humains, actes de pédophilie, infractions graves et crime organisé; appartenance à un mouvement intégriste ou terroriste, à une secte dangereuse; bigamie ou mariage fictif; ajournement répété d'une demande en l'absence d'une amélioration. M. De Gucht a soumis un certain nombre de dossiers refusés. Aucun d'entre eux n'entrerait dans le champ d'application de la circulaire, contrairement à l'amendement. Selon M. De Gucht, le renvoi du projet au Sénat en cas d'adoption de

gevallen zou onder de toepassing van de rondzendbrief vallen, waarvoor immers een veroordeling van vier maanden als criterium geldt. Door het ingediende amendement zou dit wel worden verholpen. Ook het argument van de voorstanders van het stemrecht voor migranten, als zou het ontwerp bij het aannemen van het amendement terug voor behandeling naar de Senaat moeten, snijdt volgens de heer De Gucht geen hout en maakt nu eenmaal deel uit van het normale parlementaire verloop van een wetgevend initiatief.

De heer De Man dient vervolgens een subamendement in om de – volgens hem – onvolledigheid van het amendement aan te vullen. Niet iedereen dient immers een verzoek tot naturalisatie in. Volgens de heer De Man schuilt hierin zelfs een groter gevaar, want dit kan wijzen op een zekere aversie tegen onze samenleving aangezien ze zelfs geen Belg willen worden. Ook de mensen die de nationaliteitskeuze en nationaliteitsverklaring hebben afgelegd, vallen niet onder de toepassing van het amendement nr. 141.

Volgens de heer Eerdekkens is het uitgesloten dat boeven en veroordeelden het stemrecht zouden kunnen genieten, of ze nu Belg zijn, van binnen de EU of van buiten de EU afkomstig zijn. Er kan uiteraard geen sprake zijn van discriminatie tussen Belgen en niet-Belgen inzake de vervallenverklaring van politieke rechten, maar de heer Eerdekkens beklemtoont dat nu reeds de hoven en rechtbanken iemand wegens gewichtige feiten zijn burgerlijke en politieke rechten kunnen ontnemen. Dit gaat heel wat verder dan alleen stemrecht. De kritiek die de heer Eerdekkens op amendement nr. 141 uit, is dat het een verkeerd antwoord aanreikt voor een zeer reëel probleem. Het gaat niet op iemand het stemrecht enkel en alleen te ontzeggen omdat zijn ideeën niet stroken met de sociale norm. Alleen een gerechtelijke veroordeling kan daartoe leiden.

De heer Monfils vindt het debat over de wenselijkheid van amendement nr. 141 overbodig. Dat blijkt alleen al uit de vaststelling dat dit amendement juridisch niet deugdelijk is. Het is immers toch ondenkbaar de toekenning van stemrecht te laten afhangen van een loutere indruk. Dit is evenwel wat de heer De Gucht met dit amendement voorstelt.

Het stemrecht zou aan iemand worden ontzegd, niet omdat hij een veroordeling heeft opgelopen, maar gewoonweg omdat de Kamer van volksvertegenwoordigers een ongunstige beslissing heeft genomen. Die beslissing hoeft in dat geval niet eens te worden gemotiveerd. Volgens de heer Monfils opent dit de deur voor willekeur.

De heer Pieter De Crem verheugt zich erover dat de heer De Gucht zich achter het VLD-standpunt terzake lijkt te scharen. Hij merkt evenwel op dat de houding van de VLD noch de redenering van de heer De Gucht blijk geeft van enige coherentie. Volgens de heer De Crem heeft de VLD in dit debat nooit een duidelijk standpunt ingenomen. Tussen de standpunten die door de heer Verhofstadt en de heer De Gucht worden verdedigd, ligt een hemelsbreed verschil. De oplossing die werd bedacht om met een rondzendbrief te werken waarbij het in de bedoeling lag de tegenstanders van het stemrecht te paaien, is allerminst sluitend. De rondzendbrief waaraan wordt gedacht, voegt immers niets toe in vergelijking met de bepalingen van het Kieswetboek en is dus overbodig.

l'amendement fait tout simplement partie du jeu parlementaire.

M. De Man a présenté un sous-amendement tendant à compléter l'amendement de M. De Gucht. En effet, tous les étrangers ne demandent pas la naturalisation. Cette attitude peut être le signe d'une aversion pour notre société. Les personnes qui ont effectué un choix de nationalité ou une déclaration de nationalité ne sont pas non plus concernées par l'amendement n° 141.

Aux dires de M. Eerdekkens, les bandits et les condamnés ne peuvent jouir du droit de vote, qu'ils soient belges ou non. Il ne peut être question de discrimination entre Belges et non-Belges mais la justice a déjà le droit de priver quelqu'un de ses droits civils et politiques. M. Eerdekkens estime que l'amendement n° 141 constitue une réponse erronée à un problème important. Seule une condamnation judiciaire peut entraîner une déchéance du droit de vote.

M. Monfils juge le débat relatif à l'amendement n° 141 superflu dans la mesure où cet amendement est juridiquement incorrect. Il n'est en effet pas pensable de faire dépendre l'octroi du droit de vote d'une simple impression. Ce serait pourtant la conséquence de l'amendement de M. De Gucht. Le refus du droit de vote se fonderait simplement sur une décision négative et non motivée de la Chambre. Une telle façon de procéder ouvre la voie à l'arbitraire.

M. De Crem s'est réjoui de constater que M. De Gucht semblait rejoindre les positions de son parti, tout en regrettant le manque de cohérence au sein dudit parti. Le VLD n'a jamais eu de position claire dans ce débat et il y a une grande différence entre les positions de M. Verhofstadt et

De heer De Crem argumenteert verder dat op dit moment meer dan 80% van de naturalisaties niet via de Kamer passeren en dat sommige naturalisaties worden toegekend in weerwil van de weigering van de Kamer. De spreker geeft het voorbeeld van enkele gevallen waarin de Kamer een naturalisatie heeft geweigerd en waarbij de betrokkenen al te vaak en ondanks alles de Belgische nationaliteit moeiteloos hebben verkregen op grond van artikel 12bis van het Wetboek van de Belgische nationaliteit. Dat artikel maakt het mogelijk dit te doen zonder de beslissing van de Kamer. Gelet op dit feit zal het amendement van de heer De Gucht zo goed als onwerkzaam zijn.

De heer De Crem herhaalt het principieel standpunt van zijn partij inzake de integratie van de migranten en geeft aan dat de souplesse van de nationaliteitswetgeving moet worden gecompenseerd door de strengheid van de wetgeving inzake stemrecht of omgekeerd. Beide wetgevingen tegelijk versoepeLEN, kan alleen maar tot chaos leiden.

Mevrouw Nagy verwerpt het standpunt van de VLD inzake het stemrecht. Zij stelt dat het onderhavige wetsontwerp alleen op de gemeenteraadsverkiezingen betrekking heeft en dat er dus relatief weinig op het spel staat. Voorts beoogt het alleen het stemrecht te verlenen aan vreemdelingen die op een duurzame wijze in België verblijven en het wijkt niet af van de regels betreffende het verval van de burgerlijke en politieke rechten.

De heer Annemans herhaalt ten slotte de argumenten van zijn partij. Voorts voert hij aan dat in weerwil van de belofte om de snel-Belgwet te herzien en de belofte van de VLD dat het migrantenstemrecht er niet zou komen, niet veel van deze beloften worden ingewilligd. De heer Annemans stelt dat men probeert het debat te ontwijken waarbij men er niet voor terugschrikt de perceptie te vervalsen. Het hele stelsel waarbij de verkozenen zich ten aanzien van de kiezers verbinden om een bepaald standpunt te verdedigen, wordt volgens hem op losse schroeven gezet. Dit resulteert volgens de spreker erin dat de kiezer het Vlaams Blok, de partij die door de andere partijen in het verdomhoekje wordt gedrumd, zal belonen.

Tot slot, wat betreft de stemmingen, worden de amendementen van de heren Féret en De Man, van mevrouw Nagy en van de heer De Gucht verworpen. Het voorstel van CD&V over het amendement De Gucht om het advies in te winnen bij de Raad van State wordt eveneens verworpen. Het ontwerp werd uiteindelijk aangenomen met 10 stemmen voor en 7 tegen.

celles de M. De Gucht. La circulaire proposée n'est nullement concluante et elle n'ajoute rien aux dispositions du Code électoral. Au demeurant, plus de 80% des naturalisations ne passent pas par la Chambre et certaines sont parfois accordées en dépit d'un refus de celle-ci. Trop souvent, les intéressés invoquent l'article 12bis du Code de la nationalité belge. Rien que pour cette raison, l'amendement de M. De Gucht sera pratiquement inopérant.

M. De Crem a rappelé que la souplesse de la législation sur la nationalité devait être compensée par la rigidité de la législation sur le droit de vote. L'assouplissement parallèle des deux législations ne peut mener qu'au chaos.

Mme Nagy a rejeté le point de vue du VLD. Dans la mesure où le projet de loi sur le droit de vote concerne uniquement les élections communales, l'enjeu est limité. En outre, seuls les étrangers qui séjournent durablement en Belgique pourront participer au scrutin. Les règles en matière de déchéance des droits civils et politiques ne sont pas mises en péril.

M. Annemans a souligné que le VLD n'a guère respecté ses engagements en ce qui concerne la loi sur l'acquisition rapide de la nationalité belge et le droit de vote des étrangers. D'aucuns tentent d'esquiver le débat et faussent la perception. L'ensemble du système électoral est remis en question. Résultat: l'électeur récompensera le maudit Vlaams Blok.

Les amendements de MM. Féret, De Man et De Gucht et de Mme Nagy ont été rejettés, à l'instar de la proposition du CD&V tendant à demander l'avis du Conseil d'Etat à propos de l'amendement de M. De Gucht. Le projet a été adopté par 10 voix contre 7.

De voorzitter: Ik dank de heer Claes voor zijn verslag.

De heren De Crem, Arens, De Man en Di Rupo hebben zich als eerste sprekers ingeschreven in de algemene besprekking.

19.03 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vier jaar paars-groen en bijna één jaar paars hebben duidelijk gemaakt dat voor de VLD van Guy Verhofstadt perceptie belangrijker is dan realiteit. Voor hen is politiek alleen maar perceptie en niets dan perceptie. Als de realiteit er bijzonder slecht uitziet, dan wordt alles in het werk gesteld om de berichtgeving zodanig te beïnvloeden dat mensen de indruk krijgen dat het er toch goed uitziet en dat zwart wit is en dat wit zwart is.

Manipulatie wordt hierbij niet uit de weg gegaan, niet alleen manipulatie van de publieke opinie, maar ook manipulatie van dit Parlement. Wij – hiermee bedoel ik de leden van deze Kamer die de vorige legislatuur hebben meegemaakt – herinneren ons nog al te goed welke opvoering de eerste minister hier ten beste heeft gegeven over het ontslag van de heer Heinzmann als gedelegeerd-bestuurder van de NMBS of over de criminaliteitsstatistieken. De heren Van Parys en Ansoms zullen zich dit maar al te goed herinneren. Twee opvoeringen waarin de leugen regeerde met als enig doel het Parlement en de publieke opinie te misleiden.

In het dossier van het migrantenstemrecht wilde de VLD van Guy Verhofstadt de perceptie andermaal doen zegevieren. De VLD wou de schijn wekken alles in het werk te hebben gesteld om het migrantenstemrecht tegen te houden. De VLD zal alles in het werk stellen om het migrantenstemrecht tegen te houden. Ze wou de indruk geven dat ze heeft gestreden tot de laatste snik, maar dat zij op het veld van eer is gesneuveld. Ze wou die indruk wekken omdat de VLD weet dat de politieke meerderheid in Vlaanderen en de publieke opinie in Vlaanderen tegen het gemeentelijk stemrecht voor vreemdelingen van buiten de Europese Unie zijn gekant.

Collega's, de realiteit is tegengesteld aan wat de VLD wil doen geloven. Nogmaals, het migrantenstemrecht komt er dankzij de VLD en het komt er niet ondanks de VLD.

In een poging om de perceptie te laten zegevieren heeft de VLD van Verhofstadt haar hand overspeeld. In het dossier over het migrantenstemrecht is de VLD op de grenzen van de maakbaarheid van de publieke opinie gebotst. Ze heeft daar in belangrijke mate zelf voor gezorgd. Ondanks de verslanging van de politiek, ondanks de spindocitors, duurt eerlijkheid nog altijd het langst. Dat zien wij niet alleen hier, dat zien wij ook in andere landen.

Collega's van de VLD, de wijze waarop u het dossier van het gemeentelijk stemrecht voor migranten heeft aangepakt, heeft bij mij en bij onze collega's en bij veel Vlamingen herinneringen opgeroepen aan de wijze waarop u het dossier van de snel-Belg-wet heeft aangepakt. Mijnheer Daems en andere collega's, wij herinneren ons maar al te goed de pirouettes die de tenoren van de VLD toen hebben gedraaid om deze wet voor haar leden en kiezers goed te praten in de hoop het gezichtsverlies te kunnen beperken, maar waarbij die tenoren bij elke nieuwe pirouette zichzelf meer uit evenwicht hebben gebracht om uiteindelijk dolgedraaid tegen de grond te gaan en uw

19.03 Pieter De Crem (CD&V): Après quatre ans de coalition arc-en-ciel et une année de coalition violette, nous n'ignorons plus que pour le VLD de Guy Verhofstadt, la manière dont on perçoit la réalité est plus importante que la réalité elle-même. Le gouvernement n'hésite pas à manipuler l'opinion publique et le Parlement. Il suffit d'évoquer les acrobaties auxquelles s'est livré le premier ministre lorsque M. Heinzmann, l'ancien administrateur délégué de la SNCB, a démissionné ou lorsqu'ont été présentées les statistiques de la criminalité. Le mensonge était alors souverain.

Dans le dossier de l'octroi du droit de vote aux étrangers non européens, le VLD a tenté de faire accroire qu'il a remué ciel et terre pour empêcher l'adoption de cette mesure. Il se serait battu jusqu'au bout mais aurait fini par succomber au champ d'honneur. Cependant, la vérité, c'est que si le droit de vote est octroyé aux étrangers non européens, c'est grâce au VLD qui a appris à ses dépens qu'on pouvait certes faire l'opinion mais pas au-delà d'un certain point. C'est toujours avec la bonne foi qu'on va le plus loin. Son approche rappelle les pirouettes auxquelles les ténoirs du VLD s'étaient livrés à l'époque pour justifier la loi d'acquisition rapide de la nationalité belge. A chaque pirouette, ils perdaient un peu plus l'équilibre.

Lors de la formation du gouvernement, le VLD a approuvé l'idée de ne pas faire de cette question du droit de vote une question de gouvernement et il a donc estimé qu'elle devait rester de la compétence exclusive du Parlement. Ce faisant, il a tout bonnement approuvé le droit de vote pour les étrangers non

mooie pirouette werd een grand écart.

Het gemeentelijk migrantenstemrecht was en is voor de VLD onverdedigbaar om een heel eenvoudige reden. Die eenvoudige reden is vastgelegd bij de vorming van deze regering. U bent er tijdens de zomermaanden mee akkoord gegaan dat de zaak van het migrantenstemrecht een zaak van het Parlement zou worden. Daarmee stemde de VLD van Verhofstadt ermee in dat het migrantenstemrecht er zou komen en dat zij de regering hierover niet zou laten vallen. Ik wil nogmaals zeggen, collega's van de VLD, dat u tijdens de regeringsonderhandelingen willens en wetens hebt toegegeven. U wist dat in het Parlement de paarse meerderheid van Vlaamse en Waalse socialisten en Franstalige liberalen u dit niet zouden gunnen.

Communicatiedeskundigen zeggen dat men in dergelijke omstandigheden in feite maar één zaak kan doen: zeggen waar het op staat. Blijkbaar moet Slangen op dat moment met vakantie geweest zijn of was hij te druk bezig opdrachten van de paarse regering binnen te rijven want de VLD heeft net het tegenovergestelde gedaan. Net zoals in de discussie omtrent de snel-Belgwet werden verklaringen afgelegd die de indruk moesten wekken dat men er tegen is en dat men er alles aan doet om het tegen te houden. Dat gebeurt evenwel op zo'n stuntelige manier dat ik het schouwspel dat al die tijd werd opgevoerd moeilijk anders kan omschrijven als een soort slechte poppenkast.

De VLD, collega's, heeft een eerste belangrijke toegeving gedaan bij de regeringsonderhandelingen in 1999. Toen ging zij ermee akkoord om de nationaliteitswetgeving ingrijpend te versoepelen ondanks het feit dat in de verkiezingscampagne ze net het tegenovergestelde had gesteld. Wie herinnert er zich nog Marc Verwilghen met zijn V-plan, zijn Veiligheidsplan, die uitriep dat er met de Belgische nationaliteit was gesmeten? Die snel-Belgwet kwam er amper enkele maanden later, met het akkoord van de VLD, om zogezegd de integratie van de vreemdelingen te bevorderen, maar in feite omdat vóór de gemeenteraadsverkiezingen van 2000 volgens de Grondwet geen wet kon worden aangenomen om het lokaal stemrecht voor onderdanen van buiten de Europese Unie mogelijk te maken. De snel-Belgwet was aldus een andere weg om het migrantenstemrecht mogelijk te maken.

Op de toegevingen van de VLD bij de regeringsonderhandelingen in 1999 is vorig jaar een tweede toegeving gevuld. De VLD stemde er toen mee in dat het Parlement zou beslissen over het migrantenstemrecht. De VLD wist toen zeer goed dat er in het Parlement een meerderheid zou zijn voor het migrantenstemrecht. Zij wist dat de PS, sp.a-spirit, de MR, ECOLO en cdH voor het migrantenstemrecht zouden stemmen. Nochtans verklaarde u, mijnheer de minister van Binnenlandse Zaken, op het programmacongres van de VLD op 30 maart 2003, anderhalve maand vóór de verkiezingen: "Read my lips, lees mijn lippen, met deze VLD, met Patrick Dewael en Guy Verhofstadt en Karel De Gucht komt er geen migrantenstemrecht. Read my lips." U zei dit op uw VLD-verkiezingscongres. Op het VLD-congres dat zich moest uitspreken over het regeerakkoord werd hetzelfde verhaal herhaald:

"Er komt met ons in de regering geen migrantenstemrecht." We zijn

europeens. Il avait fait une première concession lors de la formation du gouvernement en 1999, lorsqu'il avait souscrit à l'idée d'assouplir la législation sur la nationalité, allant ainsi à contrecourant des promesses électorales qu'il avait faites. Pendant la campagne électorale, il avait déclaré haut et fort qu'on avait bradé la nationalité belge. Mais quelques mois plus tard, la loi d'acquisition rapide de notre nationalité devenait réalité. Le VLD a fait une deuxième concession lors des négociations gouvernementales de 2003, au moment où il s'est déclaré d'accord que le Parlement trancherait cette question, sachant pertinemment que les partenaires de la coalition y étaient tous favorables. Or, lors du congrès électoral des libéraux flamands et à l'occasion du congrès appelé à se prononcer sur l'approbation de l'accord de gouvernement, le mot d'ordre était: avec ce VLD, il n'y aura pas de droit de vote pour les étrangers non européens! Les électeurs ont donc été grugés. Non seulement le droit de vote sera octroyé mais par surcroît la loi d'acquisition rapide de la nationalité ne sera pas adaptée. Pourtant, c'est ce qui avait été annoncé dans les dépliants électoraux de ce même VLD.

Si le VLD estimait que le droit de vote pour les étrangers ne favorise pas l'intégration des allochtones et qu'il n'y a pas de majorité flamande pour le voter, il aurait dû dire clairement qu'il y était opposé lors des négociations gouvernementales. Au congrès du VLD, deux résolutions ont été adoptées avec 99% des voix: l'une disant que le VLD reste opposé au droit de vote et l'autre par laquelle il demande un référendum. Je mets au défi le groupe VLD de redéposer l'amendement De Gucht afin de restaurer la crédibilité du parti des libéraux flamands.

vandaag zes maanden verder, 19 februari 2004, en het migrantenstemrecht is een feit. Lees mijn lippen, mijnheer de minister van Binnenlandse Zaken! Read my lips; geen migrantenstemrecht! De VLD-top heeft dus niet alleen uw militanten, uw leden, maar ook de kiezers bedrogen.

In feite hebt u met de VLD bij de regeringsonderhandelingen vorig jaar zelfs een dubbele toegeving gedaan. U bedroog uw kiezers en uw leden door het migrantenstemrecht mogelijk te maken en door geen aanpassing van de snel-Belgwet te eisen, hoewel u in uw verkiezingsprogramma – lees onze lippen en lees onze teksten – had gezegd dat “deze draak van een wet” – eigen woorden van de VLD-programmateksten – moest worden herzien, zoals ook de sp.a had gezegd dat de snel-Belgwet moest worden herzien.

Het is toch wel een eigenaardige logica, collega's van de VLD, die u toepast. Als u van oordeel bent dat het migrantenstemrecht de integratie van allochtonen niet bevordert en als u vaststelt dat er hiervoor geen meerderheid is in de Vlaamse publieke opinie en bij de Vlaamse politieke partijen, dan had de VLD bij de regeringsonderhandelingen duidelijk moeten maken dat er geen migrantenstemrecht mocht komen. De VLD heeft dat niet gedaan. Collega's van de VLD, u heeft dat niet gedaan. Wij zullen blijven herhalen dat u het niet heeft gedaan. U moet dus nu geen krokodillentransen komen wenken dat het migrantenstemrecht er toch komt. Dat kan u misschien het VLD-congres wijsmaken, maar niet de mensen in de stad en in de Dorpsstraat.

Ik heb een heel interessant blad meegebracht, namelijk de Burgerkrant. De Burgerkrant titelt vorige week, nog voor de onthoofding van haar voorzitter Karel De Gucht: “Fier om liberaal te zijn”. We zijn allen fier om liberaal te zijn. We zijn fier om liberaal te zijn, omdat u het volgende vastlegt op uw congres: twee keer stemmingen met 99% van de stemmen. Fier om liberaal te zijn! 99% van de stemmen ter goedkeuring: het congres van de VLD-leden blijft onvermindert bij haar eerdere standpunt tegen het stemrecht voor niet-Europese vreemdelingen. Tweede stemming, goedgekeurd met 99% van de stemmen: het congres van de VLD-leden vraagt een volksraadpleging over het stemrecht voor niet-Europese vreemdelingen. Wel, collega's van de VLD, zeg mij nu eens: hoe zit het nu eigenlijk met die VLD? U ging alle middelen aanwenden op uw congres, nog voor de tranen vloeiden en de melk overkookte, u ging uw weerbarstig congres te weer met de boodschap: “We zullen alle middelen aanwenden om ervoor te zorgen dat het migrantenstemrecht er niet komt.” Ik daag u uit: dien vandaag het amendement van Karel De Gucht weer in en dan hebt u misschien nog een greintje geloofwaardigheid.

Als u dat niet doet, dan bent u al uw geloofwaardigheid kwijt. Dat zullen wij u niet gunnen. Het amendement De Gucht moet opnieuw worden ingediend door u, collega Rik Daems.

Collega's, de VLD van Verhofstadt – het is toch wel bijzonder pijnlijk; ik zou deze namiddag niet graag op de VLD-banken zitten – heeft beslist dat er geen regeringszaak gemaakt mocht worden van het migrantenstemrecht. Dat wisten wij dus al na de onderhandelingen die zich in de Lambermont en de Wetstraat 16 hadden voltrokken. Wat wij tot vorige week niet wisten, was dat Guy Verhofstadt, om het

M. Verhofstadt était même prêt à liquider son propre président de parti pour permettre l'adoption du droit de vote des étrangers non européens et pour faire plaisir à MM. Di Rupo, Stevaert et Michel. A ses yeux, seul le pouvoir compte! Cet épisode montre bien, par ailleurs, que cette affaire de droit de vote est bel et bien une affaire gouvernementale. Si c'était un dossier confié au seul Parlement, comment expliquer toute cette effervescence au sujet de l'amendement M. De Gucht? Le congrès du parti n'avait-il pas demandé d'essayer par tous les moyens d'empêcher l'adoption du droit de vote? Tout parlementaire a le droit de déposer des amendements. Non, M. De Gucht n'a pas fait preuve d'entêtement en déposant le sien. Il s'est senti floué. Dans "De Zevende Dag", le chef du groupe sp.a a reconnu qu'au fond, M. De Gucht avait raison. Il était disposé à ne pas déposer son amendement si son point de vue était traduit dans une circulaire. Le lendemain, M. Verhofstadt a d'ailleurs défendu cette piste de la circulaire lors du bureau de son parti. Une fois de plus, il voulait que la perception de la réalité l'emporte sur la réalité.

Les médias ont donné l'impression que la circulaire correspondait à la demande de M. De Gucht. Rien n'est moins vrai. La ministre Moerman a déclaré en commission de l'Intérieur que la circulaire se limiterait à énumérer les règles existantes. Il s'agissait d'une coquille vide. C'est pour cette même raison que M. De Gucht a ensuite présenté son amendement.

Après la liquidation de M. De Gucht, le premier ministre a débarqué avec l'idée prétendument novatrice qu'il prenait en charge la direction politique du parti. C'est du moins l'impression qu'a eue l'opinion publique, car très vite, il s'est écarté pour céder la place à Dirk Sterckx.

migrantenstemrecht mogelijk te maken, zelfs bereid was om zijn eigen voorzitter te liquideren. Dat is onuitgegeven in de Belgische politiek. Dat gebeurde alleen maar om een van de volgende sprekers – Elio Di Rupo –, iemand die hier niet aanwezig is – Steve Stevaert –, en iemand die wellicht in het buitenland is – Louis Michel – te plezieren. Daarmee heeft Guy Verhofstadt het beste bewijs geleverd van de VLD dat voor hem alleen maar de macht telt en dat hij, om aan de macht te kunnen blijven, bereid was om zelfs zijn eigen partijvoorzitter te slachtofferen. Tegelijk bracht hij daarmee het beste bewijs dat het migrantenstemrecht wél een zaak is van de regering en niet van het Parlement. De VLD is totaal in de zak gezet.

Collega's van de VLD, waarom anders al die heisa over het amendement De Gucht? Als het migrantenstemrecht toch een zaak was van het Parlement, dan had dat amendement toch geen enkel probleem mogen opleveren? Wij hebben de lichaamstaal gezien van collega-parlementslied Karel De Gucht, vandaag afwezig, die als gedreven parlementslied vertwijfeld de vraag moest stellen: "Maar ik mag toch wel, zoals mijn congres gevraagd heeft, alle parlementaire middelen uitputten om mijn stelling te verdedigen?" Dat zou toch geen enkel probleem mogen opleveren. Want elk parlementslied heeft de mogelijkheid om een amendement in te dienen, ja, zelfs de voorzitter van een meerderheidspartij. Als er voor een amendement een meerderheid is, dan is dat amendement aangenomen. Als dat niet het geval is, dan is het verworpen. Als dat geen burgerdemocratie is, dan begrijp ik het ook niet.

Dat de VLD-voorzitter zijn amendement indiende, is volgens mij echter niet zozeer te wijten aan zijn zogenaamde koppigheid en de logica van het regeeraakkoord die hij volgde – tussen haakjes: ex-VLD-voorzitter De Gucht volgde de logica van het VLD-congres –, maar wel aan het feit dat hij zich bedrogen voelde. Ex-VLD-voorzitter Karel De Gucht is een bedrogen man. Hij was bedrogen, hij is bedrogen en hij blijft tot in de eeuwigheid bedrogen door zijn eerste minister Guy Verhofstadt en door de meerderheidspartijen. Wie de chronologie van dat fameuze amendement reconstrueert, kan tot geen andere conclusie komen.

Collega's, toen de nu afgezette Karel De Gucht in De Zevende Dag aankondigde dat hij een amendement zou indienen, reageerden de sp.a en de MR helemaal niet afwijzend. De heer Van der Maelen kon daarmee zelfs akkoord gaan. Hij vond het een goede piste. Karel De Gucht was diezelfde zondag bereid geen amendement in te dienen wanneer hij zijn vraag ook via een rondzendbrief kon hardmaken. Op de vergadering van het partijbureau, de dag nadien, verdedigde Guy Verhofstadt de rondzendbrief. Hij zou er zelfs – wellicht met het nodige aplomb – verklaard hebben dat die verderging dan wat zijn partijvoorzitter voor ogen had.

Karel De Gucht en andere VLD'ers twijfelde evenwel aan de oproechtheid van de eerste minister, omdat ze hem kennen, maar Guy Verhofstadt wou andermaal de perceptie laten triomferen. Dan komt het perfide, want in de media werd de indruk gewekt dat de rondzendbrief volledig tegemoetkwam aan de vraag van Karel De Gucht. Niets was minder waar. Immers, toen de commissieleden op dinsdagochtend samen waren in de commissie voor Binnenlandse Zaken, voltrok zich een totaal andere logica, toen Minister Moerman verklaarde dat er geen twijfel meer kon over bestaan dat de

Deux laquais ayant vécu l'événement de près, le président du groupe VLD, M. Daems, et le président de la Chambre, M. De Croo, ont été interviewés jeudi dernier dans le cadre de l'émission "TerZake". Il est apparu une fois de plus que le VLD privilégie les apparences au détriment de la réalité et de la vérité. Je ne sais comment interpréter les déclarations du président selon lesquelles tout aquarium comprendrait des poissons de différentes espèces, mais je sais par contre que dans le cadre du dossier du droit de vote, le parti du président s'est noyé dans un verre d'eau! M. Daems, pour sa part, a reconnu que les lois ne sont pas appliquées sous l'actuel gouvernement. Pour le surplus, les propos de ces messieurs se sont résumés à du verbiage. Tout cela n'aura guère fait avancer le débat.

Chers collègues du VLD, ces déclarations m'ont désarçonné. Ma monture a failli s'emballer.

Je mets nos collègues du VLD, et plus particulièrement Hendrik Daems, au défi de préciser les éléments qui seront consignés dans cette circulaire et qui ne figurent pas déjà dans le présent projet ou dans la loi électorale communale.

Le droit de vote des étrangers aux élections communales est imposé à la Flandre par les francophones. Le contraire eut été impossible. Le premier acte de la coalition violette fut d'annuler la loi Francorchamps. Elle a enchaîné en régionalisant le commerce des armes. Cette fois-ci, il s'agit d'accorder le droit de vote aux étrangers. Et lorsque le président du VLD en a eu assez, il a été sacrifié à la demande de M. Di Rupo. Le premier ministre est à la merci du président du PS. Ce dernier en est conscient et fera encore à d'autres occasions sentir clairement qu'il est en fait le chef

rondzendbrief beperkt zou blijven tot een opsomming van de bestaande regels over de uitsluiting en de schorsing van het kiesrecht.

Niets voor Karel De Gucht dus en niets voor de VLD. Alles blijft bij het oude. De rondzendbrief beperkt zich tot een opsomming van de bestaande regels. Dit is als het ware de uitvinding van het warm water. Met andere woorden, de rondzendbrief was niet het ei van Columbus, maar het was een lege doos, zoals wij trouwens aantoonden in de commissie.

Dinsdagnamiddag trachtte de eerste minister de heer De Gucht ervan te overtuigen dat alles geregd was met een rondzendbrief. Er werd wat heen en weer getelefoneerd, maar Karel De Gucht gelooft premier Verhofstadt echter niet meer en terecht – zoals hij trouwens zelf verklaarde – want het is een perfide verhaal. Nadien zei hij in de commissie dat de oppositie gelijk heeft wanneer ze zegt dat de rondzendbrief een lege doos is en dat hij daarom zijn amendement zal indienen. Dat is het moment waarop Guy Verhofstadt de liquidatie van zijn partijvoorzitter inzet, zeker nadat Elio Di Rupo en de andere meerderheidspartijen premier Verhofstadt duidelijk hebben gemaakt dat Karel De Gucht voor hen niet langer kan blijven.

Collega's, welke keuze maakte Guy Verhofstadt vervolgens? Hij koos voor zijn regering en voor zijn eigen positie en hij zette Karel De Gucht onder druk om af te treden als partijvoorzitter. Donderdag kwam hij met de zogenaamde vooruitstrevende en vernieuwende oplossing naar buiten dat hij de politieke leiding van de VLD overnam van Karel De Gucht. Ook dat was slechts perceptie, want achteraf is gebleken dat premier Verhofstadt moest afhaken en dat Dirk Sterckx hem moest opvolgen.

Twee van de lakeien die dit verhaal mee hebben mogelijk gemaakt zaten vorige week donderdagavond in TerZake. Het eerste gedeelte van het gesprek ging over de inhoud van de rondzendbrief.

Om nogmaals aan te tonen, collega's, dat voor de VLD van Verhofstadt de perceptie, de schijn belangrijker is dan de werkelijkheid en de waarheid, heb ik de verklaringen van de fractievoorzitter van de VLD, Hendrik Daems, en van de voorzitter van de Kamer, Herman De Croo, letterlijk genoteerd. Ik wil ze u ook niet onthouden. Een van de eerste vragen van Phara de Aguirre luidde als volgt: "Maar wat is er eigenlijk mis met het amendement van Karel De Gucht, puur inhoudelijk?" Hierop antwoordt Hendrik Daems het volgende: "We hadden een afspraak met de meerderheidspartijen dat we met een rondzendbrief criminelen zouden uitsluiten van het migrantenstemrecht, zoals we dat ook in het verleden met de Europese onderdanen hebben gedaan". Ondertussen voegt de voorzitter van de Kamer er nog aan toe: "In de VLD is het een beetje zoals in een aquarium. In elk aquarium, vissen zwemmen van diverse pluimage". Wat we ons daarbij moeten voorstellen, weet ik niet, maar ik kan u wel zeggen, voorzitter, dat uw partij in de bokaal van het stemrecht verdronken is.

Phara de Aguirre zegt hierop: "Is de rondzendbrief" – met haar kennende, indringende blik – "een lege doos?" Daems antwoordt: "Een lege doos is dat met andere woorden helemaal niet, want als je die rondzendbrief niet maakt, dan wordt gewoon de wet niet van

du gouvernement belge.

Les amis du cartel des camarades sp.a-spirit font eux aussi le contraire de ce que veut la majorité des Flamands. Lorsqu'on a demandé à M. Stevaert pourquoi il avait donné leur préavis à ses ministres, il a déclaré qu'il laissait s'exprimer l'électeur et qu'il écoutait toujours l'électeur. Lorsqu'on lui a dit qu'une majorité des Flamands était opposée au droit de vote des étrangers, il a fait observer qu'il ne fallait pas toujours écouter les gens, qu'il fallait parfois avoir le courage de s'opposer à eux. Ainsi, il dispose d'un très beau slogan électoral pour la prochaine campagne électorale de son cartel des camarades: nous écoutons toujours les électeurs, mais les gens: jamais!

Le CD&V votera contre ce projet. Pour nous, la nationalité et le droit de vote sont indissociables. Nous estimons en outre, contrairement à un autre parti opposé au droit de vote des étrangers, que la possibilité de participation politique doit être ouverte aux citoyens qui manifestent une volonté d'intégration. L'intégration des étrangers qui séjournent durablement dans notre pays doit être encouragée et l'Etat a le devoir de mettre en place un cadre pour cette intégration.

Les chrétiens-démocrates et les socialistes ont décidé d'encourager la participation politique des immigrés en leur donnant accès à la nationalité belge. A cet effet, les coalitions rouges-romaines ont adapté la législation sur la nationalité en 1991, en 1993 et en 1995. Nous n'avons pas changé d'avis à cet égard.

La participation politique des immigrés reste problématique, à l'instar de celle des autochtones défavorisés. Ils ne disposent par des mêmes chances sur le marché du travail et sur les plans

toepassing. Dat is de realiteit". Met andere woorden, Daems geeft daar dus toe dat onder deze regering de wetten niet worden toegepast. Dat is niet de perceptie, maar de realiteit van paars.

Phara de Aguirre: "Het gaat dan over mensen die tot meer dan vier maanden zijn veroordeeld?" Hendrik Daems antwoordt: "Ja, en elementen die daar desgevallend kunnen bijkomen. Als je een amendement hebt dat die rondzendbrief in gevaar kan brengen, dan is het niet instrumentaal om een amendement in te dienen". In Vlaanderen zegt men dan "en gij nu". Wat voor prietpraat is dat? Dat is hetgeen de heren Daems en De Croo komen vertellen.

De voorzitter van de Kamer, Herman De Croo, die zich ondertussen al een beetje had aangediend om ook de politieke leider van de VLD te worden – maar dat is vakkundig afgeblokt –, neemt het woord zonder dat men hem een vraag heeft gesteld. Dat is natuurlijk niet ongewoon voor de voorzitter van de Kamer. Belangrijker is echter wat hij zegt. Ik citeer hem daarom letterlijk: "Het feit is dat die wet uit de Senaat komt en die voorzag dat niet. De wet opende zo het stemrecht naar niet-Europese vreemdelingen, but en blanc, in één stuk, daar was geen nuancing bij. Die nuancing moest er komen. Het feit was te weten: komt dat met een amendement of met een circulaire. Ik heb veel liever één circulaire in de hand dan tien afgeketste amendementen in de lucht". Hendrik Daems onderbreekt De Croo en zegt: "Onze minister van Binnenlandse Zaken zal inhoud geven aan de circulaire". De Croo vervolgt: "Het feit dat het amendement daar gekomen is, zal de consistentie geven aan de circulaire".

Waarop Phara de Aguirre de vraag stelt die op alle Vlaamse lippen prangt: "Hoezo?" Wat bedoelt u daarmee? De Croo geeft het volgende antwoord: "Het feit dat het amendement verworpen is geworden zal toch laten nadenken over een aantal zwakheden in de wet". Wat zegt Vlaanderen? "En gij nu".

Collega's van de VLD en collega's Daems en De Croo in het bijzonder, toen ik deze verklaringen hoorde was ik van mijn melk! Mijn melk kookte zelfs over. Samen met onze fractieleden kon ik nog net de tranen bedwingen. Ik stelde de vraag: "Spiegeltje spiegeltje aan de wand, wie is de grootste leugenaar van het land, Daems of De Croo"? Het antwoord is heel eenvoudig: alle twee. Nadat reeds lang duidelijk was geworden dat de rondzendbrief de toepassing is van de bestaande regels inzake uitsluiting en schorsing van het kiesrecht en nadat uw partijvoorzitter dat ruiterlijk had toegegeven in onze aanwezigheid in de commissie voor de Binnenlandse Zaken, wilde u de mensen die u eigenlijk een beetje voor dommeriken houdt nog altijd doen geloven dat de rondzendbrief verder gaat. Voor CD&V is dit zonder meer schaamteloos!

Collega De Croo, collega's van de VLD en in het bijzonder collega Daems, ik daag u uit. Wat zal er in de rondzendbrief staan dat niet in het ontwerp staat en niet in de huidige kieswetgeving zou staan? Ik vraag u nu een duidelijk antwoord! Wat zou daar in staan? Ofwel spreekt u de waarheid en houdt u op met liegen. Ofwel gaat u verder met de mensen iets wijs te maken. Graag wil ik van u vernemen wat er in de rondzendbrief zal staan dat thans niet in de gemeentekieswet en het ontwerp staat! Dat antwoord, collega Daems, moet u ons vandaag geven. We zullen de vraag blijven herhalen totdat u het antwoord hebt gegeven. Maak u er niet van af met te zeggen dat de

social et culturel. Ils sont victimes de discriminations. Le manque de participation sociale des immigrés ne peut être exclusivement imputé aux pouvoirs publics. La responsabilité en incombe également aux très diverses communautés d'immigrés.

La législation sur la nationalité peut jouer un rôle de levier dans le cadre de l'intégration. Les autorités doivent offrir toutes leurs chances aux immigrés qui souhaitent devenir Belges. Il convient d'assurer une plus grande sécurité juridique que celle conférée par la loi sur l'acquisition rapide de la nationalité belge.

Mme Van Weert, qui, précédemment encore, a souligné l'importance de l'identité propre, estime, à présent qu'elle a intégré un cartel, que la nationalité revêt désormais une moindre importance en raison de la mondialisation. Seule une personne protégée par sa nationalité d'un pays occidental démocratique et prospère peut tenir de tels propos. Chacun a besoin d'une identité propre. Nombreux sont ceux qui tentent d'obtenir cette nationalité précisément en raison de la protection qu'elle offre. Toute discrimination sur la base de la nationalité est bien évidemment intolérable.

minister van Binnenlandse Zaken de rondzendbrief zal opstellen en u niet op deze vraag moet antwoorden. U hebt vorige week klaar en duidelijk gesteld dat er in de rondzendbrief meer zal staan dan hetgeen thans in de wet en het ontwerp staat! Zeg ons wat er meer zal instaan, zeg het ons nu en zwijg dan voor altijd!

Het gemeentelijke migrantenstemrecht komt er omdat in dit debat – zoals in vele andere – een Franstalige meerderheid een regeling tracht op te leggen waar een Vlaamse meerderheid tegen is. Het omgekeerde zou onmiddellijk leiden tot een massaal verzet vanwege de Franstaligen. Na de totstandkoming van paars werd eerst werk gemaakt van het terugschroeven van de Franchorchamps-wet – collega's van de sp.a-spirit, inhaleer nogmaals diep – en van de regionalisering van de wapenhandel – collega's van de sp.a-spirit, sluit uw ogen nogmaals. Nu dwingen de Franstaligen het gemeentelijk migrantenstemrecht af. Wanneer ook de gewezen en afgezette VLD-voorzitter er stilaan genoeg van krijgt, de Franstalige dominantie in de regering meer dan beu is, het ontwerp inzake gemeentelijk stemrecht voor migranten wil amenderen en bovendien dreigt met de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, gaat de voorzitter van de PS aankloppen bij Verhofstadt met de vraag De Gucht te liquideren. Verhofstadt doet dat ook zonder problemen!

Wat zegt Di Rupo? "Ton VLD et ton De Gucht, j'en ai marre". In het schoon Vlaams: "Het hangt mijn keel uit". Zo is het gebeurd, noch min noch meer. Di Rupo heeft gezegd dat De Gucht hem de keel uithing en eruit moest. Verhofstadt heeft geantwoord dat hij De Gucht zou onthoofden. Dat is de waarheid.

Een eerste minister, een VLD-eerste minister, een liberaal, een burgerdemocraat, de leider van het gidsland, de voorzitter van de modelstaat die tot zoveel bereid is, is gewoon een speelbal en een speelgoedje in de handen van de PS-voorzitter. Collega's van de VLD, dat hebben de kiezers meer dan door. Als ze het nog niet door hebben, zullen wij het voortdurend herhalen. PS-voorzitter Di Rupo weet en zal de komende maanden nog een aantal keer duidelijk maken dat hij de facto de eerste minister van dit land is en niet Guy Verhofstadt. Ik wens de progressieven van VLD daarmee van harte te feliciteren.

We nemen er ook akte van dat de vrienden van het kameradenkartel van sp.a, die zich ook tot leden van het progressieve kartel uitroepen – het is eigenlijk meer een communistisch convent aan het worden, de coco, als we zien wat er allemaal gebeurt met de herverdeling –, tegen een meerderheid van de Vlamingen ingaan. Daarvoor wensen wij extra proficiat aan de progressieven van sp.a en spirit. In het bijzonder feliciteren wij spirit, die de Franstalige partijen steunt om tegen een meerderheid in Vlaanderen in te gaan.

Toen aan Steve Stevaert, hier wel verkozen maar niet aanwezig, werd gevraagd waarom hij al zijn ministers in vooropzag had geplaatst – Stevaert had zijn ministers in vooropzag geplaatst en de eerste minister heeft zijn voorzitter in vooropzag geplaatst –, antwoordde hij dat hij de kiezer aan het woord laat. Hij zei dat hij altijd naar de kiezer luistert. Wanneer nu aan Stevaert wordt gezegd dat er in Vlaanderen geen meerderheid is voor het migrantenstemrecht, is zijn antwoord dat men niet altijd naar de mensen moet luisteren. Men moet er soms eens tegen durven ingaan. Dat is de boodschap van sp.a-spirit. Dat is

de boodschap van het communistische kartel, van het kameradenkartel: luister altijd naar de kiezer, maar niet naar de mensen. Dat zou nog eens een goede slogan zijn om mee naar de verkiezingen te gaan. (*Applaus.*)

De voorbije zes maanden werden wij grootgebracht met de volgende spreuk: als het goed is voor de mensen, moet het socialistisch zijn. Welnu, het migrantenstemrecht is slecht voor de mensen, maar het is wel socialistisch. We zullen het ook helpen herinneren.

Ik wil mij ook even richten tot de weinige collega's van de MR.

Monsieur Bacquelaine et chers collègues du MR, vous commettez une bêtise politique gigantesque en accordant ce droit de vote aux immigrés non européens. À Bruxelles, vous allez certainement perdre bon nombre de vos électeurs et ce qui est bizarre, c'est que vous allez en fournir à ceux que vous détestez. Le résultat sera que tous ceux qui sont dégoûtés par les prises de positions que les socialistes et Louis Michel - qui ne pouvait plus refuser - vous ont forcés à avaler fourniront des voix au Vlaams Blok à Bruxelles. Vous êtes responsables du succès imminent du Vlaams Blok et c'est impardonnable.

Collega's, de CD&V-fractie zal tegen dit ontwerp stemmen, omdat wij steeds voorstander zijn geweest van het behoud van de koppeling tussen nationaliteit en stemrecht, ook op het lokale niveau. Wie de Belgische nationaliteit heeft, heeft stemrecht. Wie de Belgische nationaliteit verwerft, verwerft ook het stemrecht. De basis van onze visie blijft dat de Belgische nationaliteit de beste en meest volledige weg naar het stemrecht is. Vermits het voorstel tot toekenning van het migrantenstemrecht het lokale stemrecht loskoppelt van de nationaliteit, zijn wij tegen dit voorstel. In onze visie is het aanzetten tot politieke participatie een belangrijk aspect van een coherent integratiebeleid. De mogelijkheid om politiek te participeren, moet openstaan voor al wie aantoont integratiebereid te zijn, wat niet het geval is in dit voorstel omtrent het migrantenstemrecht.

Ons uitgangspunt is en blijft – hierin verschillen wij fundamenteel van bepaalde tegenstanders van dit ontwerp – dat vreemdelingen die in ons land duurzaam verblijven, moeten worden uitgenodigd om zich in de maatschappij te integreren. Zij moeten worden aangemoedigd om daarvoor een inspanning te leveren. Van haar zijde heeft de overheid de verplichting om een voldoende ondersteund aanbod voor integratie te creëren.

Onze keuze om de politieke participatie van migranten in onze samenleving aan te moedigen en hiervoor de weg te kiezen van een bredere toegang tot de Belgische nationaliteit, is een historische keuze die de christen-democraten en de socialisten in het Parlement meer dan 10 jaar geleden hebben gemaakt. Deze keuze werd gemaakt met wijzigingen aan de nationaliteitswetgeving in 1991, in 1993, in 1995 en in 1999. Deze keuze werd gemaakt op het ogenblik dat wij ervan overtuigd waren – dit is nog altijd onze overtuiging – dat politiek mee kunnen spelen, belangrijk is. Op die verschillende momenten heeft een coalitie van socialisten en christen-democraten de wetgeving aangepast in de overtuiging dat dit een goede methode was om de participatie van vreemdelingen te bevorderen.

Wij blijven ook vandaag achter deze keuze staan. Wij weten ook dat de participatie van heel wat migranten een probleem blijft. Net als kansarme Belgen verkeren vele migranten in een situatie van ongelijke kansen. Hoewel er ook allochtonen zijn die zich met succes in onze maatschappij hebben geïntegreerd, neemt de meerderheid onder hen een zwakke positie in op de arbeidsmarkt. Ze zijn sociaal en cultureel vaak achtergesteld en ze zijn ook vaak het slachtoffer van discriminaties. Ondanks diverse inspanningen van de overheid en het middenveld om dat te verhelpen, is de deelname van vele allochtonen aan de culturele, sociale, economische en politieke levensstandaard nog steeds ontoereikend. Dat ligt echter niet alleen aan de overheid. De zeer divers samengestelde migrantengemeenschap speelt niet altijd voldoende in op de mogelijkheden die haar worden geboden.

Voor ons is een goede nationaliteitswetgeving een hefboom tot integratie. Migranten die de nationaliteit willen, moeten we aanmoedigen om zich in onze samenleving te integreren. Wij vinden dan ook dat de migranten die onze nationaliteit willen verkrijgen, alle kansen moeten krijgen, maar ze moeten meer rechtszekerheid krijgen dan met de huidige snel-Belg-wet het geval is.

Collega's, vaak wordt gesteld dat in een globaliserende wereld de nationaliteit aan belang inboet en dat wij allemaal op weg zijn om wereldburgers te worden. Wij hebben dat in het slecht onderbouwd betoog van mevrouw Van Weert gehoord. Ik heb haar toen gevraagd hoeveel keer zij in Diksmuide heeft uitgeroepen "Volk wordt staat". Sedert zij lid is van een ander kartel heeft zij deze woorden ingeslikt en spreekt zij nu over het universele wereldburgerschap.

Hiertegenover staat voor ons de paradoxale vaststelling dat mensen wel nood hebben aan identiteit en dat in deze globaliserende wereld identiteitskeuze belangrijker is dan ooit. De nationaliteit is ook een thuishaven, omdat zij de garantie van niet-verwijderbaarheid biedt. De nationaliteit beschermt immers tegen de uitwijzing uit het land waarvan men de nationaliteit heeft. Enkel wie verkeert in de bevoordeerde positie vanhouder van de nationaliteit van een welvarende, democratische rechtsstaat, kan poneren dat de nationaliteit een overbodig wordende notie in een globaliserende wereld zou zijn.

Voor velen blijft nationaliteit van een dergelijk land dan ook nastrevenswaardig en belangrijk. Het belang en de betekenis van de bescherming die kan worden geboden door de nationaliteit, mogen evenwel niet worden verward met de overtuiging, die terecht vrij algemeen ingang vindt, dat discriminaties op grond van nationaliteit alsmaar moeilijker te rechtvaardigen zijn.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wij hebben tien goede redenen om de band tussen nationaliteit en stemrecht te behouden.

De voorzitter: Mijnheer De Crem, ik wil er toch uw aandacht op vestigen dat iedereen moet proberen om zijn boodschap af te werken in ongeveer een half uur.

19.04 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zal u tien goede redenen geven waarom uw partij zeker tegen dit ontwerp voor het migrantenstemrecht moet stemmen en misschien zelfs nog een amendement kan indienen om dat sterk te maken.

19.04 Pieter De Crem (CD&V): Le CD&V a dix bonnes raisons de continuer à lier à la nationalité le droit de vote pour les étrangers

Ten eerste, door het verwerven van de nationaliteit krijgen niet-Europese onderdanen dezelfde rechten en plichten als de Belgen en bijgevolg stemrecht en stemplicht voor alle beleidsniveaus. Bovendien kunnen zij kandidaat zijn voor alle verkiezingen.

Ten tweede, de voorbije 15 jaar zijn de toekenning en de verkrijging van de Belgische nationaliteit en de verwerving ervan door de naturalisatie aanzienlijk versoepeld, zodanig zelfs dat de wetgever en de wetgeving die daarmee verbonden is geen hoge drempel meer vormen voor de nationaliteitsverwerving. Dit blijkt trouwens uit de grote groep vreemdelingen die het voorbije decennium de Belgische nationaliteit heeft verworven. Wij dragen daarvoor medeverantwoordelijkheid en wij doen dat graag.

Ten derde, de Belgische nationaliteitswetgeving voorziet niet in het automatische verlies van de vreemde nationaliteit bij de verwerving van de Belgische nationaliteit.

Ten vierde, als gevolg van de lage drempel om Belg te worden, is de politieke participatie van Belgen van vreemde origine toegenomen.

Ten vijfde, de verwerving van de nationaliteit is het bewijs bij uitstek van de bereidheid en de wil van vreemdelingen om zich in te schakelen in de maatschappelijke orde van het land waar zij verblijven. Men krijgt het niet vertaald dat men kan zeggen dat men geïntegreerd is, maar de Belgische nationaliteit niet wenst te verwerven. Dit is geen houdbare zaak.

Ten zesde, aan de traditionele interpretatie dat de uitoefening van het recht om te kiezen en gekozen te worden alleen weggelegd is voor de Belgische onderdanen kan volgens ons geen afbreuk worden gedaan.

Ten zevende, de publieke opinie is verdeeld over de toeekenning van het lokaal stemrecht aan migranten.

Vooral in gemeenten met een sterke concentratie van migranten zal dit een polarisatie tot gevolg hebben tussen Belgen en migranten en dat willen wij vermijden.

Ten achtste, het debat over het migrantenstemrecht zoals wij het hier hebben gevoerd, gaat voorbij aan de kern van het migrantenvraagstuk en aan dat van de interculturele samenleving. Voor CD&V moet het debat gaan over de problemen waar migranten echt wakker van liggen. Hoe vinden zij een job? Hoe vinden zij aangepaste huisvesting? Hoe kunnen migrantenkinderen gelijke kansen krijgen op school? Kortom, hoe kunnen ze volwaardig deel uitmaken van deze samenleving.

Ten negende, het gemeentelijk kiesrecht voor EU-onderdanen is gebaseerd op het wederkerigheidsbeginsel. Dit ontwerp past het wederkerigheidsbeginsel niet toe.

Ten tiende, er zijn in de Europese Unie geen voorbeelden van landen met een soepele nationaliteitswetgeving en migrantenstemrecht.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, om al deze redenen zullen wij tegen dit ontwerp stemmen.

non européens. La nationalité belge confère à chacun les mêmes droits et les mêmes devoirs. Les nombreux assouplissements apportés à la législation font qu'il n'est pas difficile de l'acquérir. Elle n'aboutit pas à la perte de la nationalité étrangère. L'assouplissement de la législation sur la nationalité a déjà conduit à une plus grande participation des immigrés à la vie politique. Acquérir la nationalité est une preuve de la volonté d'intégration. Un principe à la fois ancien et traditionnel veut que le droit de vote soit couplé à la nationalité et on ne peut y déroger sans raison. L'opinion publique est partagée et l'adoption du droit de vote pour les étrangers non européens favorisera la polarisation, surtout dans les villes caractérisées par la concentration de populations immigrées. Le débat sur le droit de vote des immigrés n'aborde pas du tout les problèmes fondamentaux des immigrés: le logement, l'école et le travail. Le droit de vote pour les étrangers UE est basé sur la réciprocité, dont il n'est pas question dans le présent projet. Enfin, l'UE ne compte aucun pays qui se soit doté à la fois d'une législation souple sur la nationalité et du droit de vote pour les étrangers hors UE.

19.05 Joseph Arens (cdH): Monsieur le président, le beau bleu de votre cravate commence à devenir très pâle.

Le président: Ce n'est pas la cravate qui importe, mais celui qui est derrière!

19.06 Joseph Arens (cdH): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, j'allais dire messieurs les présidents, mais où est donc Karel? Waar is Karel De Gucht?

Les discussions dans les Ardennes, qui ont donné lieu au projet de loi qui nous est soumis, ont marqué le début d'un séisme au sein des partenaires de la majorité, qui est à la hauteur du fossé qui sépare les membres de cette coalition. Je dirai au collègue Di Rupo que ce n'est pas en changeant les meubles que l'on améliore la qualité du bâtiment. Parfois, je continue à me demander comment vous pouvez gérer ce pays avec un parti qui, comme le dit mon collègue Melchior Wathelet, a dépassé l'extrême droite par la droite.

Nous avons donc eu droit en commission de l'Intérieur à des débats tendus, parfois houleux, rendus possibles par la tribune qui fut offerte par votre gouvernement aux thèses les plus extrémistes. Mais peut-être était-ce chose nécessaire afin de permettre à certains des membres de la majorité de lever le voile et d'enfin révéler les choix réels du gouvernement en place et ses orientations, dont certaines n'ont rien à envier ni aux discours ni aux slogans des plus extrémistes.

Ainsi, l'amendement déposé par M. De Gucht et ses amis n'est-il pas l'exact reflet des accords intervenus au sein de votre gouvernement et la reproduction de ce que sera le contenu de cette fameuse circulaire dont vous avez négocié les termes. Car, si la circulaire n'est pas le reflet de l'amendement, votre famille, cher collègue Eerdekkens, aurait dû déposer un second amendement afin de nous dévoiler le contenu de la circulaire démocratique. Mais puisque cette circulaire est le fruit d'un accord du gouvernement, c'est donc bien que tous les partenaires actuels de la majorité souscrivent à cette dernière et aux mesures qui y sont pronées.

Voilà une occasion renouvelée pour votre gouvernement de reprendre d'une main ce que vous faites mine de concéder par vos effets d'annonce et de manche, par votre propension à vous comporter en grand seigneur - que vous n'êtes pas - mais la concession n'est jamais qu'un mirage. L'espoir est toujours déçu de voir émerger un réel exercice de la démocratie. Vous prétendez être favorable au droit de vote. Certes, le dispositif législatif est sur notre table. Encore faut-il que la circulaire soit publiée un jour, ce dont je doute. Mais de quel droit de vote s'agit-il?

En commission déjà, j'ai fait état de cette hypocrisie que l'on nous sert en pâture dans toute sa splendeur.

Le droit de vote qui est offert n'est qu'un droit de seconde zone. A peine est-il jeté sur le papier que vous le complétez déjà d'une déclaration d'allégeance qu'il est indigne d'exiger dans une société qui se targue d'être démocratique et de défendre les droits les plus fondamentaux de l'être humain.

19.06 Joseph Arens (cdH): De discussies over dit ontwerp hebben een aardschok binnen de meerderheid teweeggebracht. Mijnheer Di Rupo, ik vraag me nog altijd af hoe u dit land kan besturen met een partij die extreem rechts zowaar rechts heeft ingehaald! In de commissie heeft uw regering sprekers ruim baan gegeven om de meest extremistische stellingen te ventileren. En misschien was dat wel nodig, om de echte beleidsvoornemens van de regering aan het licht te brengen. Was het amendement van de heer De Gucht en de zijnen geen voorafspiegeling van wat er in de fameuze omzendbrief waarover binnen de regering onderhandeld werd, zal staan? Zo neemt u gewoon met de ene hand terug wat u met de andere hand (althans in schijn) geeft.

De hypocrisie bereikt haar hoogtepunt. Het aangeboden stemrecht is niet meer dan een tweederangsrecht, dat aan strenge voorwaarden is onderworpen. Bovendien moet men een eindeloze reeks obstakels overwinnen om dit recht ook daadwerkelijk te kunnen uitoefenen. En u bent ook nog eens van plan het stemrecht te ontzeggen aan vreemdelingen wie de naturalisatie geweigerd wordt wegens feiten waarvoor de wetgeving in een ontzetting uit de politieke rechten voorziet. Dorst u zodanig naar macht dat u zelfs de bevoegdheden van andere overheden naar zich toe wil trekken?

Waarom zoveel beroering, ja zelfs leugens? Het is duidelijk niet de politieke wil om het migranten-stemrecht goed te keuren die u inspireert. Sinds de jaren zeventig heeft mijn partij ontelbare voorstellen in die zin ingediend.

En outre, la démarche est encore plus hypocrite, parce que vous prétendez, dans un élan de générosité démocratique, vouloir octroyer le droit de vote au plus grand nombre, tout en vous précipitant pour multiplier les obstacles et les embûches sur la route de l'exercice de ce droit. Faut-il vous rappeler combien les démarches administratives qui leur étaient imposées ont récemment découragé les ressortissants de l'Union européenne à exercer le droit de vote qui leur avait été octroyé? Mais la leçon n'a manifestement pas servi, puisque vous remettez le couvert!

L'hypocrisie sera bientôt à son comble lorsque sera édictée cette future circulaire. Elle videra de son objet le dispositif législatif qui nous est soumis, en ôtant la qualité d'électeur communal à l'étranger qui se sera vu refuser la naturalisation en raison de son implication dans un trafic de drogue, la traite d'être humains, des actes de pédophilie, des infractions graves, le crime organisé ou en raison de son appartenance à un mouvement intégriste et/ou terroriste hostile à l'intégration et à la société occidentale, ou à une secte dangereuse et nuisible pour ses membres et pour les tiers; ou encore en raison d'un double mariage ou d'un mariage fictif; ou enfin si sa demande a été ajournée à plusieurs reprises sans qu'aucune amélioration ait été constatée.

L'hypocrisie est ici à double face. Auriez-vous oublié que la législation actuellement en vigueur dans notre pays permet de condamner à une peine de déchéance des droits politiques dans de telles hypothèses? Ne faites-vous vraiment aucune confiance aux forces démocratiques de ce pays? Etes-vous animés d'une telle soif de pouvoir que vous entendez vous arroger des compétences qui reviennent à d'autres institutions?

Depuis votre arrivée au pouvoir, vous n'avez eu de cesse de museler les organes de contrôle de notre démocratie. Le pouvoir judiciaire est malmené; le Conseil d'Etat méprisé dans ses avis. Et que dire encore de votre propension, récemment apparue au grand jour, à ne pas faire respecter les obligations à l'égard de l'Etat, alors que le pays a besoin d'alimenter ses finances publiques, dans l'intérêt de tous. Je pense ici aux impôts.

Encore un exemple de cette dérive que nous dénonçons depuis longtemps: vous vous proposez de vous arroger le droit, par voie de circulaire, de déchoir un citoyen de ses droits politiques.

Mais revenons-en à la genèse du projet de loi à l'examen. Pourquoi tant d'agitation? Pourquoi tant de non-dits, voire de mensonges? Ce n'est manifestement pas la volonté politique d'octroyer le droit de vote aux étrangers qui vous motive. Depuis les années 70, le PSC d'abord, le cdH ensuite ont déposé moult propositions de loi visant à octroyer le droit de vote aux ressortissants étrangers. Les membres de votre majorité s'y sont systématiquement opposés, les libéraux francophones en tête.

Monsieur le président, on a presque l'impression que cette séance se retrouve sans président. Nous sommes sur un champ de foire! Pardonnez-moi mais c'est la réalité. C'est la déliquescence générale dans ce parlement et vous en êtes l'un des principaux responsables.

Le **président**: Monsieur Arens, nous ne sommes pas à l'école primaire!

19.07 Joseph Arens (cdH): Nous ne sommes pas dans une école primaire mais dans l'hémicycle qui devrait être le plus respectable de ce pays.

Le président: Et vous savez les faire taire, vous?

19.08 Joseph Arens (cdH): Présidez, je vous demande de présider.

Le président: Monsieur Arens, poursuivez, je vous prie.

(...) (...)

19.09 Joseph Arens (cdH): Quand lui présidait, il y avait un président!

Le président: Vous étiez là?

19.10 Joseph Arens (cdH): Oui, monsieur le président.

Le président: Alors vous avez la mémoire courte. Allez-y, monsieur Arens.

19.11 Joseph Arens (cdH): Je me demande bien qui a la mémoire courte!

Aujourd'hui, de l'aveu de tout un chacun, cette question ne représente plus qu'un problème marginal, compte tenu des modifications qui ont été apportées au code de la nationalité et qui ont permis à un grand nombre d'étrangers d'accéder à une participation à la gestion de la société à laquelle ils appartiennent.

Votre objectif était donc bien ailleurs. Il s'agissait seulement de marquer des points dans une campagne électorale déjà bien engagée, d'avancer ses pions sur le terrain électoral, voire – et l'hypocrisie est alors terrible – de préparer le terrain pour un nouveau débat communautaire et amorcer ainsi une nouvelle étape vers une modification institutionnelle. Un tel comportement démontre une légèreté incroyable de la part des dirigeants d'un pays, une légèreté qui vous a conduits pour des motifs purement électoralistes à porter sur la voie publique un débat qui a ouvert toutes les portes aux positions les plus extrémistes, les plus racistes et les plus antidémocratiques qui soient et que nous avons été contraints de subir.

Hélas pour vous, l'objectif est loin d'être atteint, quel que soit l'angle de vue selon lequel on se place. L'impact au niveau politique est contre-productif. Le droit de vote accordé est un droit sous conditions. Quel gâchis! Je ne peux que vous répéter les termes de mon intervention en commission de l'Intérieur: Si telle est votre conception de l'exercice de la démocratie, ce n'est pas la mienne, ce n'est pas la nôtre. Si seuls les effets d'annonce et la médiatisation sont vos soucis principaux mais que les actes, les actions ne suivent pas, je ne peux souscrire à votre conception de l'exercice du pouvoir, un pouvoir que nos concitoyens vous ont confié dans l'espoir qu'il serve l'intérêt du plus grand nombre. Si votre seul moteur est d'asseoir une toute-puissance à laquelle vous aspirez, je ne puis y souscrire. Si vous pensez garantir de cette façon la pérennité des principes démocratiques, prenez garde à ce que votre mode de gestion de la

19.11 Joseph Arens (cdH): Vandaag is dat probleem, in het licht van de versoepeling van de nationaliteitsverwerving, niet langer van betekenis. Uw bedoelingen lagen ook elders: u wou scoren in de kiescampagne. Die lichtzinnigheid siert de leidende klasse niet. Bovendien schoot de maatregel zijn doel jammerlijk voorbij. Op het politieke vlak bereikte men het omgekeerde van wat men wilde bereiken. Het stemrecht dat wordt toegekend is aan voorwaarden verbonden. Wat een puinhoop! Dat is misschien uw opvatting van de democratie, maar niet de onze. U zal moeten opletten dat de manier waarop u de res publica beheert, de deur niet verder open zet voor het extremisme dat u zegt te willen bestrijden. Verdedigt u de democratie eigenlijk nog wel?

chose publique ne creuse davantage le lit de ces extrémismes que vous prétendez vouloir combattre par ailleurs.

Ma question finale est: Défendez-vous encore la démocratie?

19.12 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, collega's, het zal u misschien verbazen maar ik zal mijn eerste pijlen afschieten op de christen-democraten.

Ik breng u even in herinnering dat het stemrecht voor vreemdelingen reeds eind jaren 80 in de regeringsverklaring van Wilfried Martens was opgenomen. In 1998, onder premier Dehaene, werd het grondwettelijk mogelijk gemaakt. Jean-Luc Dehaene maakte van de moord op het Marokkaanse meisje Ben Aïssa schaamteloos misbruik om het stemrecht weer op de politieke agenda te plaatsen.

Loubna Ben Aïssa werd natuurlijk niet vermoord omdat er geen stemrecht voor vreemdelingen bestond. Loubna Benaïssa werd vermoord omwille van een lakse aanpak van de criminelen en omwille van de schuldige nalatigheid van de politieke kaste. De regering-Dehaene liet haar moordenaar Derochette vrij, ondanks zijn vroegere misdaden.

CD&V is tegen het migrantenstemrecht omdat ze in de oppositie zitten. U zult dat nog leren, mijnheer Claes. Ik geloof echter nooit dat CD&V er zou tegen zijn mochten ze in de regering zitten met de PS. Ze zouden geen neen durven zeggen.

Leden van de christen-democraten, u hebt in elk geval deze zaak grondwettelijk mogelijk gemaakt. Wij hebben destijs gewaarschuwd voor deze open grondwetswijziging, maar de christen-democraten wilden niet luisteren. U bent dus mee verantwoordelijk.

Dit bij wijze van inleiding.

Wat is de stand van zaken nu? De Franstalige partijen zijn allemaal voor, onder meer omdat dit voor hen in Brussel gunstige gevolgen heeft. Het is algemeen bekend dat de overgrote meerderheid van de vreemdelingen voor de Franstalige taalrol en dus ook voor de Franstalige partijen kiest. Het is hetzelfde stramien, Vlaamse collega's, als bij de naturalisaties. Ik citeer de fractievoorzitter van de PS in Le Matin: "Notre commission fait plus pour la francisation de Bruxelles que tout ce que les autorités flamandes ne feront jamais pour s'y opposer."

Er werd daartegen even geprotesteerd door de liberalen – onder andere door de heer Cortois die een klein beetje protest liet horen – maar zij laten begaan.

Ik heb wel gezegd dat alle Franstalige partijen voor zijn, maar dat is niet hetzelfde als dat alle Franstalige kiezers voor zijn. Zoals bekend zijn er peilingen waaruit blijkt dat ook in Wallonië een meerderheid van de bevolking tegen het vreemdelingenstemrecht is. Ik weet dat men statistieken kan laten zeggen wat men wil. Ik herinner mij echter een debat van eind vorig jaar op RTL-TVI. Daaruit bleek dat van de 5.000 Franstalige kijkers – dat is toch een ernstige peiling – maar liefst 93% tegen was. Zoals bekend malen de Franstalige politici daar niet om. Ze kennen toch geen rechtse oppositie, geen nationalistische

19.12 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Je décocherai mes premières flèches sur les chrétiens-démocrates. Le droit de vote des immigrés faisait déjà partie des desiderata des premiers ministres Martens et Dehaene. Ce dernier l'a rendu possible sur le plan constitutionnel à la suite de l'assassinat de Loubna Benaïssa. Ce crime n'est en rien lié au droit de vote, mais a tout à voir avec le laxisme dont il est fait preuve à l'égard des criminels dans ce pays. Le CD&V est opposé au projet uniquement parce qu'il se trouve dans l'opposition. Ce parti est lui aussi responsable de la situation actuelle.

Tous les partis francophones sont favorables au projet parce que séduits par les avantages électoraux que leur procurerait le droit de vote des immigrés à Bruxelles. Tout le monde sait que la plupart des allochtones voteront pour des partis francophones. La même attitude est adoptée qu'à l'égard des naturalisations. A l'époque, M Eerdekkens a déclaré triomphalement que les naturalisations favoriseraient considérablement la francisation de Bruxelles. Les hommes politiques francophones se moquent du fait que la majorité des Wallons et des Bruxellois y est opposée. Ils n'ont aucun compte à rendre à une opposition nationaliste. Le fossé qui sépare le politique du citoyen peut difficilement s'agrandir davantage.

C'est précisément là que se situe l'épine communautaire du dossier: une fois de plus, la Flandre subit la situation et la loyauté fédérale est à sens unique. La population flamande en a conscience et réagira de manière appropriée.

L'attitude du sp.a est limpide: le

oppositie zoals het Vlaams Blok in Vlaanderen en in Brussel. Ik kom straks nog terug op Brussel. Het blijft in elk geval vreemd dat de helft van de Walen en minstens de helft van de Brusselaars tegen is, maar dat al hun vertegenwoordigers voor zullen stemmen. Van een kloof met de burger gesproken. Het zal ons in Brussel natuurlijk geen windeieren leggen en voor één keer mag ik zeggen: "Merci Laurette, merci Louis".

Er zit trouwens een zware communautaire angel aan deze wet. Vlaanderen moet nogmaals op een bijzonder grove wijze slikken wat in Wallonië wordt beslist. De Waalse partijen weten zeer goed dat de Vlamingen dit niet lusten en toch drijven ze hun wil door. Als er al een lichtpunt is in deze zaak, dan is het wel het volgende: de Vlamingen zien dat de PS en MR hen weeraal iets door de strot rammen en dat de zogenaamde federale loyaliteit maar in één richting werkt.

Wat de partijen aan Vlaamse kant betreft, kan ik over de sp.a kort zijn. Zij verloren de voorbije jaren een paar honderduizend stemmen aan het Vlaams Blok en die moeten natuurlijk worden gecompenseerd door aan steeds meer vreemdelingen stemrecht te verlenen. De bijzonder sluwe Stevaert doet alsof en klaagt dat zijn partij stemmen verliest ten gevolge van dit debat. Hij weet tegelijkertijd echter zeer goed dat zijn partij met het leeuwendeel van de vreemdelingenstemmen – zowel van de honderdduizenden nieuwe Belgen als van de niet-Europese vreemdelingen – gaat lopen. Het schijnheilig paterke zegt ook nog dat het slechts om een honderd vijftigduizend vreemdelingen gaat en dat we daaraan dus niet te veel gewicht moeten geven. Mijnheer Stevaert weet echter zeer goed dat die stemmen geconcentreerd zitten. Hij weet dat zij bijvoorbeeld in Antwerpen een tweetal zetels waard zijn en dat zij dus de socialisten in 2006 in het zadel kunnen houden. Dat is de sluwe berekening van Stevaert, die natuurlijk niet verdwijnt door het lachwekkende voorbeeld waarmee de heer De Coene ons probeerde te sussen toen hij zei dat er in Aalter slechts negen vreemdelingen mogen stemmen.

Daar gaat het natuurlijk niet over. Het gaat over Antwerpen en over Brussel. In de negentien Brusselse gemeenten gaat het om 65.000 potentiële kiezers. Ik geef u even lezing van het euforisch bericht vandaag in La Libre Belgique. La Libre Belgique zegt dat tussen 20% en 35% van de kiezers precies die niet-Europese vreemdelingen zullen zijn. In Sint-Joost gaat het om 35% van de kiezers, in Schaarbeek om 21% van de kiezers, in Molenbeek om 20% van de kiezers en in Brussel-Stad met zijn 140.000 inwoners gaat het om 16% van de kiezers. Dat is wat ons in Brussel te wachten staat.

Dat heeft de heer De Coene dus allemaal niet begrepen. Hij probeert ons te sussen met het werkelijk ridicule voorbeeld van Kortrijk en van Aalter waar, gelukkig maar, veel minder niet-Europese, niet-stemgerechtigde vreemdelingen binnenkort toch mogen stemmen. Men moet trouwens eerlijk zijn bij de socialisten. Mijnheer De Coene, u zou eens moeten proberen eerlijk te zijn en bijvoorbeeld toe te geven dat het niet ophoudt bij die 140.000 of die 160.000 niet-Europese vreemdelingen. Elk jaar, mijnheer De Coene, komen er tienduizenden niet-Europese vreemdelingen bij via de asielprocedure. Zij worden geregulariseerd, zij hebben recht op gezinsherening; er worden schijnhuwelijken aangegaan en er worden zelfs nog duizenden arbeidsvergunningen uitgereikt. Mijnheer De Coene, zeg

parti a perdu un grand nombre de voix au profit du Vlaams Blok et compte sur les étrangers pour compenser ce déficit. Le président de parti sait bougrement bien que la grande majorité de ces nouvelles voix sont acquises à son parti. Ce diable de Stevaert prétend, pour calmer le jeu, qu'il ne s'agit que de 150.000 voix. Il n'ignore cependant pas que ces voix sont concentrées dans les villes d'Anvers et de Bruxelles. A Anvers, les voix des immigrés valent deux sièges et à Bruxelles, la communauté étrangère est un réservoir de 65.000 électeurs potentiels. Dans de nombreuses communes bruxelloises, les nouveaux électeurs représenteront plus d'un quart de l'électorat. Si l'on y ajoute les dizaines de milliers d'étrangers supplémentaires chaque année par le biais de l'asile, du regroupement familial et d'autres procédures aussi souples, il devient évident que le chiffre de 150.000 nouveaux électeurs sera rapidement dépassé, et de beaucoup.

Officiellement, le VLD y est opposé. L'analyse intellectuelle du président du VLD, M. De Gucht, aurait dû convaincre tout le monde. Dans l'intervalle, nous avons assisté à sa déconfiture. Il entendait convaincre le PS, le MR et le sp.a mais il n'est même pas parvenu à rallier les membres de son propre parti à son point de vue. Personne ne l'a écouté et les membres plus à gauche du VLD, tels que Mme Van de Castele et M. Van Krunkelsven, ont adopté le projet de loi sur le droit de vote des étrangers au Sénat sans se démonter. Lors du vote de ce soir, tous les membres du VLD ne suivront pas la ligne de parti. Mme Neyts a annoncé qu'elle approuverait le projet de loi. La direction du VLD reste muette face à un tel mouvement de dissidence. Les têtes de M. De Gucht et des libéraux profonds tels que M. Coveliers, devaient tomber. Voilà qui suffisait. La carrière de M.

dat ook eens tegen uw kiezers en voeg eraan toe dat voornoemde groep in de toekomst ook stemrecht moet krijgen.

Ik kom nu tot de VLD. De liberalen zijn officieel tegen het migrantenstemrecht. De heer De Gucht zou proberen zijn coalitiepartners met een – zoals men dat in zijn middens noemt – een intellectuele analyse te overtuigen. De heer De Gucht zou een onderbouwd betoog houden, gestaafd aan de hand van logische argumenten. Welnu, collega's, wij hebben gezien wat voor een afgang dat voor De Gucht persoonlijk is geworden. Dat is ook begrijpelijk, want wie zou De Gucht overtuigen: de PS, de MR, sp.a-spirit? Zij hebben niet eens geluisterd. Meer nog, zelfs de zielige argumentatie van Els Van Weert woog voor Verhofstadt blijkbaar meer dan de logica van Karel De Gucht.

Collega's, de intussen geliquideerde voorzitter De Gucht kon dat pleit niet winnen. Hij slaagde er immers niet eens in zijn eigen partijgenoten te overtuigen. In de Senaat stemden linkse VLD-senatoren voor het stemrecht, terwijl Coveliers, Dedecker en Leduc op hun donder kregen. De spiritiste Van de Castele en de blauwe Agalev'er Vankrunkelsven lapten het partijstandpunt aan hun laars, maar niemand zei wat bij de VLD.

Zo meteen, mijnheer Daems, zal mevrouw Neyts hier in de Kamer al evenmin het standpunt van uw en haar partij volgen. Niemand spreekt er haar echter op aan. Voor lichtgewicht Sven Gatz idem dito: niemand zegt wat. Voor de donkerblauwe liberalen echter, mijnheer Daems, geldt wat anders. De fractieleider in de Senaat werd gedefenestreerd. De Gucht zelf moest eruit. De carrière van Verhofstadt is namelijk veel belangrijker dan het partijstandpunt.

Collega's, dat is de genese van het Heizeldrama en van het hele VLD-drama van de voorbije jaren. Het resultaat is het liquideren van mensen als Anke Vandermeersch, Ward Beysen, Hugo Coveliers, Claudine De Schepper en nu zelfs van De Gucht en persone. Omwille van het premierschap van Verhofstadt slikt VLD keer op keer haar programma in. Omwille van Verhofstadt hebt u de snel-Belg-wet goedgekeurd, werden een kwart miljoen vreemdelingen nieuwe Belg, werden 50.000 illegalen geregulariseerd, worden binnenkort de moskeeën in dit land gesubsidieerd, laat u toe dat fundamentalisten worden benoemd in de Executieve en moeten vandaag nu ook alle niet-Europese vreemdelingen de mogelijkheid krijgen om mee het beleid te bepalen in onze steden en gemeenten.

Collega's, zo een batterij aan maatregelen bestaat in geen enkel land. Nergens in de wereld vindt u zo een combinatie van voorrechten voor vreemdelingen. Nergens.

De wet van vandaag kan men vergelijken met het edict van Caracalla uit het jaar 212. Caracalla was de decadente Romeinse keizer – er waren er nog, hij was er een van – die iedereen – ik zeg wel iedereen – in het Romeinse Rijk het Romeinse burgerschap gaf. Dat is dus net hetzelfde als de huidige maar ook de vorige regering-Verhofstadt doet, die honderdduizenden vreemdelingen regulariseert, naturaliseert en, zelfs als ze geen Belg willen worden, toch nog het stemrecht geeft. Ik citeer even uit mijn boek, als ik mag: "Het edict van Caracalla leidde niet tot een romanisering van de vreemdelingen, maar tot een verregaande vervreemding van de autochtone Romeinen." Mutatis

Verhofstadt prime la logique de M. De Gucht. Le VLD fait toutes les concessions nécessaires pour que M. Verhofstadt conserve son poste de premier ministre. Après la loi sur l'acquisition rapide de la nationalité belge, les régularisations, les subventions accordées aux mosquées et les nominations d'intégristes à l'Exécutif des musulmans, nous adoptons aujourd'hui un énième privilège en faveur des étrangers.

Un tel éventail de priviléges accordés aux étrangers n'existe qu'en Belgique. Cette situation n'est pas sans rappeler l'édit de Caracalla de 212 par lequel les Romains de souche avaient l'impression d'être devenus des étrangers et qui n'a pas pour autant abouti à la romanisation des étrangers.

Des dizaines de mandataires locaux du VLD ont signé la pétition Beysen contre le vote des étrangers. Le VLD va perdre un nombre important d'électeurs. Ceux-ci ne font en effet pas partie des cadres du parti. Vingt-cinq pour cent des électeurs du VLD estiment que le droit de vote des étrangers vaut la peine de déclencher une crise. Le VLD perdra ces électeurs le 13 juin 2004.

Quel est en définitive le point de vue du VLD? 250.000 étrangers ont obtenu la nationalité belge par le biais de la loi sur l'acquisition rapide de la nationalité. Le VLD leur a donc accordé le droit de vote pour la Chambre et le Sénat. La direction du parti souffle le chaud et le froid. Par le passé, les locomotives du VLD y étaient favorables. Aujourd'hui, elles ont changé d'avis mais estiment que cela ne vaut pas la peine de provoquer une crise. Voilà une attitude hypocrite, plus commune à feu le CVP.

Il y a deux ans, le Pacte de Vilvorde stipulait que le suffrage

mutandis is dat het wat op termijn in dit land staat te gebeuren. Uw grenzeloze toegeeflijkheid en de niets ontziende ambitie van de heer Verhofstadt zullen ertoe bijdragen.

VLD-collega's, uw aanhangars zijn dat grondig beu. Het bewijs werd gisteren trouwens nogmaals geleverd. Tientallen VLD-mandatarissen hebben de petitie van Ward Beysen tegen het vreemdelingenstemrecht getekend, nochtans goed wetende dat er net een VLD-parlementslied was buitengegooid. Dat zegt in mijn ogen meer dan genoeg. U zal een pak kiezers verliezen. U moet immers niet geloven dat u van hen ook 83% van het vertrouwen zult krijgen, zoals op uw congres.

U kunt uw kiezers niet vergelijken met uw kaderleden! Ik waag mij zelfs aan een voorspelling. Volgens uw eigen peiling van vorige week verkiest 25%, mijnheer Tommelein, van de VLD-kiezers een regeringscrisis boven het vreemdelingenstemrecht. Dat zegt uw eigen peiling. Ik zeg u: op 13 juni bent u die kwijt. Op 13 juni zal een kwart van uw kiezers ontgoocheld afhaken. Dat is dus de ramp die u te wachten staat. Misschien beseft u het nog niet, maar uw kiezers zijn veel minder geneigd die vernedering te slikken dan uw kaderleden, dan de mensen die op uw congres waren. Of denkt u misschien dat die vele verplichten die op de Heizel waren, dat die honderden cabinetards op de Heizel te vergelijken zijn met de doorsnee VLD-kiezer? Als u dat denkt, zult u nog raar opkijken.

Collega's van de VLD, ik heb nog een vraag. Ik denk dat uw kiezers zich dezelfde vraag stellen. Wat is nu eigenlijk het standpunt van de VLD? U steekt eigenlijk zo'n beetje de vroegere CVP naar de kroon inzake hypocrisie. De VLD heeft er door de snel-Belg-wet voor gezorgd dat in de voorbije vijf jaar, zoals ik zei, een kwart miljoen vreemdelingen de Belgische nationaliteit kreeg. De VLD moet dus niet zeggen dat ze tegen het gemeentelijk stemrecht voor vreemdelingen is: de VLD gaf ze al stemrecht voor Kamer en Senaat. Als u durft naar de kiezer te gaan met de boodschap dat u uw best hebt gedaan om het stemrecht tegen te houden, zult u telkens in elk lokaal debat, in elke tv-uitzending te horen krijgen dat u de Vlamingen een rad voor de ogen draait. Door de snel-Belg-wet, VLD, hebt u het stemrecht voor de vreemdelingen al voor een groot deel gerealiseerd.

Er zijn nog vragen van uw kiezers. U laat niet alleen linkse nieuwlichters à la Vankrunkelsven ongestraft tegen uw eigen programma stemmen, maar de partijtop zelf springt van het ene been op het andere. Het is misschien een beetje ongelukkig om dat nu te zeggen met de heer Dewael hier voor ons. In het verleden spraken kopstukken van de VLD zich uit voor het vreemdelingenstemrecht, nu zijn ze zogenaamd tegen. Ze zijn tegen, maar dan weer niet genoeg om er een regeringszaak van te maken.

Ik geef een paar voorbeelden van standpunten van vooraanstaande VLD'ers. Twee jaar geleden, mijnheer Dewael, u zult zich dat herinneren, hebt u in het pact van Vilvoorde, dat u bijzonder goed moet kennen, gesteld dat elke inwoner van Vlaanderen vóór 2010 algemeen stemrecht moest genieten.

Zwijgen is toestemmen, dus elke inwoner van Vlaanderen moet vóór 2010 algemeen stemrecht krijgen. Dat staat zwart op wit in het pact van Vilvoorde van twee jaar geleden, mijnheer Dewael. Dat gaat dus

universel devait être accordé à chaque habitant de la Flandre avant 2010. M. Patrick Dewael soutient-il toujours cette thèse? Il y a huit jours, M. Tommelein se prononçait en faveur du droit de vote et de la suppression de l'obligation de vote. M. De Gucht souffle le chaud et le froid. Dans la "Gazet van Antwerpen", il déclare que pour lui personnellement, chacun peut jouir du droit de vote, mais que de nombreux Flamands ne voient pas les choses de cette manière.

Si les Flamands y sont opposés, le moment est venu de se dresser contre le PS et le MR. Mais les hommes politiques flamands ont l'habitude de céder. S'ils n'osent pas opérer un choix courageux aujourd'hui, ils en subiront les conséquences au mois de juin.

veel verder dan de tekst waarover wij hier vandaag stemmen. U moet niet van neen schudden. De tekst is zeer duidelijk. U hebt dat verklaard. U trekt nu blijkbaar uw staart in.

Misschien doet de heer Tommelein dat ook. Dat is iets minder lang geleden. De heer Tommelein zei mij acht dagen geleden duidelijk: stemrecht voor iedereen en de afschaffing van de stemplicht. Of is dat ook al niet waar? De heer Tommelein weet niet meer wat hij heeft gezegd. De heer Dewael weet het niet meer. Ze zwijgen als vermoord. Dat kost stemmen. Dat is zielig. Politieke moed is een mooie deugd, mijnheer Tommelein, mijnheer Dewael.

19.13 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): ...Het debat in de Kamer zal op een democratische manier worden gevoerd door de VLD – helemaal anders dan in Senaat – door de heer De Gucht. Nu de heer De Gucht er niet is, debatteert de VLD niet meer. Dat is de logica.

19.13 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Depuis que Karel De Gucht se tait, plus aucun membre du VLD n'intervient encore dans le débat.

19.14 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Collega Annemans, de heer De Gucht blaast ook warm en koud. Nu is de heer De Gucht immers tegen. Anderhalf jaar geleden zei hij echter in Gazet van Antwerpen, ik citeer: "Voor mij mogen ze persoonlijk stemmen, maar ik stel alleen vast dat veel Vlamingen daar een probleem mee hebben". Wie mij niet gelooft, krijgt zo meteen het knipsel.

19.14 Filip De Man (VLAAMS BLOK): Il n'y a que le Vlaams Blok qui prend clairement position: nous sommes contre le droit de vote pour les étrangers. Nous sommes tout aussi opposés aux naturalisations massives, même si nous ne rejetons pas le principe même de la naturalisation. Pour nous, la naturalisation et le droit de vote sont le point d'orgue d'une intégration réussie. Dans l'état actuel des choses, l'obtention de la nationalité belge n'est liée à aucune condition. Des individus qui ne partagent pas nos valeurs ni nos normes, pourront bientôt peser sur le processus décisionnel. En fait, on achète tout simplement les voix à Bruxelles. Le PS et Mme Onkelinx espèrent que ces personnes recevront des consignes des imams pour "bien" voter.

VLD-collega's, als zoveel Vlamingen er een probleem mee hebben en als bijna uw hele partijkader tegen is, dan moet u de moed van uw overtuiging hebben en de PS en de MR keihard afdreigen.

Waarom mogen zij ons trouwens altijd afdreigen? Waarom hebben zij trouwens altijd succes met die tactiek? Omdat jammer genoeg de Vlaamse politici van het slag van de heer Dewael geen ruggengraat hebben. Het is dus één voor twaalf, mijnheer Tommelein. U hebt dus de keuze. Ofwel brengt u de moed op om er nu een regeringszaak van te maken en sluit u opnieuw aan bij uw achterban. Ofwel gaat u over enkele maanden ten onder als waterdrager van de PS en de sluwe Stevaert.

Wat is de mening van het Vlaams Blok? Wij zijn vierkant tegen het vreemdelingenstemrecht, net zoals wij vierkant tegen de massale naturalisaties van de voorbije jaren zijn. Wij zijn niet tegen het principe van de naturalisatie. Mensen die zich willen assimileren, die hun lot verbinden aan onze samenleving, die een bepaalde verdienste hebben, die hun loyaliteit betonen, die mensen kunnen in aanmerking komen. Stemrecht, mijnheer Daems, is het sluitstuk van een geslaagde integratie.

Le premier ministre est aussi favorable à l'adhésion de la Turquie à l'UE. Ici encore, il ne tient pas compte de l'opinion des Flamands. Par cette adhésion, 65 millions de Turcs se verront en théorie accorder le droit de vote aux élections communales et européennes. Dans 20 ans, 100 millions de Turcs seront concernés. Leur niveau de vie est particulièrement bas. Des millions d'entre eux risquent donc de vouloir immigrer le plus rapidement possible vers l'Europe

Zoals het nu echter wordt geregeld, is van dat alles geen sprake. Men moet niet geïntegreerd zijn, men moet hier niet werken, men moet hier zelfs onze taal niet spreken. Niets wordt vereist om Belg te worden. In Brussel, Antwerpen en andere steden zullen er op 13 juni dus vreemdelingen aanschuiven die niet eens kunnen lezen wat er op hun stembrief staat, niet eens kunnen lezen voor wie ze moeten stemmen.

Natuurlijk, de PS en minister Onkelinx hopen dat de vreemdelingen hun richtlijnen krijgen van de imams. In Brussel moeten de imams ervoor zorgen dat het nieuwe kiesvee van mevrouw Onkelinx voor de

PS stemt, dat ze juist stemmen. Ik vind dat, eerlijk gezegd, ongelooflijk en ontoelaatbaar. Het gaat soms – niet altijd – om mensen die geen enkele affiniteit hebben met onze waarden en normen. Toch mogen zij mee bepalen welk beleid er gevoerd wordt. Binnenkort staan er vreemdelingen in het stemhokje die de stembiljetten niet eens kunnen lezen, maar zij zullen stemmen voor links. Mijnheer De Coene, u bent blij. Wat u op 13 juni aan het Vlaams Blok zult verliezen, kunt u weer goedmaken door de stemmen van de vreemdelingen. Zeker voor de PS, iets minder voor sp.a, is dat de bedoeling.

Het is bekend dat de PS bestaat uit goede handelaars. Het is "donnant donnant": de vreemdelingen zorgen voor de stemmen en de PS benoemt de imams in de Executieve. Als dat fundamentalistische imams zijn, dan is dat maar zo. In de vroege namiddag hebben wij vandaag nog kunnen horen dat minister Onkelinx zei dat er niets aan de hand is. Extremisten, fundamentalisten, integristen? Geen probleem!

Ik vind niets uit. Wellicht luistert er geen enkele socialist. Toch gebeurt hetgeen de "nare pater" letterlijk in zijn boek heeft geschreven: die stemmen worden gekocht in Brussel. Niemand van het regime ligt daarvan blijkbaar wakker.

Let op, ik verwijt Onkelinx eigenlijk niets. Zij is links en zij komt uit een multiculturele familie. Zij is dus rechtlijnig: zij doet wat zij behoort te doen. Mijnheer Dewael, die rechtlijnigheid vinden wij minder terug bij u en bij de heer Verhofstadt.

Ik wil er trouwens nog op wijzen dat de eerste minister ook voorstander van is – dat is in het debat in de commissievergadering niet aan bod gekomen – van de toetreding van Turkije tot de Europese Unie.

Welnu, dames en heren, er zijn zelfs geen dames, ze zijn bijna allemaal weggevlucht. Alleen de heer Marinower is er nog, een moedig man. Ook hier, leden van de VLD, lapt u de mening van de Vlamingen aan uw laars. De overgrote meerderheid van de Vlamingen wil er niet van weten. Maar goed, Verhofstadt heeft geen boodschap aan die mening. Het komt hem natuurlijk in de internationale kringen waar hij de laatste tijd zo graag verkeert goed uit. Hij is voor de aansluiting van Turkije. Dat betekent dus wel dat in theorie 65 miljoen Turken gemeentelijk en Europees stemrecht moeten krijgen van de heer Verhofstadt. Op termijn moeten zij dus allemaal Europeanen worden en dus alleszins het gemeentelijk en Europees stemrecht genieten. U zult natuurlijk zeggen dat die toch niet allemaal naar hier komen. Ik heb toch wat angst, omwille van de demografische evolutie in Turkije waar ze binnen twintig jaar met 100 miljoen zullen zijn en waar de levensstandaard bijzonder laag is. Het risico bestaat dus dat miljoenen van hen inderdaad naar West-Europa zullen emigreren van zodra ze lid worden van de Europese Unie.

Collega's, het past allemaal in de lemmingenmentaliteit die veel van onze leiders, zowel Belgische als Europese leiders, kenmerkt. Als ik de recente verklaringen van Louis Michel mag geloven zou zelfs een aantal landen uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika lid moeten worden van de EU. Men vraagt zich dus af wat zo'n mensen als Verhofstadt en Michel bezield. Hebben zij nog wat anders voor ogen

occidentale. Tout ceci dévoile l'esprit grégaire des dirigeants belges et européens.

Je remercie M. De Gucht pour son tristement célèbre amendement. Toute la Flandre sait à présent que les étrangers criminels auront voix au chapitre en politique. Jusqu'à récemment, il était relativement facile d'exclure une personne du droit de vote si elle avait été condamnée à une peine de prison d'au moins 4 mois. En matière de droit de vote pour les ressortissants européens également, l'Office des étrangers et Europol ont instauré un filtre. MM. De Gucht, Cortois et Anthuenis doivent constater aujourd'hui qu'une telle option n'est pas envisageable pour les étrangers non européens. Personne ne peut garantir qu'il sera vérifié si aucun des 150.000 étrangers n'a commis de faits graves. L'Office des étrangers ne peut déjà le confirmer lorsqu'il s'agit de naturalisations. Les nouveaux Belges comptent pourtant dans leurs rangs quelques personnages douteux.

Le Vlaams Blok n'approuvera évidemment pas cette loi. Nous essayerons même d'en réduire la portée. Si le mot d'ordre est "tous contre un", nous appliquerons volontiers la stratégie du "un contre tous".

dan de pure machtswellust?

Ik zou ten slotte een woord van dank willen uitspreken voor uw voormalige partijvoorzitter. De heer Daems zal het hem misschien willen overmaken. Ik stuur hem een woord van dank toe omwille van zijn amendement, het beruchte amendement van de heer De Gucht. Dank zij dat amendement, collega's, weet nu heel Vlaanderen dat door de wet waarover vandaag gestemd wordt ook de criminelle vreemdelingen mee het beleid in onze steden en gemeenten zullen mogen bepalen. Tot voor kort was het vrij eenvoudig om kiesgerechtigden die een gevangenisstraf opliepen van minstens vier maanden van het stemrecht uit te sluiten. Het ging immers om Belgen. Inzake het stemrecht voor Europese onderdanen kon men redelijkerwijze verwachten dat ook hier een filter ingebouwd was middels de goede diensten van Vreemdelingenzaken, Europol en dergelijke. Vandaag staat men echter voor de vaststelling – de heer De Gucht, de heer Cortois en de heer Anthuenis stonden voor de vaststelling – dat dit ondoenbaar is voor de niet-Europese vreemdelingen.

Niemand kan garanderen dat de 150.000 vreemdelingen gescreend worden op zware feiten die ze eventueel zouden gepleegd hebben in hun land van herkomst of in andere landen. Het is nu trouwens geweten dat Vreemdelingenzaken dat zelfs niet aankan inzake naturalisaties. Bij die honderdduizenden nieuwe Belgen zitten er ook wel wat verdachte figuren. De heer De Gucht sprak over integristen, mensen die mogelijk banden hebben met terroristen, mensenhandelaars, drugsmokkelaars en misdadigers van alle slag. Collega's van de VLD, als het dat is wat de heer De Gucht wilde aankaarten met zijn initiatief, dan is hij daar wonderwel in geslaagd.

Collega's, ik rond af. Het Vlaams Blok zal om alle vernoemde redenen deze wet natuurlijk niet goedkeuren. En meer zelfs, wij zullen ons uiterste best doen om deze wet terug te schroeven. Als jullie zeggen dat het allen tegen één is, dan zeggen wij altijd dat het één tegen allen is.

19.15 Elio Di Rupo (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, la proposition de loi que nous nous apprêtons à voter aujourd'hui a suscité controverses et débats, tant dans l'enceinte de ce parlement qu'au dehors.

Je peux comprendre que certaines formations politiques se montrent hésitantes. Je peux comprendre également que certains citoyens s'opposent au droit de vote des non-Européens aux élections communales. C'est d'ailleurs leur droit. L'esprit de compétition de notre époque, la crainte généralisée quant à leur avenir et le manque de pédagogie contribuent à générer chez eux un sentiment anti-étranger. Je comprends tout cela!

Toutefois, tout en respectant les autres et les autres formations politiques, permettez-moi de vous faire part de la position du PS. Pour le PS, il est de la responsabilité des représentants de la nation de montrer à nos concitoyens où sont les vraies causes de l'insécurité d'existence. Celles-ci ne sont évidemment pas à rechercher dans la présence des ressortissants étrangers sur notre territoire.

Les causes du mal-être de bon nombre de nos concitoyens sont, par

19.15 Elio Di Rupo (PS): Over het wetsvoorstel waarover wij vandaag zullen stemmen, is er zowel in als buiten het Parlement uitvoerig gedebatteerd. Ik kan de aarzelingen en de weerstand van sommigen begrijpen. Competitiegeest, angst, onvoldoende voorlichting, het zijn allemaal factoren die deze afkeer van de vreemdeling in de hand werken. De PS vindt dat de politieke vertegenwoordigers de verantwoordelijkheid dragen om de vinger op de echte oorzaken van het onbehagen van onze samenleving te leggen. Het is onze verantwoordelijkheid een antwoord te geven op die problemen en de mensen duidelijk te maken wat de precieze

exemple, le chômage, la précarité, l'insécurité, les logements inadaptés, les quartiers ghettos.

Notre principale responsabilité est d'éliminer ces difficultés. Notre responsabilité de représentants de la nation est aussi d'éclairer au mieux nos concitoyens sur les enjeux et la portée réelle de la loi que nous nous apprêtons à voter.

Collega's, laten we de feiten onder ogen zien. Iets minder dan 10% van onze huidige bevolking bestaat uit vreemdelingen. De niet-Europeanen die op basis van hun leeftijd mogen stemmen - de personen over wie het hier gaat -, maken op hun beurt 2% van de meerderjarige bevolking uit. Indien ze stemrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen krijgen, zal dit het verkiezingsresultaat niet fundamenteel beïnvloeden.

(...): Hypocriet!

(Geroep)
(Brouhaha)

De voorzitter: Collega's, beheers u.

19.16 Elio Di Rupo (PS): Collega's, ik herhaal. Indien die personen stemrecht krijgen bij de gemeenteraadsverkiezingen, zal dit het verkiezingsresultaat niet fundamenteel beïnvloeden.

(Geroep)
(Brouhaha)

19.17 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): 60.000 stemmen meer!

De voorzitter: Collega's, alsjeblieft. Mijnheer Laeremans, de heer Di Rupo heeft het woord.

19.18 Elio Di Rupo (PS): Dit werd reeds aangetoond naar aanleiding van de toekenning van het stemrecht van de Belgen in het buitenland. 215.000 Belgen wonend in het buitenland, hadden de mogelijkheid te stemmen. Dat heeft geen grote politieke veranderingen veroorzaakt. (*Protest van de Vlaams Blok-fractie*)

De voorzitter: Mijnheer Laeremans, u kunt later het woord krijgen. Iedereen heeft het recht zijn standpunt te verdedigen. Bovendien doet de heer Di Rupo dat in uw en mijn taal.

19.19 Elio Di Rupo (PS): In totaal konden 215.000 Belgen in het buitenland deelnemen aan de verkiezingen. Slechts 154.000 niet-Europeanen zijn betrokken bij het stemrecht op lokaal niveau. Om te mogen stemmen zullen ze zich bovendien in hun gemeente moeten inschrijven.

Il faut donc, chers collègues, cesser d'agiter le spectre d'un bouleversement politique en cas d'accession des non-Européens au droit de vote. Ceux qui affirment cela mentent.

Par ailleurs, est-il nécessaire de rappeler que ce droit de vote ne vaudra que pour les seules élections communales? C'est d'ailleurs une grande différence avec ceux qui choisissent la nationalité belge et qui, eux, peuvent aussi voter aux élections régionales et fédérales.

streking en teneur zijn van de wet die hier in stemming zal worden gebracht.

Nous devons voir la réalité en face: 10% de la population sont constitués d'étrangers. Les 154.000 non-Européens qui sont en âge de voter représentent 2% des majeurs. S'ils obtiennent le droit de vote aux élections communales, le scrutin ne s'en trouvera pas fondamentalement bouleversé.

19.18 Elio Di Rupo (PS): Le droit de vote pour les 215.000 Belges à l'étranger n'a pas entraîné de glissement politique important. (*Protestations du Vlaams Blok*)

19.19 Elio Di Rupo (PS): Les 154.000 étrangers non européens qui obtiennent le droit de vote local devront s'inscrire dans leur commune s'ils veulent faire valoir ce droit.

Men moet maar eens ophouden met het spook van een politieke aardverschuiving te dreigen. Dit stemrecht geldt enkel voor de gemeenteraadsverkiezingen! Voor de PS is het van fundamenteel belang dat er een eind wordt gesteld aan een onrechtvaardige

Mais, pour le PS, l'essentiel est ailleurs. L'octroi du droit de vote à tous pour les élections communales mettra fin à une injustice que plus rien ne justifie.

Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, je n'ai pas besoin de vous le dire, mon nom est Elio Di Rupo. Je suis président du PS, je suis membre de cette honorable assemblée. Je suis aussi né de mère italienne et de père italien. Je suis aussi, comme beaucoup, le fruit de cette Belgique multiculturelle que nos parents et nos grands-parents ont construite ensemble. Dans nos villes, dans nos communes cohabitent bien entendu des belges d'origines diverses, au côté de ressortissants européens et non européens. C'est pour nous une grande richesse, une force, un atout.

"Un homme, une voix", c'est pour nous plus qu'un slogan. Souvenons-nous qu'il a fallu se battre contre le vote censitaire pour que les ouvriers soient reconnus comme des citoyens à part entière. On disait d'ailleurs, à l'époque, qu'ils ne savaient ni lire ni écrire et on se demandait comment ils allaient voter. Souvenons-nous que le principe "un homme, une voix" avait été acquis en 1919, mais que les femmes étaient exclues du droit de vote. Pas toutes les femmes car certaines d'entre elles pouvaient voter: les veuves de soldats morts à la guerre 14-18 ou de civils tués par les Allemands. Les femmes votaient donc à la place de leur mari ou de leur fils mais, pour voter, elles devaient avoir perdu tragiquement un être cher. Il faudra attendre 1948 pour mettre fin à ce qui nous apparaît, avec le temps, comme une aberration. Aujourd'hui, qui oserait remettre en cause ce droit qui n'a que trop tardé à être accordé? Ce qui était vrai pour les femmes hier l'est aujourd'hui pour les non-Européens. Chaque fois qu'elle franchit un pas dans le sens d'une plus grande égalité entre tous, notre société se grandit. Il ne peut plus y avoir de citoyens de deuxième zone.

N'oublions pas que les personnes concernées sont des personnes qui sont établies légalement chez nous. Malgré le chômage trop élevé, la grande majorité d'entre elles, comme les Belges, travaille et cotise chez nous.

Nous commémorons cette année les quarante ans de présence, parmi nous, de nos concitoyens d'origine turque et marocaine. Faut-il rappeler que cette présence fut, dans une large mesure, le résultat d'une convention signée par la Belgique avec les pays d'origine parce que nous avions alors besoin de main-d'œuvre? Ces personnes, ces travailleurs ont quitté leur famille, leur pays, leurs amis pour, à l'usure de leurs poumons et à la sueur de leur front, travailler dans nos mines, près de nos hauts-fourneaux ou sur des chantiers de construction. Nombreux sont ceux qui y laissèrent leur vie, une grande majorité d'entre eux y laissa sa santé. Leur accorder aujourd'hui le droit d'élire leurs représentants communaux, c'est aussi un devoir de mémoire.

Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, la reconnaissance du droit de vote à tous est, certes, largement symbolique. Elle n'en est pas moins importante et elle entraînera, nous en sommes convaincus, des conséquences positives pour tout le monde.

N'est-il pas normal que chaque habitant d'une commune, peu importe

toestand die geen bestaansreden meer heeft. Ik heet Elio Di Rupo. Ik ben voorzitter van de PS en lid van deze Assemblee. Mijn vader en moeder waren Italianen. Ik ben de belichaming van dit multiculturele België dat mijn ouders en grootouders samen hebben opgebouwd.

Een man, een stem. Het is meer dan een slogan. We hebben moeten vechten tegen het cijnskiesrecht om de arbeiders stemrecht te geven. Pas in 1948 hebben vrouwen stemrecht verkregen. Wie zou die verworvenheden vandaag nog op de helling durven zetten?

Dit jaar vieren we de veertigste verjaardag van de Turkse en Marokkaanse immigratie die een gevolg was van een overeenkomst die met de landen van herkomst werd gesloten. Vele mensen zijn in België komen werken waar ze het leven hebben gelaten of hun gezondheid erbij hebben ingeschoten. Het is ook een vorm van eerbetoon als we hun vandaag stemrecht geven.

Het toekennen van het stemrecht aan iedereen is vooral een symbolisch gegeven, dat daarom echter niet minder belangrijk is en voor iedereen gevolgen zal hebben. Is het niet normaal dat alle inwoners van een gemeente recht van spreken hebben over de toestand van de wegen of de veiligheid in de omgeving van de scholen?

Als het in alle wijken veilig is en men er in goede verstandhouding leeft, als de zwakkere bevolkingsgroepen uit de getto's van de armoede kunnen breken, dan komt dat toch iedereen ten goede?

De integratie is niet mislukt, maar de toekenning van democratische rechten aan alle burgers die wettig in België zijn gevestigd, kan haar een stevig duwtje in de rug geven.

sa nationalité, ait son mot à dire sur l'état de la voirie, sur le plan de circulation, sur la propriété, sur la sécurité autour des écoles? L'intérêt de tous n'est-il pas que l'harmonie et la sécurité règnent dans les quartiers, dans tous les quartiers? L'intérêt n'est-il pas de sortir les populations fragilisées du ghetto de la pauvreté? L'intérêt de tous n'est-il pas d'intervenir à plusieurs niveaux: réhabiliter les quartiers en difficulté, lutter contre le décrochage scolaire, améliorer la formation professionnelle, combattre les discriminations à l'embauche?

Chers collègues, l'intégration n'est pas un échec. Très nombreux sont les exemples d'intégration réussie mais, pour que la politique d'intégration soit réellement réussie, nous devons répondre aux causes du mal-être de bon nombre de nos concitoyens. Dans ce contexte, accorder des droits démocratiques à tous ces citoyens établis légalement et durablement chez nous, c'est donner un coup d'accélérateur à ce processus d'intégration.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, het probleem waarover we vandaag debatteren staat al jaren ter discussie. Nu willen sommigen ons – in het bijzonder de CD&V – doen geloven dat het om de zoveelste communautaire botsing tussen Vlamingen en Walen gaat. Men kan niet ernstig instemmen met een zo weinig objectieve analyse. Laten we de zaken eens op een rij zetten.

Het voorstel dat we vandaag bespreken, had reeds door de paarsgroene regering moeten worden goedgekeurd. Bij de laatste regeringsonderhandelingen werd klaar en duidelijk beslist dat het stemrecht voor vreemdelingen zou worden overgelaten aan de vrijheid van de parlementsleden. Dit betekent dus geenszins dat één gemeenschap haar standpunt oplegt. Er is nooit een communautaire ruzie geweest over dit probleem.

L'accord de gouvernement ne prévoit-il d'ailleurs pas la mise en place d'un forum institutionnel au sein duquel plusieurs dossiers communautaires sont déjà à l'ordre du jour? Tenter de faire croire que ces questions seraient liées à un prétendu vote des francophones, relatif au droit de vote des non-Européens n'est tout simplement pas crédible.

Monsieur le président, mesdames et messieurs, chers collègues, depuis le début de l'examen au Parlement de la proposition de loi, le PS a adopté une attitude conciliante. Non, nous ne voyons pas de raison de traiter différemment le droit de vote et l'éligibilité. Non, nous ne voyons aucune justification à l'obligation qui serait faite pour les étrangers de jurer de respecter la Constitution et les lois du peuple belge. Est-ce à dire que les étrangers qui n'exécuteraient pas le droit de vote ne devraient pas les respecter? Cela signifie-t-il que les Belges et les Européens à qui cette obligation n'est pas imposée pourraient transgresser nos lois? Tous les Belges respectent-ils et la Constitution et nos lois? Non, nous ne voyons non plus aucune justification mais néanmoins, le PS a accepté ces conditions.

Il a accepté afin de réunir une majorité suffisante, sans perdre son sang-froid et en gardant toujours son attitude constructive, son attitude loyale. Le PS a tenté de comprendre les arguments des autres. Cette attitude du PS actuel me rappelle celle d'Emile Vandervelde et de son épouse, grande féministe de l'époque. Dès

Le problème qui nous occupe aujourd'hui fait l'objet de discussions depuis des années. Certains veulent à présent faire croire qu'il s'agit d'un affrontement communautaire. C'est là une analyse peu objective. Lors des négociations gouvernementales, il a été décidé que ce serait le Parlement qui, en toute liberté, déciderait de l'octroi du droit de votes des étrangers. Il n'est donc pas du tout vrai qu'une communauté linguistique impose sa volonté à l'autre.

Laten uitschijnen dat de communautaire dossiers die bij het Institutionele Forum aanhangig werden gemaakt, aan de stemming van de Franstaligen vóór het migrantenstemrecht gelinkt zijn, is ongeloofwaardig.

De PS heeft sinds de aanvang van de besprekingen over dit voorstel een verzoenende houding aangenomen. Wij zien geen reden om het stemrecht en het recht op verkiesbaarheid te ontkoppelen. Wij zien geen rechtvaardiging voor de verplichting om te zweren dat men de wetten en de Grondwet zal naleven. Maar wij hebben deze voorwaarden aanvaard om een voldoende grote meerderheid te halen. Wij zijn beheerst en loyaal gebleven en hebben getracht het standpunt van de anderen te begrijpen.

1901, Emile Vandervelde avait déposé une proposition de loi en faveur du droit de vote des femmes aux élections communales. Il voulait non seulement le suffrage universel pour les hommes mais également pour les femmes. Les libéraux de l'époque, bien que favorables au droit de vote pour tous les hommes, avaient fait savoir qu'ils ne soutiendraient pas les socialistes si ceux-ci persistaient à le vouloir aussi pour les femmes. C'est alors que Mme Vandervelde fit cette déclaration: "Considérant que l'égalité politique des deux sexes constitue l'un des principes essentiels du socialisme, mais considérant que la revendication immédiate de ce droit pour l'électorat féminin menace de compromettre, pour l'heure, l'unité de l'action des partisans du suffrage universel des hommes, je propose de suspendre momentanément le mouvement, jusqu'à la victoire du suffrage universel des hommes". Notre attitude, aujourd'hui, a été la même: réaliste et constructive.

Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, comme au moment de l'instauration du suffrage universel, de l'abolition de la peine de mort ou de la reconnaissance du droit à l'interruption volontaire de grossesse, nous assistons aujourd'hui, du moins je l'espère, à un de ces moments où une société se grandit. Elle se grandit en surmontant ses peurs et en faisant le choix d'un supplément d'humanité.

Parce que nous voulons une société fondée sur l'égalité des hommes, une société où la citoyenneté se partage, où la démocratie est accessible à tous, et parce que nous nous souvenons de ce que notre pays doit à l'apport de nos concitoyens d'origine étrangère, le groupe socialiste soutient le projet qui est soumis aujourd'hui à nos suffrages.

En votant cette loi, chers collègues, ce sont tous les Flamands qui se grandissent, ce sont tous les Bruxellois qui se grandissent, ce sont tous les Wallons qui se grandissent. Bref, c'est tout un pays qui s'honneure.

19.20 Pieter De Crem (CD&V): Monsieur Di Rupo, je voudrais quand même insister sur le fait que nous avons été ensemble dans un gouvernement. Dans ce gouvernement, en 1998, nous avons fait des travaux remarquables et, de temps en temps, moins remarquables. Ce que nous avons fait ensemble, c'est le changement de l'article 8 de la Constitution, qui était l'ouverture. C'était fort intéressant.

Ne venez pas raconter des histoires ici, comme si vous étiez les seuls généreux, et que les CD&V et les Flamands étaient les égoïstes du groupe. Ce n'est pas le cas. Nous avons collaboré avec vous pour élargir l'article 8 de la Constitution. C'est très important. La vérité a ses droits.

D'abord les libéraux n'étaient pas contre. Dans le temps, le VLD était dans l'opposition. Au sein de leur propre groupe, ils étaient en fait pour, en tant que libéraux mais, pour d'obscures raisons tactiques, ils se sont abstenus.

Ensuite, ce n'est pas le bureau du PS ici. Ici, nous faisons des

Wij hebben dezelfde houding als mevrouw Vandervelde aangenomen. De liberalen weigerden het algemeen stemrecht te steunen indien de socialisten het wetsvoorstel van Emile Vandervelde zouden doordrukken dat ertoe strekte vrouwen stemrecht te verlenen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Ten aanzien van de onmiddellijke dreiging zag mevrouw Vandervelde de evolutie liever tijdelijk geschorst dan dat het algemeen stemrecht in het gedrang kwam.

Zoals ten tijde van de goedkeuring van het algemeen stemrecht, ten tijde van de afschaffing van de doodstraf, ten tijde van de erkenning van de vrijwillige zwangerschapsonderbreking, is ook dit een van die momenten waarop een maatschappij zichzelf overstijgt. Wij willen dat het burgerschap zaak is van iedereen en dat eenieder toegang krijgt tot de democratie.

De PS-fractie weet hoeveel we aan de vreemdelingen te danken hebben. We steunen dit wetsvoorstel dan ook. De goedkeuring van het stemrecht voor iedereen strekt alle Vlamingen, alle Brusselaars, alle Walen, heel dit land tot eer.

19.20 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer Di Rupo, in 1998 zaten we samen in de regering toen we artikel 8 van de Grondwet hebben gewijzigd om tot een grotere openheid te komen. U moet nu niet doen alsof alleen de socialisten edelmoedigheid aan de dag hebben gelegd. De CD&V en de Vlamingen hebben samen met u aan die openstelling gewerkt.

De liberalen waren niet tegen, maar omdat ze in de oppositie zaten hebben ze zich om tactische redenen onthouden.

We bevinden ons hier niet op het partijbureau van de PS. We

analyses objectives. Les analyses objectives, ce sont justement les chiffres. Je pense que vous lisez les journaux francophones, comme "La Libre Belgique" de ce matin qui dit: "C'est bien dans une majorité de communes bruxelloises que le potentiel se fera sentir. La proportion de ces électeurs étrangers nouveaux, potentielle et estimée par rapport aux chiffres des électeurs de la commune en octobre 2000, s'élèverait par ordre décroissant à 35% à Saint-Josse, c'est important, à 21% à Schaerbeek, à 20% à Molenbeek, à 17% à Saint-Gilles, à 16% à Bruxelles-Ville, à 13% à Ixelles, à 11% à Koekelberg et à Anderlecht, à 9% à Forest et à Etterbeek."

Ce sont les chiffres. Voilà aussi les réticences du MR. Je n'ai vu que quelques applaudissements sur les bancs du MR parce que c'est justement la cause du fait que les bastions de pouvoir du MR peuvent aussi vaciller.

Enfin, l'attribution du droit de vote aux femmes. Qui était contre en 1948? Les socialistes étaient contre. Vous mélangez tout et vous venez ici faire une présentation comme si vous étiez "les généreux". Pourtant, ce sont les socialistes qui ont empêché le droit de vote des femmes: il a fallu attendre un gouvernement homogène démocrate chrétien avant qu'il soit finalement attribué.

D'ailleurs, c'est ce que vous avez fait ici: mélanger tous les dossiers, mélanger celui-ci avec le dossier de l'avortement. C'était vraiment déplacé. Je m'attendais même à ce que vous le liez au dossier de l'euthanasie. Chez nous, ici, au parlement, on tient des discussions à un certain niveau. Je répète que ce n'est pas le bureau du PS, ici.

19.21 Hendrik Daems (VLD): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal voor mijn fractie een aantal conclusies trekken uit het debat dat in de Senaat en in de commissie van de Kamer. Ik denk dat niemand zich de illusie maakt dat we hier in het halfronde elkaar nog zullen overtuigen. Ik meen dan ook dat wij een aantal stellingnames duidelijk moeten maken en inhoudelijk moeten weergeven waarom onze fractie meent dat het voorliggende wetsontwerp, voordien wetsvoorstel, geen goede oplossing is voor de uitdagingen in onze samenleving aangaande de migrantenproblematiek. Ik zal daaraan een aantal conclusies van eerder politieke aard verbinden.

Een van de elementen die onvermijdelijk hebben meegespeeld, is dat we door de symboolwaarde van dit dossier maar een gedeeltelijk debat over de argumenten hebben kunnen voeren. Ik denk dat dat waar is. Wie iets anders beweert, heeft het gewoon niet bij het rechte eind volgens mij. Trouwens, het percentage in de uiteenzettingen van de collega's van Vlaams Blok en CD&V dat over andere partijen, meer bepaald mijn partij ging, en niet over de fond van de zaak, bewijst dat. Wij zitten hier niet in een debat over de fond, maar in een soort van politieke competitie waarin ik de bal wil terugspelen aan CD&V en Vlaams Blok omdat het debat, ook vandaag, niet echt inhoudelijk werd gevoerd. Misschien komt dit nog. (*Protest*)

Waar gaat het over? Het gaat over het beleid dat moet worden gevoerd ten aanzien van personen die hier blijven – migranten en in dit geval niet-Europeanen –, zodat het voor iedereen goed leefbaar wordt in dit land. Het migrantenstemrecht is een heel klein aspect van heel die problematiek. We hebben het dan over integratie, niet-discriminatie en al dan niet migratie. Dat is het brede debat waarvan

analyseren de toestand op een objectieve manier, op grond van cijfermateriaal zoals dit onder andere in "La Libre Belgique" verscheen en waaruit blijkt dat de MR in Brussel misschien achteruit zal boeren in enkele van haar electorale wingewesten.

De socialisten waren tegen het vrouwenstemrecht van 1948. Het kon pas toegekend worden nadat er een homogeen christendemocratisch kabinet gevormd was.

Men mag niet alle dossiers door elkaar haspelen: de doodstraf, vrijwillige zwangerschapsonderbrekingen, waarom ook niet euthanasie?

19.21 Hendrik Daems (VLD): Je tiens à préciser une fois encore aujourd'hui pourquoi le droit de vote des étrangers ne constitue pas une bonne solution pour le VLD. En raison de la valeur symbolique de ce dossier, le débat de fond n'a pu être que partiellement mené. Les interventions du Vlaams Blok et du CD&V de tout à l'heure vont également dans ce sens: ils consacrent davantage d'attention aux autres partis qu'au cœur de la question. (*Protestations sur les bancs du Vlaams Blok et du CD&V*)

Il est crucial que nous nous demandions quelle politique nous devons mener à l'égard des étrangers, en l'occurrence les immigrés non européens, afin de rendre la situation aussi viable que possible pour tout un chacun. Le droit de vote des étrangers ne représente qu'un aspect mineur de la problématique plus large de l'intégration, de la discrimination et

in alles wat ik heb gezien en gehoord in Senaat en Kamer, maar een klein gedeelte is belicht. Ik geef een voorbeeld. De vorige minister van Binnenlandse Zaken en de huidige hebben de asielproblematiek wel onder controle. Dat is de realiteit.

Het gedeelte waarover het hier gaat, is dat van de integratie. De VLD is voor volwaardige, volledige integratie van mensen die hier bij ons zijn en die hier willen blijven.

De vraag is hoe men dat doet. Men kan een eerste groot onderscheid maken in dit halfronde tussen zij die voor integratie zijn en zij die – excuseer mij voor de uitdrukking – voor apartheid zijn. Er zijn in dit halfronde fracties die de stelling verdedigen dat men cultureel apart moet zijn en – dat is ook de stelling die de heer Jahjah verdedigt – voor de volle 100% de eigen culturele eigenheid moet behouden, met alle bijhorende elementen. Dat is het principe van het eigen volk eerst, zoals de heer Jahjah doet en waarbij apartheid wordt gepredikt. Wij zijn daar volledig tegen. Met uitzondering van één fractie die minstens de indruk geeft ook die stelling te verdedigen – misschien kunnen zij dat in het verdere debat weerleggen – denk ik dat alle andere fracties de houding aannemen de integratie volledig te willen maken. Daarover zijn wij het eens.

Nogmaals, de vraag is hoe men dat doet en welke instrumenten men daarvoor zal gebruiken? Dit is geen communautair debat, daarin geef ik de heer Di Rupo gelijk, maar de houding en het aanvoelen betreffende deze problematiek zijn in de twee landsdelen verschillend. Dat moet men ook durven zeggen.

Als men de zaak inhoudelijk bekijkt, samen met de overgrote meerderheid die voor integratie is van personen die hier blijvend willen zijn, dan rijst de vraag hoe men tewerk gaat. Door zij die nog niet geïntegreerd zijn apart te behandelen of door de stelling “iedereen gelijk voor de wet” aan te kleven? Het is heel simpel. De VLD is de mening toegedaan dat de beste wijze om tot integratie te komen erin bestaat iedereen gelijk te stellen voor de wet, maar niet aparte regels te maken, omdat men daardoor de integratie niet bevordert. Integendeel, daardoor geeft men een bijkomende reden om de stap niet te zetten. Waarom zou men zich integreren als men niet geïntegreerd kan blijven en men bovendien toch een aantal voordelen terzake krijgt? In Nederland noemt men dat een pamperbeleid. Dat is wat oneerbiedig. Als men echter de Engelse term ervan begrijpt, dan klopt het voor een stuk.

Het meningsverschil in het parlementaire debat over deze grote thematiek – mensen die hier blijvend willen zijn, integratie, niet-discriminatie, migratie, asielbeleid, migrantenstemrecht – spits zich dus, wat mij betreft, toe op de vraag: helpt wat hier vandaag voorligt de integratie al dan niet? Mijn stelling is dat het integratieremend werkt en dat het integratie tegengaat. Ik verklaar mij nader. Hoe kan men verklaren dat, volgens mij terecht, iemand na drie jaar Belg kan worden, maar tevens de stelling verdedigen dat wanneer men na vijf jaar passief stemrecht krijgt, dit een argument is om zich te integreren door Belg te worden? Met alle respect, maar dat is natuurlijk larie.

Het is omgekeerd. Als men geen Belg wordt uit eigen vrije wil – ik respecteer dat – dan is het heel duidelijk dat dit de integratie afremt. Men krijgt dan echter na verloop van tijd, wanneer men uit eigen vrije

de l'immigration. Je rappelle que le ministre actuel de l'Intérieur et son prédécesseur, contrairement à ceux qui les ont précédés, ont la problématique de l'asile sous contrôle. Le VLD est partisan d'une intégration digne de ce nom. Certaines personnes qui siègent dans cet hémicycle sont en faveur de l'apartheid. Ce point de vue est d'ailleurs partagé par quelqu'un comme Abu Jahjah, qui estime que chacun doit pouvoir conserver intégralement son identité culturelle et renonce dès lors à l'intégration. Mais à part un seul groupe politique, je pense que tous les autres membres, tout comme nous, sont en faveur de l'intégration.

Les avis divergent dans les deux principales régions du pays en ce qui concerne le meilleur moyen de réaliser cette intégration. Les pouvoirs publics doivent-ils traiter les personnes non encore intégrées différemment ou tous sont-ils égaux devant la loi? Le VLD a choisi la deuxième option. Un traitement différent constitue une raison supplémentaire pour ne pas s'intégrer, surtout s'il offre certains avantages.

La proposition visant à octroyer le droit de vote aux immigrés ne favorisera pas l'intégration. Toute personne qui réside depuis trois ans en Belgique peut devenir belge. L'octroi d'un droit de vote passif après cinq ans n'incitera pas un étranger à user de cette faculté. En même temps, on créera ainsi parmi la population autochtone l'impression que des priviléges sont accordés à ces immigrés. L'intégration s'en trouvera donc affaiblie à tous les niveaux.

Pour le VLD, la base de tout, ce doit être un Etat libéral où certains principes fondamentaux doivent être respectés qui ont priorité sur la spécificité culturelle. En vertu de ces principes, les atteintes à la liberté d'expression ou à l'égalité

wil besloten heeft – en dat wordt geaccepteerd in onze maatschappij – om geen volwaardig lid te worden van deze samenleving, voorrechten. Het wordt althans zo begrepen. Met andere woorden, wat de allochtoon zelf betreft, remt het de integratie af.

Er is echter meer. Ik kom aan het verschil tussen de inschatting, de perceptie, het gevoel, het buikgevoel, de rede – noem het zoals u wilt – terzake tussen Vlaanderen en Wallonië. Dat bestaat. De Vlaming is, zoals een Waal of een Brusselaar, met andere woorden zoals elke Belg een gastvrij, tolerant, genereus, vrijgevochten persoon. Wij zijn zo. Onze inschatting van – zo aangevoelde – rechten en voorrechten is echter verschillend. Allochtonen die uit eigen vrije wil geen Belg willen worden – om een reden die zij zelf moeten weten – een voorrecht geven remt de integratie in plaats van ze te bevorderen. Bij autochtonen – met inbegrip van de mensen die naar hier zijn gekomen en Belg zijn geworden – wordt er daardoor weerstand opgewekt, want men zegt dat niet iedereen gelijk is voor de wet en dat men voorrechten geeft aan een bepaalde bevolkingsgroep.

De integratie – die van twee kanten moet komen en waarbij ook de Vlaming in casu de allochtoon moet aanvaarden – wordt afgerekend doordat met deze wet een beeld van voorrecht wordt geschapen. Met andere woorden, zowel voor de allochtonen als voor de autochtonen is dit integratieremmend. Dat is de hoofdreden waarom wij denken dat het een slechte wet is wanneer u ze plaatst in het gegeven dat integratie vooropstaat als beleid, in de context van hoe we een ordentelijke samenleving kunnen maken. Met andere woorden, het is het samenleven dat van belang is en niet apart leven.

Het kader waarbinnen dit moet gebeuren is voor mij trouwens een liberale staat waar bepaalde grondbeginseisen moeten gelden, namelijk vrijheid van meningsuiting en gelijkheid van man en vrouw. Collega's, volgens onze fractie hebben die basiswaarden voorrang op de culturele waarden van anderen die hier tegenin gaan. Dat is een belangrijk verschil tussen ons en de anderen. Ik aanvaard dus niet dat wie dan ook in dit land omwille van de culturele eigenheid vindt dat een vrouw minder is dan een man. Wie op basis van een apartheidsidee – ieder zijn aparte cultuur – tegen het migrantenstemrecht is, aanvaardt dat soort discriminatie binnen die cultuur. Wij doen dat niet. Als u dat wilt, zal u alle kans krijgen om dit te weerleggen. Het is niet de apartheidfilosofie die ons in deze drijft, het is de integratie van iedereen in een volwaardige samenleving die ons drijft. Het voorstel dat hier voorligt werkt remmend op de integratie van de allochtonen. En nog belangrijker, in Vlaanderen werkt het remmend wegens het gevoel. Het werkt ook voor de Vlaming remmend op de integratie. We maken dus een tweedeling in de maatschappij.

Het is niet door een tweedeling te creëren dat men een goede, harmonieuze samenleving met respect voor eenieders cultuur tot stand zal brengen. Dat is de reden waarom wij dit wetsvoorstel, dat ondertussen een wetsontwerp is geworden, niet aanvaarden.

De politieke conclusie is de volgende. De VLD heeft bij de regeringsonderhandelingen weldegelijk ingestemd met het feit dat hiervoor een parlementair debat nodig is en dat dit geen regeringsaangelegenheid is. Wij waren en zijn er nog altijd van overtuigd dat een volwaardig debat meer had kunnen opleveren dan

des hommes et des femmes sont inacceptables.

Pendant les négociations gouvernementales, le VLD a déclaré qu'il était d'accord de participer à un débat parlementaire parce que nous pensions qu'une bonne discussion donnerait plus de résultats qu'un texte presque inchangé. Or ce débat n'a pas été mené comme il se doit en raison de la valeur symbolique du droit de vote pour les étrangers non européens et des manœuvres politiciennes de certains groupes.

een bijna ongewijzigde tekst. Het debat werd niet volwaardig gevoerd en dit niet alleen wegens de symboolwaarde, maar ook wegens de puur partijpolitieke insteek van sommige Vlaamse collega-partijen. We hebben dat hier vandaag gezien. Als men een chronometer neemt en meet hoe lang collega's het hebben gehad over de andere partijen – nota bene ook de VLD – in vergelijking met hun uiteenzetting over de fond van de zaak, is dat toch wel duidelijk. (*Tumult*)

De **voorzitter**: Mijnheer Daems, collega's Van den Eynde en De Crem wensen u kort te onderbreken.

19.22 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wil aan collega Daems zeggen dat de hoofdverantwoordelijke voor wat hier op dit ogenblik gebeurt, de VLD en de VLD alleen is. U capituleert immers ten overstaan van uw eigen verkiezingsprogramma. U had uw kiezers beloofd dat er geen vreemdelingenstemrecht zou komen. U capituleert totaal, u hijst niet de blauwe maar de witte vlag, en nu komt u zeggen dat wij daarover niet mogen spreken. Het probleem in Vlaanderen is dat er partijen bestaan zoals de uwe.

19.23 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer Daems, de fond van het probleem is dat u hiervan een probleem hebt gemaakt omdat u uw verkiezingsbelofte niet hebt kunnen waarmaken. Wij hebben hierover een commissievergadering gehad waarop u aanwezig was. U bent daar toch geweest? U had daar de kans om uw standpunt politiek en inhoudelijk uiteen te zetten. Ik heb daar echter het timbre van uw stem niet gehoord. Ik heb alleen gezien dat u de tweede dag van de besprekingen, nadat Karel De Gucht zijn demarches had gedaan, het hazenpad hebt gekozen en bent weggevlucht uit de commissie. Waar u zelf de politieke afweging ten gronde moest maken, bleef u afwezig. Komt u ons dan alstublieft niet verwijten dat wij wel de correcte afwegingen zouden maken.

De **voorzitter**: Mijnheer Annemans, u bent ingeschreven. Uw beurt komt nog. Nu heeft de heer Daems het woord.

19.24 Hendrik Daems (VLD): Mijnheer de voorzitter, een eerste politieke conclusie die ik wil trekken, is dat tijdens de onderhandelingen en daarna de VLD akkoord is gegaan, en ook haar congres, dat dit maatschappelijk debat – dat breder had moeten zijn, dat correcter had moeten worden gevoerd en waarvan de vertaling naar de publieke opinie via de media in onze inschatting niet altijd de juiste weergave was, maar dat hoort nu eenmaal bij het spel – een parlementair debat zou zijn. De eerste regel in de politiek is dat men zijn woord houdt. Wij hebben ons woord gegeven, niet met plezier, maar we houden ons woord. We hebben een parlementair debat proberen te voeren. We zijn daar voor een deel in geslaagd, al was het maar omdat vandaag iemand die geen voorstander is van migrantenstemrecht, niet meer – zoals zes maanden geleden – de facto asociaal zou zijn. Dat is misschien een kleine vooruitgang, maar het is er één.

Ik kom tot de tweede politieke conclusie die ik heb gemaakt ten opzichte van mijn collega's uit de Vlaamse partijen, die zich veeleer met VLD-bashing hebben beziggehouden. Van het Vlaams Blok is dat te verwachten, want u bent de apartheidsthesis genegen. Van CD&V – met alle respect, mijnheer De Crem – neem ik dat minder. Ik neem

19.22 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Le principal responsable de ces événements est le VLD et lui seul. Il capitule et abdique son programme électoral. Comment pourrions-nous passer cela sous silence?

19.23 Pieter De Crem (CD&V): Le problème fondamental, c'est que le VLD n'a pas pu concrétiser son programme électoral. Il a eu l'occasion de défendre son point de vue mais nous n'avons pas entendu M. Daems. Il a déguerpis après la démarche de M. De Gucht en commission. Donc, ne nous faites aucun reproche!

19.24 Hendrik Daems (VLD): Lors du congrès des membres du parti et durant les négociations menées en vue de la formation du gouvernement, le VLD a consenti à ce que ce débat soit mené au Parlement. Nous tenons parole même si cela nous est pénible. Le débat aura au moins eu le mérite d'éviter que les opposants au droit de vote des étrangers soient encore d'emblée taxés d'asociaux.

Le Vlaams Blok est favorable à la thèse de l'apartheid. Rien d'étonnant donc à ce que ce parti s'acharne sur le VLD. Mais j'avais espéré mieux du CD&V. D'ailleurs, nul ne pense que le CD&V aurait voté contre le droit de vote des étrangers s'il avait été membre du

dat minder, omdat niemand, mijnheer Bogaert, gelooft dat u in het halfronde tegen het stemrecht zou stemmen, mocht u deel uitmaken van de regering. No way. U zou uw ziel daarvoor verkopen. Dat is de realiteit. Ik zou het mezelf...

gouvernement.

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, laat de heer Daems zijn zin af maken.

19.25 Hendrik Daems (VLD): Ik zou het mezelf...

De **voorzitter**: Laat de heer Daems zijn zin af maken.

19.26 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik geef collega Daems honderd procent gelijk. Hij geeft een heel mooie schets. Ik wil dat met deze interventie onderstrepen. Hij geeft toe dat de VLD door de knieën is gegaan, maar hij beweert dat CD&V ook door de knieën zou zijn gegaan. De linkerzijde zegt dat wanneer het vreemdelingenstemrecht moet worden goedgekeurd, het wordt goedgekeurd. Met wie zij regeren, speelt geen rol, want er zijn altijd mensen die door de knieën zullen gaan. Dat zegt de heer Daems en hij heeft groot gelijk.

19.26 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Quelle belle défense: "nous avons capitulé mais d'autres en auraient fait autant...". Certaines personnes finissent bien évidemment toujours par céder.

19.27 Hendrik Daems (VLD): De realiteit is dat niemand zichzelf dat zou vergeven en de kiezer ons niet. Ik ben ervan overtuigd dat als morgen – met alle respect voor de collega's – CD&V een regering zou kunnen maken en de prijs daarvoor zou de goedkeuring van het stemrecht voor migranten zijn, zij dat dan zouden doen. Dat is de waarheid. Ik zal dat illustreren.

De **voorzitter**: Ik zal het woord geven aan de heer De Crem.

19.28 Hendrik Daems (VLD): Mijnheer de voorzitter, sta met toe mijn stelling eerst te illustreren.

De **voorzitter**: Goed, daarna krijgt u het woord, mijnheer De Crem.

19.29 Hendrik Daems (VLD): Ik wil dat heel kort illustreren. Immers, de meest populaire politicus vandaag – toch volgens de peilingen – van CD&V-signatuur, Jean-Luc Dehaene, die dringend moet worden opgevoerd voor de verkiezingen, dezelfde is die in 1997 in tempore non suspecto in alle duidelijkheid – wat de man siert – heeft gezegd: "Voor mij moeten de migranten naar de stembus kunnen in 2006". Dus, met alle respect, collega's van CD&V, ik accepteer alle argumenten, maar als u hier komt beweren dat u dat zou tegenhouden en dat de VLD het doorlaat, dan is dat pure nonsens. Het is pure nonsens. Wij zijn ermee akkoord gegaan – en dat is de essentie van het verhaal – dat het Parlement daarover moest debatteren. Wij houden ons woord. Wij hebben geen volwaardig debat gekregen, maar wat wij niet willen is de terugkeer naar de tijd toen in het regeerakkoord het zinnetje stond dat er niets mocht gebeuren als niet alle partners ervoor waren, waardoor het Parlement gewoon een lege doos was. Dat was uw manier van besturen!

19.29 Hendrik Daems (VLD): Le CD&V en paierait volontiers le prix. En 1997, l'homme politique le plus populaire du CD&V a déclaré qu'à ses yeux, il fallait accorder le droit de vote aux étrangers d'ici à 2006. A présent, les chrétiens-démocrates ne doivent pas affirmer qu'ils s'opposeraient au droit de vote des étrangers. Par le passé, l'accord de gouvernement stipulait d'ailleurs tout simplement que ce genre de débat était exclu. Le Parlement n'était plus qu'une coquille vide.

19.30 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik vind de heer Daems een uitzonderlijk goede spreker, want dat zinnetje staat nu niet meer in het regeerakkoord, maar hij krijgt in elk geval zijn wil niet doorgedrukt. Ik moet zeggen dat u wel bijzonder eigenaardige redeneringen opbouwt, mijnheer Daems. Ik lees in uw Burgerkrant: "De VLD schrijft met het debat rond het migrantenstemrecht politieke

19.30 Pieter De Crem (CD&V): M. Daems tient en l'espèce un raisonnement particulièrement singulier. On peut lire dans le "Burgerkrant" que le VLD écrit une page d'histoire dans le cadre du

geschiedenis". Echt waar, om een volkspartij te worden – want u wil ook een volkspartij zijn –, moet u toch heel goed weten dat de meerderheid van de Vlamingen tegen het migrantenstemrecht is. Het enige wat u doet is een congres bijeenroepen, dat congres met 99% tegen het migrantenstemrecht laten stemmen en dan zeggen: met die 99% kunnen wij er eigenlijk niets aan doen, het zal toch gerealiseerd worden. Mijnheer Daems, volgens welke logica speelt u hier eigenlijk? Ik weet niet wat u gegeten hebt of in welke sfeer u hier rondwaart, maar u hebt hier een bijzonder eigenaardige logica opgebouwd waarin niemand gelooft.

U verwijst naar feiten in het verleden. Wij hebben een congres gehouden in Kortrijk. Op dat congres hebben wij gezegd dat het stemrecht gebonden blijft aan nationaliteit. Wij zullen niet zoals de VLD plat op de buik gaan en onze congresbesluiten inslikken. Zoveel is duidelijk. Dat is het verschil tussen u en mij.

19.31 Hendrik Daems (VLD): Wij beleven een primeur vandaag, collega's. Dat wil ik toch meegeven aan dit halfronde en vooral aan de collega's die het ontwerp, het voormalige voorstel, zullen goedkeuren, wat hun recht is. Het zou gek zijn indien wij niet aanvaardden dat, wanneer er een meerderheid is in het halfronde, die beslissing zou doorgaan, zelfs al zint zij ons niet. En dit zint ons helemaal niet. Wat wel waar is – en dat is een primeur –, is dat wij hier iets gaan meemaken waarbij een fundamenteel gegeven, dat de Vlamingen beroert, dat door de publieke opinie sterk wordt aangevoeld – sterk of niet, zij voelt het zo aan – en dat in ieder geval gaat over een democratische besluitvorming die fundamenteel is voor de democratie, zal worden goedgekeurd met slechts een vierde van de Vlaamse stemmen in dit halfronde.

Dat is een primeur. Waarom geef ik u dat mee? Ik doe dat niet om te culpabiliseren, want dat is verkeerd. Ik doe dat om aan te geven dat diegenen die in 1998 de Grondwet hebben gewijzigd – op dat punt had de vorige spreker gelijk –, waardoor het mogelijk werd dat niet bij een bijzondere wet of minstens bij een tweederde meerderheid of minstens een meerderheid in elke taalrol dit democratisch gegeven zijn besluit kon vinden, in deze een verantwoordelijkheid dragen. Het zou hen sieren indien zij die zouden opnemen.

Hoe dan ook, het is een heel slechte zaak voor de democratie. Ik zeg dat in alle vrijmoedigheid aan de Franstalige collega's en aan het deel van de Vlaamstalige collega's die het ontwerp zullen goedkeuren, wat – nogmaals – hun recht is. Het is echter een slechte primeur. Voor de toekomst zal het een aantal evenwichten, die in dit halfronde nodig zijn om een moeilijk land zoals België met zijn verschillende landsdelen te besturen, bemoeilijken. Dat is niet zo omdat wij dat zo willen, maar omdat dit soort van primeur toch wel een nieuw tijdperk terzake inluidt. Het ware veel beter geweest dat om het even wat in dit dossier zou zijn goedgekeurd met een meerderheid in de twee landsdelen. Dat is de waarheid en een tweede reden waarom, los van het feit dat ik u heb uitgelegd waarom wij – ondanks het feit dat wij vóór integratie van migranten zijn – vinden dat wij tegen het voorstel moeten zijn, ik ten zeerste de vergissing betreur die erin bestaat dat soort van precedent en primeur toe te laten. Dat is een verantwoordelijkheid die eenieder voor zich moet opnemen.

Mijnheer de voorzitter, ik besluit.

débat sur le droit de vote des étrangers. Si le VLD entend être un parti populaire, il doit prendre conscience du fait que les Flamands y sont opposés. Personne n'adhère à la logique bizarre de M. Daems.

Lors de son congrès, le CD&V a décidé que le droit de vote devait être associé à la nationalité. Nous ne nous mettrons pas à plat ventre, comme le VLD, en ignorant une décision du congrès. C'est là la différence entre vous et moi.

19.31 Hendrik Daems (VLD): Il serait insensé de ne pas accepter qu'une décision que nous ne cautionnons pas soit néanmoins mise en œuvre lorsqu'elle est soutenue par une majorité au sein de cet hémicycle. Le débat de ce soir s'articule autour d'un processus de décision démocratique fondamental pour la démocratie.

L'approbation de cette loi par un quart seulement des voix flamandes au Parlement constitue une première. Ceux qui ont modifié la Constitution en 1998 et ont ainsi permis aujourd'hui l'adoption d'un tel projet de loi en l'absence d'une majorité spéciale ou d'un autre mécanisme de protection portent une responsabilité. Il serait tout à leur honneur d'assumer cette responsabilité.

C'est une première à marquer d'une pierre noire, qui compromet certains équilibres nécessaires à la gouvernance d'un pays difficile à gouverner comme la Belgique. Il aurait été préférable d'approuver cette loi par une majorité dans les deux parties du pays. C'est là une autre raison pour laquelle nous sommes opposés à la proposition.

Si les libéraux ont voté contre le droit de vote pour les étrangers lors du congrès du VLD, c'est parce que le VLD est partisan de

Er werd verwezen naar ons congres. De heer De Crem kent ons congres van buiten. Hij heeft onze Burgerkrant. Ik zal eens nakijken of hij ook lid is van onze partij, want anders heeft hij het krantje ergens anders gekregen. Ons congres heeft niet zo lang geleden beslist – niemand heeft dat hier gezegd – dat VLD tegen stemrecht voor migranten is. Wij zijn tegen het voorstel omdat wij vóór integratie van migranten zijn, omdat wij vóór samenleven en tegen apart leven zijn, omdat wij vóór integratie en tegen apartheid zijn, omdat wij tegen het feit zijn dat bepaalde culturele waarden niet te gedogen vallen in een normale, moderne, liberale samenleving die wij allemaal wensen. Daarom stemmen wij ook tegen het voorstel, na een debat dat onvoldragen is geweest.

Ten tweede, ons congres heeft gezegd dat wij een referendum willen. U heeft hier nu allemaal de kans – het voorstel ligt voor – om met ons goed te keuren dat er een volksraadpleging komt. Het voorstel ligt klaar. Ik kijk dus uit naar het stemgedrag van iedereen. Collega's, ons congres heeft als tweede punt gezegd dat wij een volksraadpleging willen. Het voorstel is er. U, iedereen, heeft de kans om ermee in te stemmen.

Op ons congres werd in alle duidelijkheid gezegd dat deze problematiek een heel belangrijk gegeven is waarmee we niet kunnen instemmen omdat het verkeerd is. De werkzaamheden van de regering zijn echter te belangrijk om ze omwille van deze thematiek stop te zetten.

Ik ben niet bang dit te herhalen. Voor de VLD zijn de in de regering reeds behaalde resultaten die in de praktijk moeten worden uitgevoerd en de beslissingen die nog moeten worden genomen die voor de samenleving in haar geheel en voor de ondernemingsleven in het bijzonder dringend nodig zijn, té belangrijk om te laten vallen omwille van een partijpolitiek gegeven gewenst door een oppositie waarvan niemand beter en iedereen slechter wordt. De VLD staat voor een regeringsbeleid dat krachtig wordt voortgezet en waar de liberale stempel groter is. We zullen het debat voeren over de resultaten van een Ministerraad zoals Gembloux. De volgende maanden zullen we bewijzen dat die punten voor ons belangrijk zijn waarmee we de problemen van de mensen en de problemen van het ondernemingsleven kunnen oplossen. Dat zal de VLD in de regering doen met volle kracht.

19.32 Philippe Monfils (MR): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, le moins que l'on puisse dire c'est que le débat sur le droit de vote des étrangers aux élections communales n'a pas fait dans la dentelle, que ce soit en commission ou en séance publique: sous-entendus et déclarations haineuses parfois, contrevérités et intoxication de l'opinion publique ensuite, et, enfin, on le sait, victime sacrifiée en final de cette tragi-comédie.

S'il est fatal qu'au début des discussions, le citoyen privilégie la passion sur la raison, je suis un peu marri qu'une attitude analogue ait régné sur les bancs, au Sénat comme à la Chambre. Car enfin, on cherche vainement une once de vérité dans certaines assertions proférées solennellement en commission et qui viennent encore d'être reprises en séance plénière. Ainsi en est-il du reproche selon lequel les francophones auraient imposé leur volonté aux Flamands, chose

l'intégration des immigrés et qu'il a la conviction que certaines valeurs culturelles ne doivent pas être tolérées dans une société normale, moderne et libérale. Par ailleurs, le congrès s'est prononcé pour l'organisation d'un référendum. Chaque parlementaire aura d'ailleurs l'occasion d'approuver la proposition que nous avons déposée à ce sujet.

Pour le VLD, les réalisations dont le gouvernement peut déjà se créditer et ses projets pour l'avenir sont essentiels. Aussi soutenons-nous pleinement le gouvernement, et nous le prouverons dans les mois à venir.

19.32 Philippe Monfils (MR): Het debat over het vreemdelingenstemrecht ontspoorde. Dat de passie het in aanvang zou halen op de rede, leek onvermijdelijk. Ik betreur echter de houding waarvan we zowel in de Senaat als in de Kamer getuige waren. Wie met het verwijt komt dat de Franstaligen hun standpunt aan de Vlamingen willen opdringen, lijdt aan geheugenverlies. Denken we aan het dossier-Francorchamps. We leven niet in een confederale Staat. Wanneer het Parlement

qui ne se serait jamais produite dans l'autre sens et qui devrait naturellement amener une riposte immédiate.

Chers collègues, à quel jeu joue-t-on? Nos collègues du Nord du pays sont-ils frappés d'amnésie? Dans un autre dossier, celui de l'interdiction de la publicité pour le tabac à Francorchamps, je me rappelle que 80% des francophones étaient favorables à la levée de l'interdiction de publicité avec le VLD, alors que tous les autres Flamands ont voté contre. Que s'est-il passé? Nous avons perdu un an, un an et demi. Nous avons encouru des risques pour le développement économique de notre région. A ce moment-là, nous n'avons pas crié au drame communautaire. Nous avons eu les élections et réglé nos comptes avec le parti francophone qui n'avait pas voté avec nous. Ensuite, nous sommes revenus et nous avons convaincu les Flamands de la justesse de nos positions jusqu'à obtenir un vote quasi unanime.

Encore il y a deux jours – cela devient une maladie dans ce Parlement -, les Flamands ont constaté qu'ils étaient les seuls à voter une résolution en commission de la Santé. Il s'agissait une nouvelle fois d'un problème communautaire. Une fois de plus, le président de la commission a sagement constaté que nous votions en hommes libres et responsables et qu'il n'était aucune question d'un vote communautaire.

D'ailleurs, nous ne sommes pas dans un système confédéral. Lorsque, comme c'est le cas aujourd'hui ou comme c'était le cas dans l'affaire de Francorchamps, c'est le parlement qui décide sans intervention du gouvernement, donc de la majorité, ce type de décision peut se prendre ainsi et pourra encore se reproduire à l'avenir.

Les menaces, que j'ai entendues tout au long de la discussion en commission du style "vous avez cédé, l'addition après les élections régionales sera salée au moment des négociations communautaires", me laissent totalement froid. Il faudrait que la Flandre cesse de cultiver son complexe de supériorité par rapport aux Wallons et aux francophones, dans lesquels "on rentre comme dans du beurre" pour quelques dizaines de millions d'euros destinés à l'une ou l'autre matière régionale ou communautaire. Ce temps-là est révolu.

Si négociation il y a, ce sera entre partenaires égaux, toute avancée du Nord se doublera de l'avantage équivalent au Sud, si toutefois, les francophones estiment utile d'ouvrir les cahiers de revendications. Bref, en attendant cet éventuel futur round, nous resterons, du côté francophone, pour reprendre l'expression à la mode chez les jeunes, "super mega cool".

Certains groupes n'ont pas hésité non plus à jeter le trouble dans l'opinion publique en essayant de faire croire au raz-de-marée inévitable des étrangers qui envahiraient les majorités communales. La longueur des débats et la dramatisation sérieusement entretenue conduisaient à cette impression que l'on ressent encore dans la population.

De quoi est-il question finalement? On l'a dit, de 150.000 personnes, pour la plupart âgées, présentes depuis bien longtemps dans notre pays, totalement en symbiose, vivant d'ailleurs avec la population

zich buigt over een aangelegenheid waarover de regering geen standpunt innam, is het normaal dat de zaken op die manier kunnen verlopen.

De bedreigingen laten me overigens koud. Het wordt tijd dat de Vlamingen hun superioriteitsgevoel laten varen. Als er onderhandeld wordt, zullen de partijen op gelijke voet staan.

Sommigen laten uitschijnen dat de maatregel een vloedgolf zal veroorzaken. Maximum 150.000 mensen, of 1,5% van het kiezerskorps, zal stemrecht krijgen. De heer De Crem zwaaidt met een artikel uit "La Libre Belgique" waarin gezegd wordt dat de maatregel in sommige gemeenten tot belangrijke verschuivingen zal leiden. Zelfs als alle niet-Europese vreemdelingen op dezelfde manier zouden stemmen, zou het nog maar om 26.000 stemmen gaan.

belge sans problème. On a cité les Marocains entrés en Belgique il y a de nombreuses années, et les Turcs aussi, qui ont pris des postes de travail vacants à l'époque, qui sont restés parce qu'il y avait du travail et qui ont d'ailleurs fait souche. Il y avait aussi, on l'oublie, des ressortissants d'autres nationalités. Je rappelle qu'il y a actuellement des ressortissants de 170 pays à Liège, 150 à Charleroi, 200 à Bruxelles-Ville, 190 à Anvers, parfois une ou deux personnes de la même nationalité. Il y a, au total, à peu près 7.800.000 électeurs et, tout compris, il y aurait 150.000 étrangers hors Union européenne, soit 1,5%.

M. De Crem a brandi l'article de "La Libre Belgique" en disant qu'ils étaient à Molenbeek, à Schaerbeek, etc.

Monsieur De Crem, quand vous brandissez ce texte, vous devriez quand même lire l'ensemble car, si j'ai bonne mémoire, le journaliste ajoute que c'est évidemment à 100%. Si jamais les étrangers hors Union européenne votaient de la même manière que les étrangers de l'Union européenne, à 17 ou 20%, cela ferait exactement 26.000 étrangers hors Union européenne qui voterait dans l'ensemble des communes. Ce n'est certainement pas un raz-de-marée!

19.33 Pieter De Crem (CD&V): Monsieur le président, le discours du ministre Monfils est quand même assez contradictoire. Il dit tout d'abord, du point de vue du principe, que le droit de vote aux étrangers doit être attribué mais il espère, d'un autre côté, que personne n'en fera usage.

19.33 Pieter De Crem (CD&V): De toespraak van de heer Monfils bevat een tegenstrijdigheid. Hij verdedigt het principe van de toekenning van het stemrecht, en tegelijkertijd hoopt hij dat dit recht niet zal worden uitgeoefend!

19.34 Philippe Monfils (MR): Monsieur De Crem, je n'ai pas dit cela.

19.35 Pieter De Crem (CD&V): C'est une analyse politique. En principe, on attribue le droit de vote mais on espère que personne n'en profitera.

19.36 Philippe Monfils (MR): D'abord, vous n'avez pas lu complètement l'article de "La Libre Belgique". Vous vous êtes arrêté en disant qu'on verra bien ce qui se passera.

Ensuite, quelle est cette manière de considérer que tous les étrangers qui sont à Schaerbeek, à Molenbeek ou ailleurs vont tous voter, je ne sais d'ailleurs pas pour qui? Jusqu'à preuve du contraire, on n'a pas encore mis de caméra dans les isoloirs et j'ignore complètement s'ils voteront pour le PS, pour le MR, pour le cdH – j'espère qu'ils voteront pour nous, bien entendu – ou pour tout autre parti. Cette attitude visant à dire que ce sera un raz-de-marée et que cela va bouleverser les majorités communales, je ne sais vraiment pas où on va la chercher.

19.36 Philippe Monfils (MR): Dat is helemaal niet waar. Ik beweer dat u het artikel van "La Libre Belgique" niet volledig heeft gelezen. Waarom meent u dat alle vreemdelingen op dezelfde manier hun stem zullen uitbrengen? Ik weet niet waar u uw alarmerende berichten over een politieke aardverschuiving vandaan haalt.

19.37 Pieter De Crem (CD&V): Je peux vous prédire aujourd'hui ce que vont faire vos électeurs à Bruxelles. Et ce n'est pas une prédiction de "Madame Soleil", c'est vérifique. Je peux vous prédire aujourd'hui ce que vont faire les électeurs MR à Bruxelles.

19.37 Pieter De Crem (CD&V): Ik heb ze nochtans niet in de glazen bol van madame Soleil gezien. Het is de waarheid. Ik kan u voorspellen wat er met uw kiezerskorps in Brussel zal gebeuren.

19.38 Philippe Monfils (MR): Monsieur De Crem, si vous vous occupiez un peu de vos électeurs et pas des nôtres. Je constate depuis un certain nombre de mois ou de trimestres, alors même que le débat fait rage et que vous avez voulu le dramatiser, que le MR se porte bien. Il augmente de 0,2 de 0,3 ou de 0,4%. Les choses vont très bien et, croyez-moi, si les élections avaient lieu demain, je serais content qu'elles se passent sur la base des sondages qui sont actuellement les nôtres depuis plusieurs trimestres. Sur ce plan, comme dit l'autre: "Occupez-vous de vos amis, mes ennemis, je m'en charge". Donc, occupez-vous de vos électeurs, je vous assure que les nôtres vont très bien. Nous sortons d'un débat difficile, où nous n'avons pas eu le temps d'expliquer à la population les raisons pour lesquelles nous avons approuvé ce droit de vote des étrangers hors Union européenne pour les communales.

Pas d'angoisse, nous verrons bien. Nous nous retrouverons aux élections régionales de juin et nous verrons à ce moment-là qui a tort et qui a raison. Je reste extrêmement confiant.

D'ailleurs, nos électeurs savaient bien que nous étions d'accord sur le droit de vote. C'est au congrès de Liège du 20 mai 2000 que la décision de l'accepter a été prise, moyennant des conditions qui se retrouvent d'ailleurs dans la proposition qui sera votée tout à l'heure. Cette attitude du MR a été rappelée clairement dans toutes les réunions. Si la première tentative de faire passer le droit de vote a tourné court en mars 2002, si je ne m'abuse, c'est parce que - on le sait - le VLD en avait fait une question de gouvernement. Cela n'avait pas été prévu. On n'avait pas d'autre solution que d'arrêter la discussion pour maintenir le gouvernement.

Mais, dès l'arrêt du débat, le vice-premier ministre, Louis Michel, avait clairement expliqué que le sujet figurerait à nouveau dans le cadre de la déclaration gouvernementale suivante. C'est ce qui a été fait. Comme il n'y a pas eu d'accord dans la déclaration gouvernementale, on a renvoyé cette question au parlement en le priant de se prononcer sur l'octroi du droit de vote et d'éligibilité des étrangers au niveau communal. C'est ce qui est en voie d'être achevé. Donc, il n'y a pas de surprise: nos électeurs savent depuis des années que nous sommes partisans de ce droit de vote. Je constate simplement qu'au fil des ans, ils nous font confiance et que cette confiance est actuellement en hausse.

Autre élément: l'acharnement employé à empêcher le vote de cette proposition me laisse perplexe. Car, enfin, ce sont les étrangers les mieux intégrés dans la société belge qui sont considérés par vous comme de véritables fauteurs de troubles. Il y a, dans ce pays comme dans ceux qui nous entourent, des phénomènes inquiétants: fondamentalisme religieux, antisémitisme, négation de certaines valeurs qui sont les principes fondamentaux de notre société, auxquels on ne peut déroger. Il faut évidemment combattre ces déviations et ces agressions et se montrer sans pitié à l'encontre de ceux qui ne pratiquent ni la tolérance ni le respect de l'autre, qui ne reconnaissent pas l'égalité et le refus de la discrimination, qui méprisent les droits de la femme ou qui, par violences, injures, et cris, attaquent des membres de la communauté juive - on en a encore parlé tout récemment – nous renvoyant à une époque que l'on ne croyait plus jamais revoir.

19.38 Philippe Monfils (MR): U zou zich beter om uw eigen kiezers dan om de onze bekomen. Sinds het debat over het stemrecht in alle hevigheid woedt, gaat het de MR voor de wind. Ik zou wel willen dat de verkiezingen morgen konden plaatsvinden.

Bovendien kenden onze kiezers ons standpunt inzake het stemrecht en ze schenken ons hierin hun vertrouwen. Op het congres te Luik van 20 mei 2000 hebben we beslist het stemrecht te aanvaarden mits er aan enkele voorwaarden werd voldaan die nu in het voorstel zijn opgenomen.

De eerste poging om het stemrecht aan te nemen mislukte omdat de VLD van dit onderwerp, dat niet in de regeringsverklaring stond, een regeringszaak had gemaakt. Maar Louis Michel had aangekondigd dat hij na de verkiezingen de aangelegenheid terug op de agenda zou plaatsen en hij heeft woord gehouden. Omdat het onmogelijk bleek binnen de regering overeenstemming te bereiken over dit thema, werd het naar het Parlement doorverwezen.

Ik verbaas me over de hardnekkigheid waarmee u tegen deze wet tekeer gaat. De best geïntegreerde vreemdelingen worden uitgesloten! Men kan niet ontkennen dat er zich onrustwekkende ontwikkelingen voordoen – religieus fundamentalisme, antisemitisme – maar dat heeft niets te maken met het stemrecht van burgers die hier al lang wonen, onze wetten respecteren en het stadsleven mee kunnen bepalen.

Sommigen zullen tegenwerpen dat de vreemdelingen beter af zouden zijn met de toekenning van de Belgische nationaliteit dan met stemrecht. Dat zou een valabel argument kunnen zijn als we andere rechten hadden

Mais toutes ces attitudes n'ont strictement rien à voir avec le droit de vote donné à des citoyens qui, parce qu'ils sont là depuis longtemps, portent un jugement - comme tout autre citoyen - sur la politique concrète de la cité: en aménagement du territoire, en sécurité, en propriété, en circulation, en protection sociale des plus démunis.

C'est cet amalgame-là que nous ne pouvons pas accepter. Ceux qui vivent d'après nos lois ne doivent pas être inquiétés ni être considérés comme des citoyens de seconde zone; ceux qui s'en écartent doivent subir, évidemment, les rigueurs de la loi.

On nous dira naturellement qu'au lieu de revendiquer le droit de vote, les étrangers seraient mieux inspirés de devenir belges. Comme cela, ils obtiendraient les avantages et les obligations de tout ressortissant de notre pays. L'argument serait, évidemment, à prendre en considération si l'on avait généralisé le droit de vote à d'autres niveaux de pouvoir, avec en prime le droit d'éligibilité. Alors, en effet, on pourrait objecter: "comment peut-on permettre à des non-Belges d'assumer l'exercice de fonctions relevant de la puissance publique?" Ce serait, bien entendu, pour nous, inacceptable. Dans cet esprit, nous refusons d'ailleurs d'octroyer à un étranger hors Union européenne le droit d'être échevin, bourgmestre, président de CPAS, député régional ou fédéral. S'il veut briguer une telle charge, qu'il devienne belge. La gestion des organes de l'Etat doit appartenir aux citoyens de cet Etat. L'exception étant due à la directive européenne qui impose d'octroyer le droit d'éligibilité aux Européens, mais uniquement, bien sûr, pour les élections communales.

Le projet en discussion est limité dans le nombre de bénéficiaires de ce droit, dans sa portée aussi puisqu'il ne vise que le droit de vote aux élections communales, dans son libellé enfin, puisque trois conditions doivent être remplies:

1. Une présence continue, légale, ininterrompue de cinq ans avant l'introduction de la demande.
2. Une demande de la personne. Le droit n'est pas accordé automatiquement. Il l'est sur demande et à partir du moment où le droit est accordé parce qu'il a été demandé, l'étranger suit évidemment toutes les règles applicables aux Belges. S'il ne va pas voter, il peut naturellement être sanctionné.
3. Enfin, c'est une condition à laquelle nous tenons tout particulièrement, le demandeur doit signer une déclaration, par laquelle il s'engage à respecter la Constitution et les lois du peuple belge et la convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

Certains collègues ont critiqué à l'envi cette stipulation sous prétexte qu'elle introduirait une discrimination par rapport aux ressortissants de l'Union européenne qui, eux, n'y sont pas soumis.

Je ferai d'abord observer que l'article 8 de la Constitution établit une distinction entre le droit de vote des citoyens de l'Union européenne, qui doit être octroyé conformément aux obligations internationales et supranationales de la Belgique, dont la directive de 94 qui le permet, et l'extension du droit de vote aux résidents non membres de l'Union, qui peut se faire aux termes de l'article 8 de la Constitution dans les conditions et les modalités déterminées par la loi.

Il est évident aussi que le principe d'égalité ne demande un traitement

toegekend, zoals stemrecht op andere beleidsniveaus en verkiesbaarheid. Niet-Belgen mogen echter geen openbare functie bekleden. De staatsorganen moeten door de eigen staatsburgers worden beheerd, al geldt er wel een uitzondering voor EU-staatsburgers, binnen een bepaalde termijn et met bepaalde beperkingen.

De implicaties van het onderhavige wetsontwerp zijn dus begrensd : het aantal begunstigden is beperkt, de draagwijdte ervan is beperkt, en zelfs de formulering houdt grenzen in. Er worden meer bepaald drie voorwaarden gesteld: de betrokken moet vijf jaar op het Belgische grondgebied verblijven, er moet een aanvraag worden ingediend en een verklaring worden ondertekend waarin de betrokken zich ertoe verbindt de Grondwet en de wetten van het Belgische volk en het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens na te leven.

Sommigen hadden kritiek op die bepaling, die niet geldt voor EU-onderdanen. Het stemrecht voor EU-staatsburgers staat echter in de Grondwet, meer bepaald in artikel 8, terwijl de uitbreiding van dat stemrecht tot niet-EU-burgers conform de voorwaarden en modaliteiten van een wet kan worden geregeld. Bovendien hebben Europese staatsburgers per definitie diezelfde democratische waarden, en zelfs de nieuwe lidstaten respecteren het acquis communautaire, waarvan de basisregels in de toekomstige Europese Grondwet ingeschreven zullen worden. Bij niet-EU-burgers gaat men na of ze die regels ook echt naleven, door hun te vragen zich door dat gebaar symbolisch tot die waarden te bekennen. Als ze dat niet willen doen, betekent dat dat ze de waarden waarop onze maatschappij stoeft, niet onderschrijven, en in dat geval mag het bestuur van die

identique que dans la mesure où les situations sont analogues. En l'espèce, on le sait, il n'en est rien. Le citoyen européen partage par définition les mêmes valeurs démocratiques. Les pays dont ils sont ressortissants ont adhéré au Conseil de l'Europe. Les futurs nouveaux Etats aussi, d'ailleurs, doivent respecter l'acquis communautaire, ce qui implique, au-delà des préoccupations économiques, sociales, fiscales, etc., le respect des règles fondamentales de la démocratie, lesquelles sont d'ailleurs rappelées largement dans la future Constitution de l'Union européenne qui reprend grossièrement les principes essentiels.

Le citoyen de l'Union partage donc ces valeurs, par exemple les principes d'égalité, de non-discrimination, d'Etat de droit, de liberté d'expression, de liberté des convictions politiques et religieuses. Ce que nous voulons vérifier, c'est que les étrangers à l'Union s'engagent à les partager. S'ils font cette déclaration, c'est un pas important dans le sens de l'intégration. S'ils refusent de faire ce geste symbolique d'adhésion, on ne peut leur permettre de donner leur avis sur la gestion d'un organisme public dont, par définition, ils contestent les règles fondamentales de fonctionnement.

Monsieur le président, chers collègues, il était fatal que, particulièrement à quelques mois d'une échéance électorale, ce dossier suscite des controverses animées. C'est évidemment un euphémisme. La tempête se serait-elle calmée si l'examen du dossier avait été reporté à l'automne? Je l'ignore. De toute façon, c'est fait, le projet est là, il sera probablement voté dans les heures ou les jours qui viennent.

Par ailleurs, il me semble qu'il n'est pas bon de cacher à la réaction citoyenne que représente une élection des problèmes qui sont pendus mais que l'on espérait peut-être occulter dans l'oubli préélectoral. C'est notre responsabilité de prendre attitude ici et maintenant, clairement, devant l'opinion publique et de lui expliquer le sens de la démarche et les motifs de satisfaction ou d'insatisfaction devant ce vote.

Certains – cela a encore été fait, il y a dix minutes - ont proposé de recourir au référendum ou à la consultation populaire. Je vous ferai remarquer que si nous sommes partisans d'un tel système, jamais une majorité ne s'est dégagée en sa faveur. On a déposé des propositions de loi sur le référendum. Je n'ai pas constaté que tout le monde se mettait autour de la table pour élaborer un projet de loi à cet égard.

Mais, comme le monstre du Loch Ness qui, paraît-il, remonte à la surface à chaque événement important, le référendum et la consultation populaire reviennent périodiquement à la surface, surtout ou même uniquement quand le politique est embarrassé et veut refiler le bébé au citoyen.

On ne peut pas organiser des référendums et des consultations populaires à la carte, quand cela arrange certains. La démocratie directe est une forme de gouvernement intéressante, mais qu'il faut organiser sérieusement, sous peine de tomber dans le simplisme, les réactions instinctives, les réponses dirigées. Si l'on veut introduire en Belgique le référendum à tous les niveaux de pouvoir - et nous en sommes partisans - il faut évidemment mettre précédemment au

maatschappij hun ook niet worden toevertrouwd.

Men vraagt zich af of men dit dossier buiten de verkiezingsperiode had kunnen behandelen door het tot de herfst uit te stellen. Het dossier ligt echter nu ter tafel en het is onze verantwoordelijkheid erover te stemmen.

Sommigen hebben voorgesteld een referendum of een volksraadpleging te houden en aldus een netelig politiek probleem naar de kiezer door te schuiven. Al zijn wij voorstander van de directe democratie, toch kunnen wij daar niet naar believen herkennen wanneer het ons uitkomt. Wij moeten dat op een ernstige manier organiseren, een duidelijke wetgeving en een methodologie uitwerken, enz. Dat is vandaag niet het geval, en wij beperken ons dan ook tot een klassiek politiek debat.

In dergelijke materie kan men ook spijt hebben. Sommigen zullen vinden dat men te ver of niet ver genoeg is gegaan. Wij hadden gewild dat aan de Belgen in het buitenland tegelijkertijd het stemrecht voor de gewest- en de Europese verkiezingen zou worden toegekend. Dat bleek niet mogelijk, maar wij zullen dit in de toekomst verder bespreken.

Wij willen tevens de waarden bepalen die aan de Europese samenleving ten grondslag liggen, en ingrijpen wanneer de onpartijdigheid van de staat en de overheidsdiensten, waaronder het onderwijs, ernstig wordt bedreigd. Maar dat is een ander verhaal.

Vandaag zullen wij deze wet goedkeuren. Als de rust eenmaal zal zijn weergekeerd, zal de bevolking onze houding begrijpen.

point une législation précise, à savoir les matières sujettes à référendum, le type de questions à poser, le texte à soumettre au vote, le comptage des voix par Communauté ou par Région ou sur l'ensemble du pays. Dans l'état actuel des choses, ce n'est pas le cas. Nous en restons donc à un débat politique qui trouvera son épilogue dans les heures ou les jours qui viennent.

Monsieur le président, mesdames, messieurs, dans une matière comme celle-ci, chacun peut évidemment nourrir des regrets. Tel estimera qu'on n'est pas allé assez loin, je l'ai entendu; tel autre que les concessions faites aux étrangers hors Union européenne sont encore trop larges; d'autres encore n'auraient pas voulu légiférer.

En ce qui nous concerne, nous aurions voulu notamment que le vote des Belges à l'étranger soit parallèlement accordé pour les élections régionales et européennes. Cela n'a pas été possible et nous souhaitons reprendre prochainement les débats à ce sujet pour qu'enfin - non pour les élections de juin trop proches et pour lesquelles le temps nous manque - mais pour les élections suivantes, cette injustice soit réparée.

Nous souhaitons aussi approfondir certains éléments relatifs à l'intégration, déterminer les valeurs qui font les principes de base de notre société européenne et, le cas échéant, prendre des initiatives législatives s'il apparaît que des atteintes graves sont portées à la neutralité, à l'impartialité de l'Etat et des services publics, y compris l'enseignement.

Ce seront des débats qu'il faudra affronter sans aucune volonté de stigmatiser qui que ce soit, mais dans le souci d'assurer le pluralisme, le respect des convictions de l'autre et de lutter contre toute forme de prosélytisme et d'intolérance.

Cela, c'est une autre histoire. Elle a déjà commencé et se poursuivra demain ou dans les mois qui viennent. Aujourd'hui, il s'agit de voter – et nous le ferons – en faveur du droit de vote des étrangers hors Union européenne aux élections communales. Comme je l'ai dit en commission, rien de moins certes, mais aussi rien de plus. Je suis persuadé que, le calme revenu, la population, les citoyens comprendront parfaitement notre point de vue.

19.39 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vertegenwoordiger van de regering, stadsgenoot, leden van deze assemblee...

(...): (...)

19.40 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Dat is wel een gelukkig toeval.

(...): (...)

19.41 Philippe De Coene (sp.a-spirit): U zoekt daar van alles achter. Alvorens ik het woord neem, begint u al met een intentieproces. U toont absoluut de ware aard van uw bedoelingen aan.

Wat ons opvalt in dit debat – het verheugt mij dat de heer Daems ons intussen opnieuw heeft vervoegd – is dat aan de ene kant bij

19.41 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Je décèle chez certains un pessimisme profond et chez d'autres une naïveté sans limites. Le droit de vote des étrangers est déjà une réalité. Rares sont ceux

sommigen een ongelooflijk pessimisme wordt tentoongespreid, een soort doemdenken en dat in sommige andere gevallen een grenzeloze naïviteit wordt beleven. Het rare is dat stemrecht voor migranten vandaag eigenlijk al bestaat, al schijnen hier weinigen dat te weten. De komende weken zullen inderdaad duizenden niet-Europese vreemdelingen stemmen in bedrijven en in ondernemingen, naar aanleiding van de sociale verkiezingen. Op dat vlak wordt er geen onderscheid gemaakt tussen personen die samengebracht zijn op een plek. Of men nu Belg is, lid van een van de lidstaten van de Europese Unie of een niet-EU-vreemdeling, men kan en mag gaan stemmen bij sociale verkiezingen. Meer nog: men heeft ook het passieve kiesrecht. Allochtonen, vreemdelingen van niet-EU-landen, kunnen zich ook kandidaat stellen bij sociale verkiezingen. Ik maak het bijvoorbeeld mee in mijn regio, in de textielsector in Kortrijk en in Waregem, dat niet-EU-vreemdelingen niet alleen hun stem uitbrengen bij die sociale verkiezingen, maar zich ook kandidaat stellen.

Aangezien er zo'n onheilspellend beeld wordt opgehangen van het migrantenstemrecht zal ik even verwijzen naar de situatie in de textielbedrijven uit mijn streek. Een van die bedrijfsleiders die aanwezig is in dit halfronde kan daarvan overigens getuigen. Welnu, degenen die naar de stembus gaan of die verkiesbaar zijn voor de sociale verkiezingen en die afkomstig zijn van een niet-EU-land, hebben nog nooit een probleem veroorzaakt. Integendeel, het is het mooiste bewijs, het huidige bewijs, het levende bewijs dat mensen moeten samengebracht worden en dat mensen niet tegen elkaar moeten opgezet worden.

Daarom, mijnheer Daems, waren wij zeer aangenaam verrast door uw betoog. Wij menen dat orecht. Daarnet, na uw betoog, ben ik u dat persoonlijk komen zeggen, maar ik wil dat namens mijn fractie ook doen van op dit spreekgestoelte. Eerst en vooral, omdat u tenminste een poging deed om anderen niet aan te vallen en ze niet te verwijten voor wat dan ook.

U hebt ook gepoogd, in soms moeilijke omstandigheden – want dit is een delicaat debat, – om een correcte argumentatie op te bouwen. Ik moet zeggen dat wij uw argumentatie zelfs grotendeels volgen, uitgezonderd op één punt.

Terwijl u namens de VLD zegt dat het migrantenstemrecht nefast is voor de integratie, zeggen wij dat u dat niet kunt bewijzen. Wij zullen niet het omgekeerde doen door zogezegde wondermiddelen voor de integratie te verkondigen, terwijl wij er geen enkel voorbeeld van vinden in de realiteit. Dat doen wij niet. Maar wij gaan evenmin mee in de denkspoor dat het migrantenstemrecht nefast is voor de integratie.

De vorigewoordvoerder in de Kamer namens de VLD – ik zeg dat zonder bijbedoelingen, ik wil gewoon inhoudelijk het debat aangaan – heeft geprobeerd dat wetenschappelijk aan te tonen middels een studie door de veel geciteerde Nederlandse professor Koopmans. Hij wilde aantonen dat professor Koopmans de stelling trachtte te onderschrijven en te bewijzen dat stemrecht haaks staat op integratie, dat stemrecht nefast is voor integratie. Ik vond dat een verrassende stelling en het leek mij zeer vreemd dat die Nederlandse professor dat verdedigd of zelfs bewezen zou hebben. Vandaar heb ik toch even de moeite genomen om dat toch wel vrij dikke rapport van die Nederlandse professor na te lezen. Er staat geen enkele aanwijzing in

qui en ont apparemment conscience. Dans les semaines à venir, tous les travailleurs, indépendamment de leur origine, prendront part aux élections sociales organisées au sein des entreprises. Non seulement ils y participeront mais ils pourront également poser leur candidature. Cela n'a jamais posé le moindre problème, du moins dans le secteur textile de ma région. Au contraire, cela permet de réunir les travailleurs plutôt que de les monter les uns contre les autres.

L'intervention de M. Daems nous a agréablement surpris. Il s'est au moins efforcé de développer une argumentation convenable. Nous nous y rallions d'ailleurs, à un point près. On ne peut pas apporter la preuve que le droit de vote des immigrés soit néfaste pour l'intégration. A cet égard, le VLD s'est plutôt référé à l'étude du professeur néerlandais Koopmans. Que dit cette étude? Même si le droit de vote n'est pas un miracle pour l'intégration, il a prouvé son utilité aux Pays-Bas.

Pour les socialistes flamands, le droit de vote constitue un petit pas sur la voie de l'intégration mais un grand pas vers la participation. Celui qui vote au niveau communal apporte à nos yeux la preuve de son intégration. Le VLD souscrit aux objectifs de l'intégration et de la participation mais il n'est pas convaincu que ce soit le bon moyen d'y parvenir. On peut avoir cette conviction sans pour autant être contre.

Mais le Vlaams Blok recherche la diabolisation et la confrontation. Il ne veut pas d'intégration.

die die stelling onderschrijft, wel integendeel. Professor Koopmans zegt: "Zelfs al weten wij dat dit geen wondermiddel is voor integratie, dan nog, per saldo in Nederland heeft dit zijn nut bewezen". Hij raadt dus aan om het toch, zonder dat wij daarvan al te veel mogen verwachten – wat wij als Vlaams-socialisten ook niet doen –, in te voeren, want het loont de moeite. Het is een kleine stap naar integratie, maar het is een veel belangrijkere stap naar participatie, naar deelname.

Uiteindelijk, welk redelijk mens kan er nu tegen zijn dat iemand die hier vijf jaar correct is ingeschreven en dus vijf jaar deel uitmaakt van een plaatselijke samenleving, wordt opgeroepen om zich in te schrijven – hij moet dus al een actieve daad stellen – op de kiezerslijst? Hij moet dan wel nog een verklaring van aanhankelijkheid van de Grondwet en van de wetten van dit volk onderschrijven, en de moeite nemen om zesjaarlijks de tweede zondag van oktober te gaan kiezen voor het plaatselijk beleidsniveau. Is dat geen bewijs van integratie? Dat is het zeker. Iemand die dat wilt doen, bewijst dat hij op het plaatselijk niveau wilt meedoen. Waarom zouden wij daartegen zijn?

Het argument van de VLD luidt ongeveer: we onderschrijven de doelstelling van integratie en de doelstelling van participatie, alleen zijn wij er niet zeker van dat stemrecht het meest ideale middel is om dat te bereiken. Het is dan toch niet omdat u er niet van overtuigd bent dat dat het meest ideale middel is, dat u er zo tegen moet zijn.

Ik voel ook wel aan dat de toon in uw speech vandaag totaal anders was dan uw toon van een paar dagen geleden.

Mijnheer Van den Eynde, ik kom even tot u, lawaaimaker. Uw discours is een ander discours. Uw discours gaat uit van een andere doelstelling. Uw discours wil geen integratie. Uw discours...

Mijnheer Van den Eynde, wilt u mij niet onderbreken. Ik heb u daarnet ook niet onderbroken. Ik vraag u dat elementaire respect ook op te brengen.

Ik zeg alleen dat u, in tegenstelling tot democraten die tegen het gemeentelijk stemrecht voor migranten zijn, uit bent op de boks, de confrontatie. U bent uit op demonisering. Dat maakt het verschil tussen democratische tegenstanders en niet-democraten.

De voorzitter: Mijnheer Van den Eynde, ga eerst zitten, gebruik uw microfoon en doe dat rustig. En onderbreek nu de heer De Coene met mijn toelating.

19.42 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik zou de geachte heer De Coene willen attent maken op de methode die geregeld door hem en niet alleen door hem wordt gebruikt om een partij zoals de mijne te demoniseren.

Mijnheer De Coene, u beweert dat wij iets zeggen en dan gaat u dat afbreken. Eigenlijk realiseert u een dialoog tussen uzelf en wij staan daarop te kijken. Wij wisten niet dat wij dat zegden, maar dankzij u weten wij dit en worden wij tegengesproken. Mijnheer De Coene, dit is een zeer comfortabele methode om bij elk debat te winnen. Debatteer met uzelf, kijk in de spiegel en u zult altijd gelijk krijgen. Proficiat, het is gemakkelijk, maar niet echt moedig.

19.42 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): M. De Coene se sert d'une méthode particulière pour diaboliser mon parti: il nous prête certains propos pour ensuite nous démolir.

19.43 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Mijnheer Van den Eynde, lees gewoon het woordelijk verslag van wat uw fractiegenoten hebben gezegd in het debat. Als er iemand demoniseert, dan is het uw fractie wel in dit debat.

19.43 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Lisez littéralement ce que les membres de votre groupe ont déclaré. S'il y a un parti qui ne fait que diaboliser, c'est bien le Vlaams Blok.

19.44 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): (...)

De **voorzitter**: Mijnheer Annemans, u komt straks aan het woord.

19.45 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Overigens, u trekt eigenlijk alles uit proportie. De cijfers, die worden vermeld in het verslag van de Senaat, leren ons dat het in totaal gaat over 150 tot 160.000 mensen in dit land, verspreid over ongeveer 600 steden en gemeenten. Dat is een gemiddelde van 250 mensen. Och Here och God, nu zal de wereld vergaan. Gemiddeld 250 mensen in een stad of een gemeente krijgen stemrecht. Wat zal ons nu overkomen?

Ik weet dat het natuurlijk wat te gemakkelijk is om te zeggen dat we het gemiddelde gaan nemen. Ik wil op Vlaams niveau – men zal het mij niet kwalijk nemen dat ik even verwijst naar de Vlaamse situatie – drie typegemeentes nemen. Een kleine gemeente, Berlaar of Aalter. Daar gaat het respectievelijk over 19 en 18 mensen. Met 19 en 18 mensen krijgt men geen vijf kaarttafels vol. Gaat dit nu de bedreiging zijn voor Aalter of Berlaar? Ik ga even naar mijn stad.

In Kortrijk, een kleine Vlaamse centrumstad, gaat het in totaal over 820 mensen. Indien al die mensen zich zouden inschrijven en indien al die mensen inderdaad ook zouden gaan stemmen, gaat het over welgeteld 1,6% van het electoraat in Kortrijk. Die 1,6% zal evenmin het verschil maken.

Dan kom ik bij het Vlaamse voorbeeld bij uitstek, Antwerpen. In Antwerpen gaat het over veel meer mensen en wij zijn de eersten om dat toe te geven. Eigenlijk zijn we blij dat we dat kunnen toegeven, want het wijst ook op het numerieke belang in bepaalde situaties. In Antwerpen gaat het welgeteld over 17.500 mensen. In Antwerpen moet men om een zetel te behalen gemiddeld 6.000 stemmen halen. Ik weet het, ik vereenvoudig het hier even. Met het systeem Imperiali weet ik dat dit zich anders opbouwt. Gemiddeld moet een partij in Antwerpen echter om een zetel te hebben 6.000 stemmen halen. Het gaat dus over mensen die aan de ene kant meegeteld worden voor de berekening van het aantal zetels – de 55 zetels van Antwerpen zijn mee berekend op basis van de aanwezigheid van die 17.500 mensen –, maar die aan de andere kant niet meetellen als het gaat over de samenstelling van die raad waarvan de numerieke getalsterkte berekend is op hun aanwezigheid. De ene keer tellen ze mee, de andere keer weer niet.

Meer nog, ik heb het even bekijken, de programma's waar de stad Antwerpen voor inschrijft – federale actieprogramma's, Vlaamse actieprogramma's, veiligheidscontracten, de gewezen SIF-contracten, preventiecontracten en noem maar op, de dotaties die men krijgt, zowel op gewestelijk niveau als op federaal niveau – worden allemaal mee bepaald op basis van de aanwezigheid van de mensen waarvan u niet wil dat ze zich uitspreken. Aan de ene kant is hun aanwezigheid

19.45 Philippe De Coene (sp.a-spirit): D'ailleurs, le Vlaams Blok présente la réalité de manière disproportionnée, puisqu'il ne s'agit que de 150.000 à 160.000 personnes, réparties entre 600 villes et communes, soit une moyenne de 250 personnes par entité.

Dans une petite ville comme Courtrai, il s'agit de 820 personnes, à savoir 1,6% de l'électorat. Pour une grande ville comme Anvers, davantage de personnes sont concernées, à savoir 17.500. Il y faut en moyenne 6.000 voix pour obtenir un siège au conseil communal. Les personnes dont il est ici question sont prises en compte pour le calcul du nombre de sièges au conseil communal, mais ne le sont pas en ce qui concerne la composition du conseil. Elles sont également prises en compte dans le cadre de l'octroi des dotations régionales et fédérales, mais elles ne peuvent pas se prononcer sur l'affectation de ces dotations. Il est à notre avis normal qu'elles participent au processus décisionnel. Certains ont prétendu ici à tort qu'il n'y a plus aucune raison de devenir belge. Celui qui possède la nationalité belge, votera le 13 juin pour le Parlement flamand et le Parlement européen et plus tard également pour la Chambre et le Sénat. Il dispose donc de droits plus larges.

Prétendre que des criminels pourraient voter pour le conseil communal, revient à diaboliser la

wel nuttig om gelden te ontvangen van het Vlaams of het federaal niveau; aan de andere kant, als over de aanwending van die gelden op plaatselijk niveau moet worden beslist, mogen zij hun stem niet laten horen. Wij zijn dus een andere mening toegedaan. Wij vinden het niet schandalig – zoals u dat wel vindt – dat mensen die hier enige tijd zijn, die hier hun toekomst willen maken en die volop actief participeren in zo'n samenleving, voor het plaatselijke niveau mee mogen beslissen.

Er is gezegd dat er dan geen enkele reden meer is om nog Belg te worden. Wel, ook daar neemt men een loopje met de waarheid. Wie Belg wordt, die gaat op 13 juni stemmen voor het Vlaams Parlement, voor het Europees Parlement en later voor Kamer en Senaat. Hij heeft dus inderdaad veel meer rechten.

Wij pleiten ervoor dat degenen die vijf jaar in de gemeente wonen, stemrecht krijgen op het plaatselijke niveau, het dichtst bij de mensen staande beleidsniveau.

Dan opnieuw de demonisering. Wat hadden we plots ontdekt en wat moest we rechttrekken via een amendement? Dat er misdadigers zouden stemmen voor de gemeenteraad. Beeldt u dat eens goed in.

Ten eerste, wij vonden het geen goed amendement omdat we juridisch niet overtuigd waren. Ik heb dat ook uitgelegd in het debat in de commissie. De argumentatie is eigenlijk al gegeven in de lezing van het verslag door onze rapporteurs. Het aanvragen of het al dan niet toecken van de naturalisatie, onder meer door deze assemblee, is een gunst. Als men stemrecht verleent aan mensen dan beschikken die mensen over een recht. Men kan een recht niet afnemen op basis van het al dan niet verlenen van een gunst. Men kan dat in een democratische rechtsstaat alleen op basis van een veroordeling en dat is de enige reden waarom men dergelijke amendementen niet mag goedkeuren.

Ten tweede, laten wij de redelijkheid doen terugkeren. Op een gegeven moment kregen wij in de commissie voorbeelden van Chinese mensenhandelaars en – ik durf het bijna niet meer zeggen – Albanese maffialeiders die zouden gaan stemmen. Laten wij eens redelijk zijn. Welke Chinese mensenhandelaar zal zich de moeite getroosten om een keer in de zes jaar, de tweede zondag van oktober te stemmen om mee te beslissen wie de schepen van de vuilkar wordt? Die Chinese mensenhandelaar die zal daar absoluut geen behoefte aan hebben om in de openbaarheid te komen en zijn stem uit te brengen, wachtend in de lange rij. Dat gevaar bestaat immers niet en dat is demonisering.

(...): (...)

19.46 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Dat is demoniseren en daar hebt u baat bij! Het is een kwestie van dit tot zijn werkelijke proporties te herleiden en dat weet u zeer goed.

Mijnheer Daems, ik richt mij even tot u. Ik denk dat u gelijk heeft op een punt. We mogen er niet te veel van verwachten. Het is absoluut geen wondermiddel voor integratie. Als we dat zeggen, moeten we ook iets anders zeggen over het verkrijgen van de Belgische nationaliteit. Er werden groteske cijfers aangehaald. De cijfers van

situation. Un amendement devait rectifier le tir. Nous estimions que l'amendement présentait des lacunes sur le plan juridique. L'octroi de la naturalisation est une faveur. Si l'on accorde le droit de vote à une personne, celle-ci bénéficie d'un droit. On ne peut priver quelqu'un d'un droit sur la base de l'octroi ou non d'une faveur. Seule une condamnation le permet. Voilà la seule raison pour laquelle cet amendement ne doit pas être adopté. M. Daems a raison : il ne faut pas se bercer de trop d'illusions. Ce n'est pas la panacée en matière d'intégration et il faut ramener les choses à leurs justes proportions.

19.46 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Les chiffres du département de l'Intérieur sont plus modestes que ce qu'on avance ici. Une personne qui obtient la nationalité belge n'aura pas plus de chances qu'une autre. Selon le VDAB, près de 70% des jeunes Marocains ont une carte d'identité belge.

Binnenlandse Zaken – de eerbare vertegenwoordiger van de federale regering kan hiervan getuigen – zijn wat bescheidener dan men ons hier wil voorhouden.

Krijgen zij die Belg worden dan meer kansen dan anderen? Neen. We mogen dus niet zeggen dat het of het een, of het ander is. Neen, het is en en.

Vandaag konden we in de krant lezen dat de VDAB – een dienst die weet wat er op de arbeidsmarkt omgaat – en ik citeer: " Bij de jongeren loopt het percentage van Marokkanen met een Belgisch paspoort op tot bijna 70% en toch is het ook voor deze pas afgestudeerde nieuwe Belgen bijzonder moeilijk om aan een baan te komen. Meer nog, het al dan niet hebben van de Belgische nationaliteit maakt weinig verschil. Ze vinden toch geen werk. De eerste selectie die gebeurt bij de rekrutering gebeurt niet op basis van de diploma's-integratie, niet op basis van werkervaring-integratie maar gewoon op basis van hun naam en voornaam".

Collega's, is het dit soort samenleving dat we willen? Dit zijn de cijfers van de VDAB. Mijnheer Lano, ik zie u een beetje aarzelend kijken. Ik ben graag bereid u het artikel ter beschikking te stellen.

Collega's, wat moeten we doen? We moeten het ene niet willen vervangen door het andere. In plaats van ons in het Vlaams Parlement uit te sloven om een drievierde meerderheid te vinden om een belangensconflict in te roepen, moeten we ons in het Vlaams Parlement uitsloven om meer sociale programma's te krijgen, om taalcursussen te kunnen doen volgen door het aanbod te vergroten, om meer kansen te bieden inzake huisvesting, opleiding, onderwijs en tewerkstelling. Dat zou veel nuttiger werk zijn in plaats van de vertoning van een paar weken geleden met de enige bedoeling de ene bevolkingsgroep tegen een andere op te zetten.

Ik herhaal mijn bekentenis die ik in de commissie heb gedaan. Ik richt me tot de democratische tegenstanders van het migrantenstemrecht. Helaas is er niemand aanwezig van CD&V. Misschien luisteren ze in de "kantine". Waardoor laten we ons leiden om dit wetsontwerp goed te keuren of niet goed te keuren? In de jaren negentig was de toenmalige SP eveneens beducht voor dit stemrecht. We dachten onze houding met een aantal intellectuele en maatschappelijke argumenten te kunnen duiden. Precies zoals uw argumenten vandaag waren deze argumenten dikwijls juist. We vergeten evenwel erbij te zeggen dat we een beetje bang waren. We lieten ons leiden door enige vorm van schroom, zelfs van angst omdat we beseften dat deze materie bij de publieke opinie bijzonder gevoelig ligt. Daarom hebben wij op een bepaald ogenblik ervoor gekozen andere middelen van integratie voor te stellen.

Het heeft ons niet belet om moeilijke jaren negentig mee te maken. Nu hebben wij op zijn minst die duidelijkheid wel gemaakt voor ons, voor de publieke opinie en voor zij die gaan stemmen. Wij hebben in de aanloop naar de verkiezingen voor het federale parlement onomwonden, klaar en duidelijk gezegd dat wij voorstanders waren en zijn van het migrantenstemrecht.

Men neemt ons nu kwalijk dat wij iets zouden doen dat ingaat tegen de mening van de meerderheid van de Vlamingen. Dat vind ik

Pourtant, les jeunes diplômés de cette catégorie ont beaucoup de mal à trouver un emploi. La première sélection s'opère, en effet, en fonction du prénom et du patronyme et non pas en fonction des diplômes, de l'intégration ou de l'expérience professionnelle. Est-ce une telle société que nous voulons?

Au lieu de s'acharner à trouver une majorité des trois quarts pour invoquer le conflit d'intérêts au Parlement flamand, nous devons créer plus de possibilités sur le plan du logement, de la formation, de l'enseignement et de l'emploi. Le spectacle auquel nous avons dû assister il y a quelques semaines avait pour seul but de monter une catégorie de la population contre une autre.

Aux opposants démocratiques au droit de vote pour les étrangers, je voudrais demander quelles sont les considérations qui soutiennent leur conviction. Dans les années 90, le SP redoutait le droit de vote. Pour défendre notre position, nous avancions des arguments qui étaient souvent corrects, mais qui servaient surtout à cacher nos inquiétudes. Nous savions en effet à quel point le sujet était délicat aux yeux de l'opinion publique. Malgré nos hésitations, nous avons vécu des années difficiles. C'est pourquoi nous le disons aujourd'hui haut et clair: nous sommes pour le droit de vote pour les étrangers.

D'aucuns nous reprochent de faire l'inverse de ce que demande une majorité des Flamands. Pourtant, nous avons exposé clairement notre point de vue à l'avance. Le droit de vote pour les étrangers hors UE étant devenu un dossier exclusivement parlementaire, tous les groupes ont bien sûr le droit de défendre et d'exécuter ce que prévoit leur programme et ce qu'ils ont promis à leurs électeurs.

Nous sommes convaincus de faire

vreemd. Wij hebben dat op voorhand aan de Vlamingen duidelijk gemaakt. Meer nog, aangezien dit een zaak van het Parlement geworden is, heeft iedere fractie in het Parlement toch het recht haar programma te verdedigen en uit te voeren wat zij zegt in haar programma en wat zij zegt aan de kiezer. Het tegendeel zou eigenlijk meer moeten verbazen.

Wij gaan dit dus doen, omdat wij ervan overtuigd zijn dat wij een bescheiden stap zetten in de richting van integratie en, veel meer nog, een stap zetten in de richting van politieke deelname. Mocht de heer De Crem hier geweest zijn, dan zou ik gezegd hebben: "U moet niet altijd de miserie van een ander opzoeken, want u bent alleen maar uw eigen miserie aan het exporteren." (*De heer De Crem komt het halfrond binnen*)

Mijnheer De Crem, ik heb van u de laatste weken niets nieuws gehoord, maar ik was daarnet zeer verrast. Toen u reageerde op de toespraak van de heer Di Rupo kreeg u van één fractie bijzonder veel applaus. Het zou u tot nadenken moeten stemmen.

19.47 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Over diabolisering gesproken!

19.48 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Mijnheer De Crem, het is voor niemand eenvoudig. Net zozeer als het voor ons delicaat is, is het ook voor hen en voor u delicaat.

Ik heb zeer aandachtig naar uw toespraak geluisterd. U hebt ongeveer 40 minuten het woord gevoerd en 35 minuten hebt u kritiek gegeven op alle anderen. In 5 minuten hebt u proberen uw standpunt uit de doeken te doen. Dat is natuurlijk niet toevallig, want u hebt moeilijkheden met uw standpunt. Als ik u uw standpunt – wat u hier de laatste weken hebt verteld – zou voorleggen aan die brave mensen van het ACW en de KWB, die oproepen om dat gemeentelijk stemrecht hier en nu te geven, dan denk ik dat u het moeilijk zult hebben.

U verwijst trouwens naar uw congres van Kortrijk. Het was toevallig in mijn stad en ik heb dat congres een beetje gevuld. Ik heb gezien dat het toen inderdaad niet eenvoudig was en dat een grote en zeer betekenisvolle minderheid in uw congres voorstander was van het stemrecht voor migranten.

Ze lieten zich inderdaad niet leiden door de temperatuur in een bepaalde samenleving. Ze lieten zich niet leiden door een zekere angst. Ze lieten zich leiden door een maatschappelijk beeld waarbij men zo veel mogelijk mensen betrekt in een maatschappij en zo weinig mogelijk mensen uitsluit in een maatschappij.

19.49 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer De Coene, ik meen dat u niet alleen de spreker bent van een van uw fracties. U doet het echt goed in uw rol van volkscommissaris. Ik heb hier zelden zoveel uithalende bewegingen gezien.

Het was inderdaad mijn congres in Kortrijk. Ik heb persoonlijk het congres doen keren. Ik deed dat niet uit plezier of uit rancune. Ik deed dat gewoon omdat ik weet dat heel veel van onze kiezers en het

ainsi un petit pas vers l'intégration des étrangers et leur participation à la vie politique. M. De Crem devrait éviter d'essayer de débusquer les contradictions internes dans les autres groupes. En fait, il ne fait que projeter ses propres problèmes sur les autres. Ces dernières semaines, d'ailleurs, il n'a pas dit grand-chose de neuf. Les applaudissements très nourris du Vlaams Blok quand il a réagi au discours de Di Rupo devraient le faire réfléchir.

19.47 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Quand je disais que notre parti était diabolisé !

19.48 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Il s'agit d'un dossier délicat pour tout le monde. M. De Crem vient de critiquer les autres pendant 35 minutes et il n'a développé son propre point de vue que pendant 5 minutes. Cela ne m'étonne absolument pas car la position qu'il adopte lui vaut des ennuis au ACW et au KWB (mouvements ouvriers chrétiens). Lors du congrès du CD&V à Courtrai, une minorité très importante s'est déclarée partisane du droit de vote aux étrangers hors UE. Les membres de cette minorité ne se sont pas laissé guider par la peur mais bien par la conviction qu'il faut promouvoir une société d'où l'exclusion est exclue!

19.49 Pieter De Crem (CD&V): M. De Coene interprète le rôle de commissaire du peuple avec verve. J'ai rarement vu quelqu'un s'emporter avec autant de passion.

J'ai amené le congrès de Courtrai

overgrote deel van de Vlamingen tegen dat migrantenstemrecht zijn. We hebben gezegd dat voor ons één zaak blijft vooropstaan. Hij die Belg is heeft niet alleen gemeentelijk stemrecht, hij heeft stemplicht en bovendien kan hij kandidaat zijn voor alle verkiezingen. Dit is misschien een boodschap die – met al uw gegesticuleer – nog een beetje aanslaat in uw lege volkshuizen. U moet daarmee in elk geval niet op de markt van Kortrijk gaan staan.

à changer d'avis parce que je sais qu'un grand nombre de nos électeurs et la grande majorité des Flamands sont opposés au droit de vote. Il faut être belge pour être soumis à l'obligation de vote et pouvoir poser sa candidature à toutes les élections. Le message de M. De Coene trouvera peut-être encore écho dans les maisons du peuple vides mais pas sur le marché de Courtrai.

19.50 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, ik ga eindigen. Ik heb hieraan eigenlijk nog weinig toe te voegen. Ik ben blij dat u dat wederwoord heeft gegeven. Mijnheer De Crem, ik stel voor dat u het straks eens in het verre Kortrijk gaat uitleggen aan de mensen van de christelijke werknemersbeweging. U zal dan zien dat u dan ook een klein beetje tegenwind zal krijgen. Wij gaan dit ontwerp in onze campagne en in ons programma goedkeuren zoals we gezegd hebben. Wij gaan dit niet in naïviteit doen. We gaan zeker niet meedoen aan het doemdenken. U mag dat zeggen aan onze kiezers. Wij zullen het zelf wel zeggen aan onze kiezers. Wij zijn mans genoeg om dat te zeggen. Daar zit het verschil tussen u en ons. Wij kijken de mensen in de ogen en zeggen dat.

Mijnheer Daems, ten laatste heb ik nog een woord van respect voor u, voor de bijzonder correcte manier waarop u het debat hebt gevoerd. Ik wil u daarvoor bedanken.

19.50 Philippe De Coene (sp.a-spirit): Que M. De Crem aille expliquer son point de vue au mouvement ouvrier chrétien de Courtrai. Je suis prêt à parier qu'il essuiera une déconvenue. Entre-temps, nous adopterons ce projet, comme promis. Nous n'avons que faire de la naïveté et du défaitisme. Nous n'avons besoin de personne pour dire à nos électeurs ce que nous pensons.

Je remercie M. Daems d'avoir mené le débat de manière particulièrement correcte.

De **voorzitter**: De vergadering is gesloten. La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten om 19.45 uur. Volgende vergadering donderdag 19 februari 2004 om 20.15 uur.

La séance est levée à 19.45 heures. Prochaine séance le jeudi 19 février 2004 à 20.15 heures.

ANNEXE**SÉANCE PLÉNIÈRE**

JEUDI 19 FÉVRIER 2004

DECISIONS INTERNES

DEMANDES D'INTERPELLATION

Demandes

BIJLAGE**PLENUMVERGADERING**

DONDERDAG 19 FEBRUARI 2004

INTERNE BESLUITEN

INTERPELLATIEVERZOEKEN

Ingekomen

1. Mme Marie Nagy au premier ministre sur "la réforme des polices".
(n° 246 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)
2. M. Carl Devlies au premier ministre sur "le suivi de l'incendie du Marly".
(n° 247 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)
3. M. Joseph Arens au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "le fonctionnement de la police depuis sa réforme".
(n° 248 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)
4. M. Joseph Arens au vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "la demande de complément d'informations faite à la Belgique par la Commission européenne dans le cadre du dossier ABX".
(n° 249 – renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques)
5. Mme Muriel Gerkens à la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "les développements récents au Pakistan et la politique belge en matière de non-prolifération".
(n° 250 – renvoi à la commission des Relations extérieures)

Retraits

Par lettre du 16 février 2004, M. Pieter De Crem me fait savoir qu'il retire son interpellation sur "la nouvelle querelle diplomatique belgo-américaine que le ministre de la Défense a provoquée"
(n° 241).

Par lettre du 18 février 2004, M. Gerolf Annemans fait savoir qu'il retire son interpellation sur "les

Ingetrokken

Bij brief van 16 februari 2004 stelt M. Pieter De Crem mij ervan in kennis dat hij zijn interpellatie over "het veroorzaken van een nieuwe diplomatieke rel met de Verenigde Staten" (nr. 241) intrekt.

Bij brief van 18 februari 2004 stelt M. Gerolf Annemans ervan in kennis dat hij zijn interpellatie

déclarations faites par le ministre de la Défense à propos des Etats-Unis d'Amérique dans l'hebdomadaire *Humo*" (n° 245).

Pour information

PROPOSITIONS

Autorisation d'impression

1. Proposition de loi (M. Philippe Monfils) modifiant la législation relative aux cartes d'identité et passeports en ce qui concerne les photographies qui doivent y figurer (n° 802/1);
2. Proposition de loi (M. Servais Verherstraeten) complétant les dispositions du Code civil relatives aux contrats d'entreprise et de sous-traitance (n° 809/1);
3. Proposition de loi (MM. Daniel Bacquelaine et Denis Ducarme) modifiant la loi sur les hôpitaux, coordonnée le 7 août 1987, en ce qui concerne l'accueil des enfants dans les structures hospitalières (n° 810/1);
4. Proposition de loi (M. Melchior Wathelet) visant à supprimer l'article 1344septies du Code judiciaire relatif à la tentative de conciliation obligatoire en matière de baux à loyer (n° 812/1);
5. Proposition de résolution (MM. Gerolf Annemans, Hagen Goyvaerts, Bert Schoofs et Francis Van den Eynde) sur les violations des droits de l'homme en Chine (n° 813/1);
6. Proposition de loi (Mme Hilde Claes, M. Stijn Bex et Mmes Karine Lalieux, Anissa Temsamani et Annemie Turtelboom) modifiant la loi du 29 juin 1983 concernant l'obligation scolaire, en ce qui concerne le début de l'obligation scolaire (n° 814/1);
7. Proposition de loi (M. Geert Bourgeois) introduisant la parenté sociale dans le Code civil (n° 815/1);
8. Proposition de loi (Mmes Greet van Gool et Els Van Weert) adaptant les législations relatives aux allocations aux personnes handicapées et aux allocations familiales à la suite de la fixation de la majorité civile à dix-huit ans (n° 816/1);
9. Proposition de résolution (MM. Yvan Mayeur et Luc Goutry et Mmes Dominique Tilmans, Yolande Avontroodt, Karine Jiroflée et Catherine Doyen-Fonck) relative à la prévention et au traitement des épidémies humaines dans notre pays (SRAS, grippe, ...) (n° 817/1);
10. Proposition de loi (Mme Annick Saudoyer et consorts) instituant un label de qualité pour les centres de perfectionnement à la conduite (n° 818/1);

over "de uitspraken van de minister van Landsverdediging in verband met de Verenigde Staten van Amerika in het weekblad *Humo*" (nr. 245) intrekt.

Ter kennisgeving

VOORSTELLEN

Toelating tot drukken

1. Wetsvoorstel (de heer Philippe Monfils) tot wijziging van de wetgeving, inzake de identiteitskaarten en paspoorten, wat de foto betreft die erop moet voorkomen (nr. 802/1);
2. Wetsvoorstel (de heer Servais Verherstraeten) tot aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de aannemings- en de onderaannemingsovereenkomst (nr. 809/1);
3. Wetsvoorstel (de heren Daniel Bacquelaine en Denis Ducarme) tot wijziging van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987, betreffende de opvang van de kinderen in de ziekenhuizen (nr. 810/1);
4. Wetsvoorstel (de heer Melchior Wathelet) tot opheffing van artikel 344septies van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de verplichte poging tot minnelijke schikking inzake huurcontracten (nr. 812/1);
5. Voorstel van resolutie (de heren Gerolf Annemans, Hagen Goyvaerts, Bert Schoofs en Francis Van den Eynde) over de schendingen van de mensenrechten in China (nr. 813/1);
6. Wetsvoorstel (mevrouw Hilde Claes, de heer Stijn Bex en de dames Karine Lalieux, Anissa Temsamani en Annemie Turtelboom) tot wijziging van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht, wat de aanvang van de leerplicht betreft (nr. 814/1);
7. Wetsvoorstel (de heer Geert Bourgeois) tot invoering van zorgouderschap in het Burgerlijk Wetboek (nr. 815/1);
8. Wetsvoorstel (de dames Greet van Gool en Els Van Weert) tot aanpassing van de wetgevingen betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap en betreffende de kinderbijslag aan de burgerlijke meerderjarigheid van achttien jaar (nr. 816/1);
9. Voorstel van resolutie (de heren Yvan Mayeur en Luc Goutry en de dames Dominique Tilmans, Yolande Avontroodt, Karine Jiroflée en Catherine Doyen-Fonck) betreffende de preventie en behandeling van menselijke epidemieën in ons land zoals SARS, griep en dergelijke (nr. 817/1);
10. Wetsvoorstel (mevrouw Annick Saudoyer c.s.) tot invoering van een keurmerk voor de centra voor voortgezette rijopleiding (nr. 818/1);

11. Proposition de résolution (Mmes Els Van Weert et Magda De Meyer) relative à la problématique de l'enregistrement des naissances (n° 819/1);
12. Proposition de loi (M. Alfons Borginon et Mme Sabien Lahaye-Battheu) modifiant le Code d'instruction criminelle en ce qui concerne la notification du recours en cassation (n° 820/1);
13. Proposition de loi (MM. Miguel Chevalier et Bart Tommelein) instaurant une indemnité compensatoire de pertes de revenu en faveur des travailleurs indépendants victimes d'inconvénients dus à la réalisation de travaux sur le domaine public (n° 821/1);
14. Proposition de loi (Mme Muriel Gerkens) modifiant l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants afin de consacrer un droit d'accès anticipé à la pension de retraite pour les travailleurs indépendants handicapés (n° 822/1);
15. Proposition de loi (Mmes Camille Dieu et Karine Lalieux et MM. André Frédéric et Eric Massin) modifiant l'annexe 1 à la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, afin d'assurer la gratuité de la mise en oeuvre de la restriction d'appel vers l'ensemble des numéros "infokiosque" (n° 823/1);
16. Proposition de loi (Mme Valérie De Bue et M. Daniel Bacquelaine) visant la remise au travail des invalides suite à une pathologie grave (n° 824/1);
17. Proposition de loi (MM. Hendrik Daems, Claude Eerdekkens, Daniel Bacquelaine, Dirk Van der Maelen, Pieter De Crem et Raymond Langendries) modifiant la loi du 19 mai 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection du Parlement européen, modifiant la loi du 23 mars 1989 relative à l'élection du Parlement européen et modifiant le Code électoral (n° 825/1)

COMMUNICATIONS

COMMISSIONS

Rapports

Les rapports suivants ont été déposés :
au nom de la commission de la Justice,
- par M. Melchior Wathelet, sur le projet de loi relatif
à l'agrément de certaines associations sans but
lucratif d'accompagnement des victimes d'actes
intentionnels de violence (transmis par le Sénat)
(n° 636/3).

11. Voorstel van resolutie (de dames Els Van Weert en Magda De Meyer) betreffende de problematiek van de geboorteregistratie (nr. 819/1);
12. Wetsvoorstel (de heer Alfons Borginon en mevrouw Sabien Lahaye-Battheu) tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering inzake de kennisgeving van het cassatieberoep (nr. 820/1);
13. Wetsvoorstel (de heren Miguel Chevalier en Bart Tommelein) betreffende de uitkering van een inkomenscompensatievergoeding aan zelfstandigen voor hinder ten gevolge van werken op het openbaar domein (nr. 821/1);
14. Wetsvoorstel (mevrouw Muriel Gerkens) tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen van zelfstandigen, teneinde gehandicapte zelfstandigen de mogelijkheid te bieden vervroegd met rustpensioen te gaan (nr. 822/1);
15. Wetsvoorstel (de dames Camille Dieu en Karine Lalieux en de heren André Frédéric en Eric Massin) tot wijziging van bijlage 1 bij de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, teneinde de instelling en het gebruik van alle infokioskbeperkingen gratis te maken (nr. 823/1);
16. Wetsvoorstel (mevrouw Valérie De Bue en de heer Daniel Bacquelaine) tot wedertewerkstelling van mensen die invalide werden als gevolg van een ernstige aandoening (nr. 824/1);
17. Wetsvoorstel (de heren Hendrik Daems, Claude Eerdekkens, Daniel Bacquelaine, Dirk Van der Maelen, Pieter De Crem en Raymond Langendries) tot wijziging van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van het Europees Parlement, van de wet van 23 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europees Parlement en van het Kieswetboek (nr. 825/1)

MEDEDELINGEN

COMMISSIES

Verslagen

Volgende verslagen werden ingediend :
namens de commissie voor de Justitie,
- door de heer Melchior Wathelet, over het
wetsontwerp betreffende de erkenning van
verenigingen zonder winstoogmerk die slachtoffers
van opzettelijke gewelddadigen begeleiden
(overgezonden door de Senaat) (nr. 636/3).

- par Mme Valérie Deom, sur la proposition de loi (M. Jean-Pierre Malmendier) modifiant la loi du 2 juin 1998 portant création d'un Centre d'information et d'avis sur les organisations sectaires nuisibles et d'une Cellule administrative de coordination de la lutte contre les organisations sectaires nuisibles (n° 790/3).

- par M. Guy Swennen, sur :

- la proposition de loi (M. Tony Van Parys, Mme Hilde Claes, M. Pieter De Crem, Mme Valérie Deom, MM. Jean-Pierre Malmendier et Walter Muls, Mme Martine Taelman, MM. Jo Vandeurzen et Melchior Wathelet) insérant dans la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes une disposition réautorisant les officiers de police judiciaire à pénétrer et à fouiller dans tout lieu pendant la nuit sans autorisation préalable du tribunal de police (n° 768/3).

- la proposition de loi (M. Filip De Man) insérant dans la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, une disposition réautorisant la pénétration et la fouille dans tout lieu, durant la nuit, sans autorisation préalable du tribunal de police (n° 769/2).

au nom de la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique,

- par Mme Jacqueline Galant et M. Dirk Claes, sur :

- le projet de loi visant à octroyer le droit de vote aux élections communales à des étrangers (transmis par le Sénat) (n° 578/5).

- la proposition de loi (MM. Claude Eerdekins, Yvan Mayeur et André Frédéric, Mme Karine Lalieux et M. Mohammed Boukourna) visant à octroyer le droit de vote et d'éligibilité aux élections communales et provinciales aux ressortissants étrangers (n° 76/3).

- la proposition de loi (M. Philippe Monfils) modifiant la loi électorale communale, coordonnée le 4 août 1932, en vue d'octroyer le droit de vote aux étrangers non ressortissants de l'Union européenne aux élections communales (n° 197/2).

- la proposition de loi (Mmes Marie Nagy et Zoé Genot) relative à l'extension du droit de vote et

- door Mme Valérie Deom, over het wetsvoorstel (de heer Jean-Pierre Malmendier) tot wijziging van de wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en adviescentrum inzake schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve coördinatiecel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties (nr. 790/3).

- door de heer Guy Swennen, over :

- het wetsvoorstel (de heer Tony Van Parys, mevrouw Hilde Claes, de heer Pieter De Crem, mevrouw Valérie Deom, de heren Jean-Pierre Malmendier en Walter Muls, mevrouw Martine Taelman, de heren Jo Vandeurzen en Melchior Wathelet) tot herinvoering in de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen van de bevoegdheid van officieren van gerechtelijke politie om 's nachts alle plaatsen te betreden en te doorzoeken zonder voorafgaande toelating van de politierechtbank (nr. 768/3).

- het wetsvoorstel (de heer Filip De Man) tot herinvoering in de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen van de bevoegdheid om 's nachts alle plaatsen te betreden en te doorzoeken zonder voorafgaande toelating van de politierechtbank (nr. 769/2).

namens de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt,

- door mevrouw Jacqueline Galant en de heer Dirk Claes, over :

- het wetsontwerp tot toekenning van het actief kiesrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen aan vreemdelingen (overgezonden door de Senaat) (nr. 578/5).

- het wetsvoorstel (de heren Claude Eerdekins, Yvan Mayeur en André Frédéric, mevrouw Karine Lalieux en de heer Mohammed Boukourna) tot toekenning van het actief en passief kiesrecht bij de gemeente- en provincieraadsverkiezingen aan de buitenlandse onderdanen (nr. 76/3).

- het wetsvoorstel (de heer Philippe Monfils) tot wijziging van de gemeentekieswet, gecoördineerd op 4 augustus 1932, teneinde bij de gemeenteraadsverkiezingen kiesrecht te verlenen aan de vreemdelingen die geen ingezeten van de Europese Unie zijn (nr. 197/2).

- het wetsvoorstel (de dames Marie Nagy en Zoé Genot) betreffende de uitbreiding van het actief en

d'éligibilité aux élections communales et intracommunales aux ressortissants non européens résidant en Belgique (n° 261/2).

- la proposition de loi (MM. Willy Cortois, Filip Anthuenis et Claude Marinower) portant organisation d'une consultation populaire sur l'octroi du droit de vote au niveau communal aux résidents en Belgique qui ne sont pas des ressortissants d'un Etat membre de l'Union européenne (n° 400/2).

au nom de la commission de Révision de la Constitution et de la Réforme des institutions

- par M. Alfons Borginon, sur :

- la proposition (M. Olivier Maingain) de révision de l'article 14 de la Constitution en vue d'abolir la peine de mort (n° 226/6).

- la proposition (M. Geert Bourgeois) de révision de l'article 14 de la Constitution (n° 541/2).

passief kiesrecht bij gemeenteraads- en districtraadsverkiezingen tot de niet-Europese onderdanen die in België verblijven (nr. 261/2).

- het wetsvoorstel (de heren Willy Cortois, Filip Anthuenis en Claude Marinower) houdende organisatie van een volksraadpleging over de toekenning van stemrecht op gemeentelijk niveau aan de in België verblijvende niet-Europese Unie onderdanen (nr. 400/2).

namens de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen

- door de heer Alfons Borginon, over :

- het voorstel (de heer Olivier Maingain) tot herziening van artikel 14 van de Grondwet met het oog op de afschaffing van de doodstraf (nr. 226/6).

- het voorstel (de heer Geert Bourgeois) tot herziening van artikel 14 van de Grondwet (nr. 541/2).

SENAT

Projets de loi transmis

Par messages du 12 février 2004, le Sénat transmet, tel qu'il les a adoptés en séance de cette date, les projets de loi suivants :

- Projet de loi portant assentiment à la Décision du Conseil du 25 juin 2002 modifiant l'Acte portant élection des représentants au Parlement européen au suffrage universel direct, annexé à la décision 76/787/CECA, CEE, Euratom, et à l'Annexe, (n° 803/1) ;

- Projet de loi portant assentiment à la Convention sur la prévention et la répression des infractions contre les personnes jouissant d'une protection internationale, y compris les agents diplomatiques, faite à New York le 14 décembre 1973, (n° 804/1) ;
- Projet de loi portant assentiment aux Actes internationaux suivants :

1° Premier Protocole concernant l'interprétation par la Cour de Justice des Communautés européennes de la Convention sur la loi applicable aux obligations contractuelles, ouverte à la signature à Rome le 19 juin 1980, et Déclarations communes ;
2° Deuxième Protocole attribuant à la Cour de Justice des Communautés européennes certaines compétences en matière d'interprétation de la Convention sur la loi applicable aux obligations contractuelles, ouverte à la signature à Rome le 19 juin 1980,
faits à Bruxelles le 19 décembre 1988, (n° 805/1) ;

SENAAT

Overgezonden wetsontwerpen

Bij brieven van 12 februari 2004, zendt de Senaat de volgende wetsontwerpen over, zoals hij ze in vergadering van die datum heeft aangenomen :

- Wetsontwerp houdende instemming met het Besluit van de Raad van 25 juni 2002 en van 23 september 2002 tot wijziging van de Akte betreffende de verkiezing van de vertegenwoordigers in het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen, gehecht aan Besluit 76/787/EGKS, EEG, Euratom, en met de Bijlage, (nr. 803/1);

- Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de voorkoming en bestrafing van misdrijven tegen internationaal beschermd personen, met inbegrip van diplomaten, gedaan te New York op 14 december 1973, (nr. 804/1);

- Wetsontwerp houdende instemming met de volgende Internationale Akten :

1° Eerste Protocol betreffende de uitlegging door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van het Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op verbintenis uit overeenkomst, voor ondertekening opengesteld te Rome op 19 juni 1980, en Gemeenschappelijke Verklaringen;

2° Tweede Protocol waarbij aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen bepaalde bevoegdheden worden toegekend inzake de uitlegging van het Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op verbintenis uit overeenkomst, voor ondertekening opengesteld te Rome op 19 juni 1980, gedaan te Brussel op 19 december 1988, (nr. 805/1);

- Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre les Gouvernements du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et du Royaume des Pays-Bas, d'une part, et le Gouvernement de la République de Slovénie, d'autre part, relatif à la réadmission des personnes en situation irrégulière, fait à Vienne le 16 novembre 1992, (n° 806/1) ;
- Projet de loi portant assentiment à la Convention relative à l'adhésion de la République d'Autriche, de la République de Finlande et du Royaume de Suède à la Convention sur la loi applicable aux obligations contractuelles, ouverte à la signature à Rome le 19 juin 1980, ainsi qu'aux Premier et Deuxième Protocoles concernant son interprétation par la Cour de Justice, et à la Déclaration commune, faites à Bruxelles le 29 novembre 1996, (n° 807/1) ;
- Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique, le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg et le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas et le Gouvernement fédéral de la République fédérale de Yougoslavie relatif à la reprise et à la réadmission de personnes qui ne remplissent pas ou ne remplissent plus les conditions d'entrée ou de séjour sur le territoire de l'autre Etat contractant, et au Protocole d'application et ses Annexes 1 à 8, faits à Belgrade le 19 juillet 2002, (n° 808/1) ;

Renvoi à la commission des Relations extérieures

Par message du 12 février 2004, le Sénat transmet, tel qu'il l'a adopté en séance de cette date, le projet de loi suivant :

- Projet de loi modifiant l'article 42 de la loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux, (n° 811/1) ;

Conformément à l'article 81 de la Constitution, la Chambre se prononce dans un délai ne pouvant dépasser 60 jours.

Renvoi à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société

Par message du 12 février 2004, le Sénat transmet, en vue de la sanction royale, le projet de loi accordant des avantages complémentaires en matière de pension de retraite aux personnes désignées pour exercer une fonction de management ou d'encadrement dans un service public, le Sénat ne l'ayant pas amendé (n° 357/5).

Pour information

- Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regeringen van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden, enerzijds, en de Regering van de Republiek Slovenië, anderzijds, betreffende de overname van onregelmatig binnengekomen of verblijvende personen, gedaan te Wenen op 16 november 1992, (nr. 806/1) ;

- Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de toetreding van de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden tot het Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, ter ondertekening opengesteld te Rome op 19 juni 1980, en tot het Eerste en Tweede Protocol betreffende de uitlegging ervan door het Hof van Justitie, en met de Gemeenschappelijke Verklaring, gedaan te Brussel op 29 november 1996, (nr. 807/1) ;

- Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België, de Regering van het Groothertogdom Luxemburg en de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Federale Regering van de Federale Republiek Joegoslavië betreffende de terug- en overname van personen die niet of niet meer voldoen aan de voorwaarden voor binnengang of verblijf op het grondgebied van de andere overeenkomstsluitende Staat, en met het Uitvoeringsprotocol en zijn Bijlagen 1 tot 8, gedaan te Belgrado op 19 juli 2002, (nr. 808/1) ;

Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen

Bij brief van 12 februari 2004, zendt de Senaat het volgende wetsontwerp over, zoals hij het in vergadering van die datum heeft aangenomen :

- Wetsontwerp tot wijziging van artikel 42 van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, (nr. 811/1); Overeenkomstig artikel 81 van de Grondwet, neemt de Kamer een beslissing binnen een termijn die 60 dagen niet te boven mag gaan.

Verzonden naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de maatschappelijke Hernieuwing

Bij brief van 12 februari 2004, zendt de Senaat over, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het niet geamendeerde wetsontwerp houdende toekenning van aanvullende voordelen inzake rustpensioen aan personen die werden aangesteld om een management- of staffunctie uit te oefenen in een overheidsdienst, (nr. 357/5).

Ter kennisgeving

GOUVERNEMENT

Budget général des dépenses 2003

REGERING

Algemene uitgavenbegroting 2003

En exécution de l'article 15, 2ème alinéa, des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat, le vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques transmet :

- Par lettre du 12 février 2004, un bulletin de redistributions d'allocations de base concernant le SPF Chancellerie du premier ministre pour l'année budgétaire 2003.
- Par lettre du 12 février 2004, un bulletin de redistributions d'allocations de base concernant le département des Affaires économiques pour l'année budgétaire 2003.
- Par lettre du 16 février 2004, un bulletin de redistributions d'allocations de base concernant le SPF Finances pour l'année budgétaire 2003.

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

In uitvoering van artikel 15, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit zendt de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven over :

- Bij brief van 12 februari 2004 een lijst met herverdelingen van basisallocaties voor het begrotingsjaar 2003 betreffende de FOD Kanselarij van de eerste minister.
  - Bij brief van 12 februari 2004 een lijst met herverdelingen van basisallocaties voor het begrotingsjaar 2003 betreffende het departement van de Economische Zaken.
  - Bij brief van 16 februari 2004 een lijst met herverdelingen van basisallocaties voor het begrotingsjaar 2003 betreffende de FOD Financiën.
- Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting*

COUR D'ARBITRAGE

Arrêts

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie :

- l'arrêt n° 25/2004 rendu le 11 février 2004 relatif à la question préjudicelle concernant l'article 11 de la loi du 27 décembre 1974 relative aux services de taxis, posée par le Conseil d'Etat par arrêt du 28 octobre 2002
(n° du rôle : 2573)

- l'arrêt n° 26/2004 rendu le 11 février 2004 concernant le recours en annulation de l'article 70, alinéas 2 à 6, du Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme et du patrimoine, tel qu'il a été remplacé par l'article 33 du décret de la Région wallonne du 18 juillet 2002, introduit par J. Boesmans et A.-M. Hene

(n° du rôle : 2668)

- l'arrêt n° 28/2004 rendu le 11 février 2004 concernant le recours en annulation de l'article 81, 2°, de la loi du 8 août 1997 sur les faillites, introduit par A. Lambert

(n° du rôle : 2853)

Pour information

Recours en annulation

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie :

ARBITRAGEHOF

Arresten

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van :

- het arrest nr. 25/2004 uitgesproken op 11 februari 2004 over de prejudiciële vraag over artikel 11 van de wet van 27 december 1974 betreffende de taxidiensten, gesteld door de Raad van State bij arrest van 28 oktober 2002
(rolnummer : 2573)

- het arrest nr. 26/2004 uitgesproken op 11 februari 2004 betreffende het beroep tot vernietiging van artikel 70, tweede tot zesde lid, van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium, zoals vervangen bij artikel 33 van het decreet van het Waalse Gewest van 18 juli 2002, ingesteld door J. Boesmans en A.-M. Hene
(rolnummer : 2668)

- het arrest nr. 28/2004 uitgesproken op 11 februari 2004 betreffende het beroep tot vernietiging van artikel 81, 2°, van de faillissementswet van 8 augustus 1997, ingesteld door A. Lambert
(rolnummer : 2853)

Ter kennisgeving

Beroepen tot vernietiging

Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van :

- le recours en annulation partielle de l'article 2, 2. d), de l'ordonnance du 26 juin 2003 relative à la gestion mixte du marché de l'emploi dans la Région de Bruxelles-Capitale, introduit par le Gouvernement flamand
(n° du rôle : 2896)

Pour information

Questions préjudiciales

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie :

- les questions préjudiciales relatives à l'article 30, § 2, du décret flamand du 22 décembre 1995 contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1996, avant sa modification par le décret du 18 mai 1999, posées par la cour d'appel de Gand par arrêts du 16 décembre 2003 et du 13 janvier 2004; l'ordonnance de jonction de ces affaires

(n° du rôle : 2883 et 2895)

- la question préjudiciale relative à l'article 33 de la loi-programme du 5 août 2003 (modification de l'article 5, 2), de la loi du 16 juillet 2002 "modifiant diverses dispositions en vue notamment d'allonger les délais de prescription pour les crimes non correctionnalisables", posée par le tribunal correctionnel de Bruxelles par jugements du 18 décembre 2003; l'ordonnance de jonction de ces affaires

(n° du rôle : 2887 et 2888)

- la question préjudiciale relative à l'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992, posée par le tribunal de première instance de Liège par jugement du 8 janvier 2004

(n° du rôle : 2889)

- les questions préjudiciales concernant les articles 56bis, § 2, alinéa 4, et 120bis des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, posées par le tribunal du travail de Bruxelles par jugement du 9 janvier 2004
(n° du rôle : 2890)

- les questions préjudiciales relatives aux articles 25, 26 et 82 de la loi du 8 août 1997 sur les faillites, telle qu'elle a été modifiée par la loi du 4 septembre 2002, posées par le tribunal de première instance de Liège par jugement du 21 janvier 2004

(n° du rôle : 2893)

- la question préjudiciale relative à l'article 19, § 4, de la loi du 10 avril 1990 sur les entreprises de gardiennage, sur les entreprises de sécurité et sur les services internes de gardiennage, tel qu'il a été remplacé par l'article 17, 4°, de la loi du 10 juin 2001, posée par le tribunal de première instance de Liège par jugement du 20 janvier 2004

- het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van artikel 2, 2. d), van de ordonnantie van 26 juni 2003 betreffende het gemengd beheer van de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ingesteld door de Vlaamse Regering (rolnummer : 2896)

Ter kennisgeving

Prejudiciële vragen

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van :

- de prejudiciële vragen betreffende artikel 30, § 2, van het Vlaamse decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, vóór de wijziging ervan bij het decreet van 18 mei 1999, gesteld door het hof van beroep te Gent bij arresten van 16 december 2003 en 13 januari 2004; de beschikking tot samenvoeging van deze zaken
(rollnummers : 2883 en 2895)

- de prejudiciële vraag over artikel 33 van de programmatief van 5 augustus 2003 (wijziging van artikel 5, 2), van de wet van 16 juli 2002 "tot wijziging van verschillende procedure-regelingen van toepassing inzake verjaringsregelingen van de strafvordering", gesteld door de correctionele rechtbank te Brussel bij vonnissen van 18 december 2003; de beschikking tot samenvoeging van deze zaken
(rollnummers : 2887 en 2888)

- de prejudiciële vraag over artikel 356 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Luik bij vonnis van 8 januari 2004
(rolnummer : 2889)

- de prejudiciële vragen over de artikelen 56bis, § 2, vierde lid, en 120bis van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, gesteld door de arbeidsrechtbank te Brussel bij vonnis van 9 januari 2004
(rolnummer : 2890)

- de prejudiciële vragen over de artikelen 25, 26 en 82 van de faillissementswet van 8 augustus 1997, zoals gewijzigd bij de wet van 4 september 2002, gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Luik bij vonnis van 21 januari 2004

(rolnummer : 2893)

- de prejudiciële vraag over artikel 19, § 4, van de wet van 10 april 1990 over de bewakingsinstellingen, over de veiligheidsmaatschappijen en de interne bewakingsdienst, zoals vervangen door artikel 17, 4° van de wet van 10 juni 2001, gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Luik bij vonnis van

(n° du rôle : 2894)

- les questions préjudiciales relatives aux articles 80, 81 et 82 de la loi du 8 août 1997 sur les faillites, telle qu'elle a été modifiée par la loi du 4 septembre 2002, posée par le tribunal de première instance de Tongres, par le tribunal de première instance de Neufchâteau, par le tribunal de première instance de Charleroi par jugements des 14 et 15 janvier 2004 et par le tribunal de première instance de Courtrai par jugement du 6 janvier 2004; l'ordonnance de jonction des affaires n°s 2897, 2898 et 2899 avec les affaires déjà jointes n°s 2869 et 2879

(n°s du rôle : 2869, 2879, 2897, 2898 et 2899)

- la question préjudiciale concernant les articles 49 et 52ter de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, posée par la cour d'appel de Liège par arrêt du 29 janvier 2004

(n° du rôle : 2901)

- la question préjudiciale concernant l'article 344, § 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, posée par le tribunal de première instance d'Anvers par jugement du 21 janvier 2004

(n° du rôle : 2903)

- la question préjudiciale relative aux articles 2262bis et 2276bis du Code civil, posée par le tribunal de première instance de Liège par jugement du 30 janvier 2004

(n° du rôle : 2905)

Pour information

20 januari 2004
(rolnummer : 2894)

- de prejudiciële vragen betreffende de artikelen 80, 81 en 82 van de faillissementswet van 8 augustus 1997, zoals gewijzigd bij de wet van 4 september 2002, gesteld door de rechtsbank van eerste aanleg te Tongeren, de rechtsbank van eerste aanleg te Neufchâteau, de rechtsbank van eerste aanleg te Charleroi bij vonnissen van 14 en 15 januari 2004 en door de rechtsbank van eerste aanleg te Kortrijk bij vonnis van 6 januari 2004; de beschikking tot samenvoeging van de zaken nrs. 2897, 2898 en 2899 met de reeds samengevoegde zaken nrs. 2869 en 2879

(rolnummers : 2869, 2879, 2897, 2898 en 2899)

- de prejudiciële vraag over de artikelen 49 en 52ter van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, gesteld door het hof van beroep te Luik bij arrest van 29 januari 2004

(rolnummer : 2901)

- de prejudiciële vraag betreffende artikel 344, § 1, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, gesteld door de rechtsbank van eerste aanleg te Antwerpen bij vonnis van 21 januari 2004

(rolnummer : 2903)

- de prejudiciële vraag over de artikelen 2262bis et 2276bis van het Burgerlijk Wetboek, gesteld door de rechtsbank van eerste aanleg te Luik bij vonnis van 30 januari 2004

(rolnummer : 2905)

Ter kennisgeving

RAPPORTS ET COMPTES ANNUELS

Banque nationale de Belgique

Par lettre du 17 février 2004, le gouverneur de la Banque nationale de Belgique transmet le tome 1 "Evolution économique et financière" du rapport 2003 de la Banque nationale de Belgique.

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

Tribunal du travail d'Audenarde

Par lettre du 16 février 2004, le président du tribunal du travail d'Audenarde transmet, conformément à l'article 340, § 3, dernier alinéa du Code judiciaire, le rapport de fonctionnement pour l'année 2003 ainsi que le procès-verbal de l'assemblée générale du tribunal du travail d'Audenarde qui s'est tenue le 13 février 2004.

Dépôt au greffe, à la bibliothèque et renvoi à la commission de la Justice

JAARVERSLAGEN EN -REKENINGEN

Nationale Bank van België

Bij brief van 17 februari 2004 zendt de gouverneur van de Nationale Bank van België het deel 1 "Economische en financiële ontwikkeling" van het verslag 2003 van de Nationale Bank van België over.

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

Arbeidsrechtbank te Oudenaarde

Bij brief van 16 februari 2004 zendt de voorzitter van de arbeidsrechtbank te Oudenaarde, overeenkomstig artikel 340, § 3, laatste lid van het Gerechtelijk Wetboek, het werkingsverslag voor het jaar 2003 over samen met het proces-verbaal van de algemene vergadering van de arbeidsrechtbank te Oudenaarde, welke doorging op 13 februari 2004.

Indiening ter griffie, in de bibliotheek en verzonden naar de commissie voor de Justitie

Tribunal du travail de Malines

Par lettre du 11 février 2004, le président du tribunal du travail de Malines transmet, conformément à l'article 340, § 3, dernier alinéa du Code judiciaire, le rapport de fonctionnement pour l'année 2003 ainsi que le procès-verbal de l'assemblée générale du tribunal du travail de Malines qui s'est tenue le 30 janvier 2004.

Dépôt au greffe, à la bibliothèque et renvoi à la commission de la Justice

RESOLUTIONS

Par lettre du 18 février 2004, le bourgmestre de la commune de Lanaken transmet une résolution appuyant le plan d'action des états-généraux des bourgmestres et échevins de l'arrondissement de Hal-Vilvorde, signée par les membres du conseil communal.

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique et à la commission de la Justice

Parlement européen

Par lettre du 3 février 2004, le secrétaire général du Parlement européen transmet les textes de huit résolutions adoptées par cette assemblée:

1. position du Parlement européen sur la proposition de décision du Conseil relative à la conclusion, au nom de la Communauté européenne, de la convention des Nations unies contre la criminalité transnationale organisée
2. position du Parlement européen sur la proposition de décision du Conseil relative à la conclusion, au nom de la Communauté européenne, du protocole visant à prévenir, réprimer et punir la traite des personnes, en particulier des femmes et des enfants, additionnel à la convention des Nations unies contre la criminalité transnationale organisée
3. position du Parlement européen sur la proposition de décision du Conseil relative à la conclusion, au nom de la Communauté européenne, du protocole contre le trafic illicite de migrants par terre, air et mer, additionnel à la convention des Nations unies contre la criminalité transnationale organisée

Arbeidsrechtbank te Mechelen

Bij brief van 11 februari 2004 zendt de voorzitter van de arbeidsrechtbank te Mechelen, overeenkomstig artikel 340, § 3, laatste lid van het Gerechtelijk Wetboek, het werkingsverslag voor het jaar 2003 over samen met het proces-verbaal van de algemene vergadering van de arbeidsrechtbank te Mechelen, welke doorging op 30 januari 2004.

Indiening ter griffie, in de bibliotheek en verzonden naar de commissie voor de Justitie

RESOLUTIES

Bij brief van 18 februari 2004 zendt de burgemeester van de gemeente Lanaken een door de gemeenteraadsleden ondertekende resolutie ter ondersteuning van het actieplan van de Staten-Generaal van burgemeesters en schepenen van het arrondissement Halle-Vilvoorde over.

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt en naar de commissie voor de Justitie

Europees Parlement

Bij brief van 10 februari 2004 zendt de secretaris-generaal van het Europees Parlement de teksten over van acht resoluties aangenomen door deze vergadering :

1. standpunt inzake het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Gemeenschap, van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit
2. standpunt inzake het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Gemeenschap, van het Protocol ter voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, inzonderheid handel in vrouwen en kinderen, gehecht aan het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit
3. standpunt inzake het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Gemeenschap, van het Protocol tegen de smokkel van migranten over land, over zee en door de lucht, gehecht aan het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit

4. résolution du Parlement européen sur la communication de la Commission au Parlement européen et au Conseil en vue du Conseil européen de Thessalonique sur le développement d'une politique commune en matière d'immigration clandestine, de trafic illicite et de traite des êtres humains, de frontières extérieures et de retour des personnes en séjour irrégulier

Renvoi à la commission des Relations extérieures, à la commission de la Justice à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique et au comité d'avis chargé de Questions européennes.

5. résolution du Parlement européen sur le thon : flotte et industrie. Situation et perspectives d'avenir dans l'UE et dans le monde

6. résolution du Parlement européen sur le Livre vert sur les services d'intérêt général

Renvoi à la commission des Relations extérieures, à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture et au comité d'avis chargé de Questions européennes.

7. résolution du Parlement européen sur le développement du secteur des services en vue de la création d'emplois

Renvoi à la commission des Relations extérieures, à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture à la commission des Affaires sociales et au comité d'avis chargé de Questions européennes.

8. résolution du Parlement européen sur la mise en œuvre de la directive 96/71/CE dans les Etats membres

Renvoi à la commission des Relations extérieures, à la commission des Affaires sociales et au comité d'avis chargé de Questions européennes.

MOTIONS

Par lettre du 9 février 2004, le bourgmestre de la commune de Waasmunster transmet une motion concernant la scission de la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvorde et de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles.

Par lettre du 10 février 2004, le bourgmestre de la commune de Zele transmet une motion concernant la scission de la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvorde et de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles.

4. resolutie over de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad ten behoeve van de Europese Raad van Thessaloniki betreffende de ontwikkeling van een gemeenschappelijk beleid inzake illegale immigratie, mensensmokkel en mensenhandel, buitengrenzen en de terugkeer van illegaal verblijvende personen

Verzonden aan de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen, aan de commissie voor de Justitie aan de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt en aan het adviescomité voor de Europese Aangelegenheden.

5. resolutie over de tonijnvlot en -industrie. – Situatie en toekomstperspectieven in de EU en de rest van de wereld

6. resolutie over het Groenboek over diensten van algemeen belang

Verzonden aan de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen, aan de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw en aan het adviescomité voor de Europese Aangelegenheden.

7. resolutie over de ontwikkeling van de dienstensector voor het scheppen van arbeidsplaatsen

Verzonden aan de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen, aan de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw aan de commissie voor de Sociale Zaken en aan het adviescomité voor de Europese Aangelegenheden.

8. resolutie over de tenuitvoerlegging van richtlijn 96/71/EG in de lidstaten

Verzonden aan de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen, aan de commissie voor de Sociale Zaken en aan het adviescomité voor de Europese Aangelegenheden.

MOTIES

Bij brief van 9 februari 2004 zendt de burgemeester van de gemeente Waasmunster een motie over betreffende de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde en van het gerechtelijk arrondissement Brussel.

Bij brief van 10 februari 2004 zendt de burgemeester van de gemeente Zele een motie over betreffende de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde en van het gerechtelijk arrondissement Brussel.

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique et à la commission de la Justice

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt en naar de commissie voor de Justitie

DIVERS

Congrès international sur les victimes de terrorisme

Par lettre du 5 février 2004, l'ambassadeur d'Espagne transmet le "Manifeste de Madrid", résultat du Congrès international sur les victimes du terrorisme qui s'est tenu les 26 et 27 janvier 2004 à Madrid.

Renvoi à la commission de la Justice et à la commission des Relations extérieures

Institut national d'Assurances sociales pour Travailleurs indépendants

L' Institut national d'Assurances sociales pour Travailleurs indépendants transmet :

- Statistique des sociétés affiliées;
- Statistique des personnes de nationalité étrangère assujetties au statut social des travailleurs indépendants.

Renvoi à la commission des Affaires sociales

VARIA

Internationaal Congres over de slachtoffers van terrorisme

Bij brief van 5 februari 2004 zendt de Spaanse ambassadeur het "Manifest van Madrid" over, resultaat van het Internationaal Congres over de slachtoffers van terrorisme dat op 26 en 27 januari 2004 in Madrid plaatsvond.

Verzonden naar de commissie voor de Justitie en naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen

Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen

Het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen zendt over :

- Statistiek van de aangesloten vennootschappen;
- Statistiek van de personen van vreemde nationaliteit die onder de toepassing vallen van het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken